Cezaevinde kansere yakalandığı öne sürülüyor

'Oğlum ölüyor'

• Tamer ERKİNER
• ANKARA

Sedat Karaağaç, TDKP davasından 36 yıla hükümlü. Eskişehir'den Aydın'a nakli sırasında et benin patlatılmasıyla kansere yakalandığını söyleyen annesi Firdevs Karaağaç "Perişanız" diyor. Ankara Numune Hastanesi doktorlarına göre durumu "çok tehlikeli"

TÜRKİYE Devrimci Komünist Partisi (TDKP) davasından 36 yıla hükümlü **Sedat Karaağaç**'ın **Eskişehir** Cezaevi'nden **Aydın** Cezaevi'ne gönderilmesi sırasında yerde sürüklenmesi sonucu "et ben"inin kopması nedeniyle kanser olduğu öne sürüldü. Halk dilinde **"kara kanser"** olarak bilinen **maligant melanoma** hastalığına yakalandığı bildirilen **Karaağaç**'ın tedavi görmezse öleceği iddia ediliyor.

Açlık grevine başladıkları Eskişehir Cezaevi'ndeki onarım gerekçesiyle Aydın Cezaevi'ne gönderilen mahkûmlar arasında olan **Sedat Karaağaç**'ın koğuş arkadaşı **Sedat Genç**, şunları öne sürdü:

"Eskişehir'den Aydın'a nakil sırasında tüm tutuklu ve mahkûmlara yapılanlar Sedat'a da uygulandı. İşkence yapıldı, bu işkenceler sırasında yerde çıplak tek ayağından tutularak, zımpara gibi bir beton üzerinde sürüklenmiş, çocukluğundan beri sırtında taşıdığı et beni sürüklenme sırasında patlamış, bu nedenle ölümcül hastalık olan maligant melanomaya yakalanmasına neden olunmuştur."

Kanserli hükümlü Sedat Karaağaç'ın annesi dertli.

DİDF
FEDERAL ALMANYA TÜRKİYELİ DEMOKRATİK İŞÇİ DERNEKLERİ FEDERASYONU
FÖDERATION DER DEMOKRATISCHEN ARBEITERVEREINE AUS DER TÜRKEI IN DER BRD e.V.
FEDERASYONA KOMELÊN KARKERÊN DEMOKRAT Ê TIRKIYAYÎ LI ELMANYA FEDERAL
Jägerstraße 73, 1100 Duisburg 11

SEDAT'IN HAYATINI KURTARALIM!

SEDAT KARAAĞAÇ ÖLÜM ORUCUNDA!

Sedat Karaağaç

TUSTAV TÜRKİYE TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

SEDAT`IN HAYATINI

SEDAT KARAAĞAÇ ÖLÜM ORUCUNA BAŞLADI.36 yıla hükümlü 34 yaşındaki Sedat Karaağaç,geçen yıl Eskişehir cezaevinde tutuklu iken diğer tutuklu arkadaşları ile birlikte cezaevi koşullarının düzeltilmesi,1 Ağustos genelgesinin kaldırılması için açlık grevine başlamıştı.

Açlık grevinin ölüm orucuna dönüştüğü günlerde diğer tutuklu ve hükümlülerle birlikte Aydın cezaevine sevk edilen Sedat,Aydın cezaevinde beton zemin üzerinde yerlerde çırılçıplak sürüklenmiş,işkence görmüştü.Yerlerde sürüklenirken doğuştan sırtında bulunan et beni kopmuş,daha sonraki günlerde Sedat kara kansere yakalanmıştı.Temmuz 1989 dan ,Aralık ayına kadar Sedat tedavi görmedi.Bir cezaevinden diğerine sevkedildi.Hastalığı ilerleyince Ankara Hacettepe hastanasine kaldırılan Sedat'a doktorlar,tahliye edilmesi gerektiği konusunda raporlar verdiler.

Ceza Muhakemeleri Usulu Yasayı gereğince hastalığı "hayati tehlike" teşkil ettiği için cezasının ertelenmesi gerekirken,Adalet Bakanlığı ve mahkemeler ve hatta çeşitli uluslararası demokratik kuruluşlar bu duruma duyarsız kalabilmişlerdi.

İnsanlık dışı baskıları ve içinde bulunduğu yaşam koşullarını protesto eden Sedat şu anda bulunduğu Ankara Numune Hastanesinde ölüm orucuna başlamıştır.

İnsan haklarına sahip çıkanlar,
Özgürlükler için mücadele edenler,
İnsanım diyenler Sedat'ın sesine kulak vermelidir.Tam teşekküllü hastanede tedavi gördüğünde kurtulması mümkün olan Sedat'ı ölüme terketmeyelim!

Tek suçu halkını sevmek,halkının mutluluğu ve özgürlüğü için mücadele etmek olan siyasi tutuklu Sedat Karaağaç derhal serbest bırakılmalıdır!

KURTARALIM !

Rapor No. — İzmir Devlet Hastanesi — Tarih

[illegible] Raporu — 30.11.1989

Boy	Ağırlık	Sadır
Adı, Soyadı	Sedat Karadağ	
Babasının adı	Necdet	
Doğum yeri, yaşı	Eskişehir 33 yaş	
İşi	Mahkum(Ln.Kapalı Ceza ve Tevkif Evi)	
Muayene talebine esas olan yazı		
Sübjektif arazlar		

Objektif arazlar

13.11.1989 tarihinde [illegible] 22850 protokol numarasıyla ve M.Melerom tanısıyla yatan hastaya 17.11.1989 tarihinde genel anestezi altında 5 cm çapında total tümör eksitirpasyon ve fleuoriye kadar ve eğilt ekstirpasyon greft uygulanmıştır.Hastanın yapılan biopsisinde de M.Melerom tanısı kesinleşmiştir.

30.11.1989 tarihinde Saleh ile taburcu edilen hastanın Radioterapi için Dokuz Eylül Üni.Tıp Fak.Hastanesi Onkoloji kliniğine sevki uygundur.

Teşhis
LALİDE MELABOL

Karar — 30.11.1989 tarihinde taburcu edilen hastanın Dokuz Eylül Üni. [illegible] Hast.Onkoloji bölümüne sevki uygundur.

Klinik Sorumlu [illegible] — Servisi Mütehassısı

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Dr. İsmail Beşikçi

FREIHEIT FÜR DR.İSMAİL BEŞİKÇİ

Am 12. März 1990 wurde der bekannte Schriftsteller İsmail Beşikçi wegen seines Buches "Multilaterale Kolonie Kurdistan" erneut mit dem Vorwurf separatistischer und prokurdischer Propaganda verhaftet. In einer Zeit, in der über die Abschaffung der Art. 141 und 142 des Strafgesetzbuches (Einschränkung des Rechts auf freie Meinungsäußerung), die aus der italienischen Verfassung unter Mussolini übernommen worden waren, diskutiert wird, wird Besikci weiterhin verfolgt. Diese Praxis steht im krassen Widerspruch zur offiziellen Haltung der türkischen Regierung, ihr Rechtssystem dem westeuropäischen Maßstab anpassen zu wollen. Wir sind der Meinung, daß das kurdische Volk einer großen Gefahr gegenübersteht und die türkische Regierung versucht, jede öffentliche Äußerung, jede kritische Stimme mit Gewalt zu unterbinden und zu verhindern.

Wir wenden uns an alle demokratischen und humanistischen Menschen und Institutionen, sich mit Dr. İsmail Beşikçi zu solidarisieren und gegen seine Verhaftung zu protestieren !

Name	Adresse	Unterschrift

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Solidaritätsinitiative mit der Vereinigten Kommunistischen Partei der Türkei (TBKP), Adam-Klein-Str. 6, 85 Nbg. 80

HUMAN RIGHTS AND TURKEY

Combatting torture

Turkey signed the European Convention Against Torture on 25 February 1988 and the UN Convention Against Torture on 2 August 1988. Yet, there are continuing reports that many detainees and prisoners are tortured. Amnesty International reported on 31 October 1989 that in the first 10 months of the year 1989, they received information concerning not less than 500 cases of torture. Likewise, the International Human Rights Committee of New York Bar Association, in a 110-page report "Torture in Turkey" published in January 1990, presents, along with cases of torture, its recommendations for the prevention of torture in Turkey and considers the role the US administration and various international bodies can play. The US Helsinki Watch Committee Report published this month also emphasises on the need to end the torture in Turkey, highlighting its lasting effects on not only the the victim but his/her families and children too.

As a result of widespread international criticisms as well as intense publicity at home the Office of the Prime Minister issued a Government Circular on 26 September 1989, enabling detainees to have access to their lawyers with the permission of the prosecutor, a measure aimed at preventing torture. This Circular was ignored by the prosecutor of the State Security Court in Ankara when the leaders of the United Communist Party of Turkey (UCPT) who returned home from exile on 22 September 1989 were detained. In the two month period following the publication of the Circular only two detainees in İstanbul, two in Ankara and four in İzmir were allowed access to their lawyers while in police custody(Cumhuriyet,28.11. 1989). Eventually implementation of the Circular has become the normal practice in İstanbul, but Ankara remained as before. There, Ayşe Çiçek Yağcı, Haydar Kutlu's wife returning from exile, leaders of the UCPT in Ankara region who de clared themselves legal, journalists Özcan Keskeç and Atilla Aşut detained during the police raid on the fortnightly Adımlar, and 30 members of the Party from Zonguldak were all refused access to their lawyers despite their persistent demands. Mr Ülkü Coşkun, a deputy prosecutor of Ankara State Security Court, refused permission to the legal representatives of Ayşe Çiçek Yağcı on 10 January 1990. It has emerged that those detainees adopted by international human rights organisations could escape heavy torture while the rest continue to be tortured as before. For this reason it is imperative that efforts should be intensified to eradicate the practice of torture in Turkey.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Right to Defence

Defence lawyers experience immense pressures both during the preliminary investigation periods and during the hearings in State Security Courts. This pressure takes various forms, e.g. defence lawyers have to obtain a special permission in order to appear at the prosecutor's office and they have to be accompanied by police and they are searched before being allowed to enter the court-room to defend their clients. All this and many other similar practices are in violation with the requirments of law and order and, as such, are condemned by scores of law practitioners in various protest actions. A recent such action was staged between 15 and 22 January 1990 in Ankara when members of Ankara Bar refused to attend hearings in protest of pressures on their profession (Güneş, 17.1.1990).

Repression

Repression is continuing on people whose political views differ from those of the ruling circles; repressive measures are meted out arbitrarily, irrespective of the existence of violence in the "offensive act". Here are a few examples:

- A 15-year old youth is on trial at the State Security Court for hoisting the Soviet flag at the school, apparently just to anger the headmaster.
- Six teachers in Adapazarı were exiled to far away provinces just for attending the festival organised by a progressive journal, and one year's superannuation entitlement of each was deducted. One of the six had been elected 'teacher of the year' in 1988 for his outstanding dedication to his profession.
- confiscation of numerous progressive journals like '2000'e doğru' and 'Adımlar' is continuing as a routine practice; in addition the staff of these journals are arrested and interrogated. The most recent example is the raid on the Adımlar office in İstanbul when the two Editors-in-charge, Umur Coşkun and Semih Gümüş, were detained on the orders of the State Security Court's chief prosecutor in Ankara. Two weeks on, Mr Coşkun is still under arrest.
- Repression on democratic organisations is continuing, too. On 10.1.1990, the organisation called "Women for Democracy" (Demkad) was raided by the police and 16 women were detained. On 10.2.1990, a meeting of the leaders and some members of the United Communist Party of Turkey in İstanbul was raided by the ploice and 108 members of the Party were taken into custody at the political police HQ in Gayrettepe.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

- The AI film "Human Rights Now!" was banned from screening in the cinemas in Turkey.

Repression on the Kurdish People

The repression on the Kurdish people in Turkey continues in various ways. In December 1989, Mrs Saliha Şener, a 61-year old Kurdish woman, was sentenced to one year imprisonment for addressing a rally of the social-democratic party SHP in Kurdish language. Mrs Şener does not speak any Turkish.

The authorities in Turkey keep on exercising terror and repression on the defenders of human and national rights of the Kurdish people. Seven MPs of the social democratic SHP who attended a "Conference on Kurds" in Paris called by Mrs Mitterand in November 1989 were expelled from their party. This unfortunate incident shows that the mentality that turns a blind eye to the Kurdish question is also present within the ranks of the opposition parties.

Repression of the Press

In Turkey's jails today there are dozens of journalists, editors-in-chief of progressive journals who are sentenced to some 5000 years imprisonment in total. While they languish in prisons, attacks on journalists continue. On 3 February 1990, reporters of the most popular daily newspapers were bitterly beaten up by the police during the funeral of Professor Muammer Aksoy who was assasinated. Many of them had to be hospitalized for treatment (Milliyet, 5.2.1990).

Attacks on Women's Rights

Despite the fact that Turkey is a signatory to tthe UN Convention to End All Discrimination Against Women, there are many laws and practices incompatible with the idea of women's equality in society. A recent example is the decision of the Constitutional Court which reduces the sentence of a rapist by 1/3 in the case of the victim being a prostitute.

Articles 141, 142 and 163 of the Penal Code

A recent incident in South Eastern town of Diyarbakır involving a German academician, Prof Hella Schlumberger of Sorbonne University, has led to

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

bring to international platforms the issue of repealing Articles 141, 142 and 163 of the Turkish Penal Code. At the end of her visit to the bird farm in the town, she signed the visitors' book with a few remarks referring to the Kurdish people. This was enough to be prosecuted at the State Security Court and detained with a demand of a 5-year prison term under Article 142 of the TPC.

Following public statements made in November 1989 by Minister of Justice and PM Yıldırım Akbulut to the effect that Government initiatives would be speeded up aiming at repealing these Articles, the UCPT declared its decision to end its illegal activities and function openly. Since this declaration on 8 December 1989 fifty-one members of the UCPT in İstanbul are being prosecuted without being under arrest. However, five members from the Party's leadership in İzmir and nine members in Ankara were detained under Articles 141 and 142. Another 30 members were first detained and later released in Zonguldak. At the moment, 96 of the 108 detained on 10 February 1990 are still being interrogated in police custody in İstanbul.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

EIN BRIEF VON DREI VERANTWORTLICHEN REDAKTEUREN DER ZEITUNG ´HALKIN KURTULUSU´ (BEFREIUNG DES VOLKES) AUS DEM MILITÄRGEFÄNGNIS METRIS

"Wir wurden alle drei als Journalisten angeklagt, gegen die § 142, 159, 311 und 312 verstoßen zu haben, und zu mehreren Jahrhunderten Gefängnisstrafe verurteilt. Zur Zeit befinden wir uns im Militärgefängnis Metris.

Seit sieben Jahren sind wir in Haft. Der Meinungs- und Pressefreiheit wird in unserem Land mit Jahrhunderten von Gefängnisstrafen Ausdruck gegeben. Der Preis, seine Meinung frei zu äußern, ist Folter und Repression. Gegen mehr als 50 Personen, die vor dem 12.9.1980 bei vier linksgerichteten Tageszeitungen und 20 Zeitschriften gearbeitet haben, gibt es zur Zeit 404 verschiedene Verfahren. 5 Personen sind weiterhin wegen der Veröffentlichung ihrer Bücher angeklagt.

Der höchste Gerichtshof hat die Strafen für 32 der 50 Angeklagten bestätigt. Die Strafen dieser 32 Personen ergeben eine Summe von 2500 Jahren. Mit 750 Jahren wurde allein Veli Yilmaz bedacht, mit 155 Jahren Mustafa Yildirimtürk und mit 660 Jahren Osman Tas, alle von der Wochenzeitung "Halkin Kurtulusu" (Befreiung des Volkes).

Von 1977-79 waren wir in der Redaktion der Zeitung "Halkin Kurtulusu" tätig. Es gab in dieser Periode ungefähr gegen jede Nummer unserer Zeitung einen Prozeß, der vor den zivilen Gerichten eingeleitet wurde. Nach der Verhängung des Kriegsrechtes wurden unsere Prozesse dem Militärgericht übertragen. Direkt nach dem Putsch 1980 wurden wir verhaftet und lange Zeit gefoltert. Seitdem befinden wir uns in Haft.

Vor Gericht wurde uns vorgeworfen, kommunistische Propaganda verbreitet und den türkischen Staat beleidigt zu haben. Nach den §§ 142, 159, 311 und 312 des Strafgesetzes wurden wir der Reihe nach zu 1170, 700 und 225 Jahren Haft verurteilt. (Istanbul Kriegsrechtskommandantur, 1. Militärgericht, Urteilsdatum 23.10.1984, Urteilsnummer 1982/867 und 1984/396) Wir haben gegen unsere Strafen Berufung eingelegt, allerdings nur mit dem Effekt, daß ein Teil der Vergehen von Veli Yilmaz als verjährt bezeichnet wurde. Der übrige Teil der Urteile wurde mit 750, 660 und 155 Jahren vollauf bestätigt. (Urteil des 1. Militärischen Gerichtshofs vom 11. März 1987, Nummer 1987/1-123)

Die Art unserer Verurteilung widerspricht allen Regeln der Justiz in der Türkei. Bis jetzt wurden Pressevergehen als Teil des Vergehens der Organisationszugehörigkeit geahndet, was ein wesentlich niedrigeres Strafmaß zur Folge gehabt hätte. Weiterhin war es üblich, daß man bei mehreren Verfahren auf die schwerste Strafe erkannte und nicht, wie in unserem Fall, alle Strafen summierte. Weiterhin wurden bis 1980 als Strafen für Pressevergehen in der Regel Geldstrafen verhängt.

TÜRKİYE SOSYAL ARAŞTIRMA VAKFI

Doch wir wurden auf diese völlig neue Art verurteilt und halten nun wohl den Weltrekord in Bezug auf das Stafmaß bei Pressevergehen. Allein die 750 Jahre von Veli Yilmaz sind schon mehr als alle Strafen gegen die faschistischen MHP-Mitglieder zusammen.

Wir hoffen, daß Sie persönlich und Ihre Organisationen gegenüber einer so eklatanten Menschenrechtsverletzung und Beschneidung der Meinungsfreiheit nicht gleichgültig bleiben werden."

(erschienen in der Zeitschrift "Gesellschaftliche Befreiung", Nr. 7, Januar 88, Seite 26 f.)

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

BERICHT ÜBER DAS VORGEHEN DES TÜRKISCHEN STAATES GEGEN JOURNALISTEN

Wir wollen mit diesem Bericht nur einen kleinen Überblick über diejenigen Menschen geben, die nach dem § 142 Abs. 16 des türkischen Strafgesetzes nicht nur zu Tausenden von Jahren Haft verurteilt, sondern auch in Gefängnisse verschleppt und auf grausamste Weise der Folter unterzogen wurden. Kurzum, es handelt sich hierbei nur um Journalisten. Journalisten, die wegen Ausübung ihrer journalistischen Tätigkeit verhaftet, verurteilt und gefoltert wurden und werden.

Nach dem Militärputsch am 12. September 1980 wurden über 30 Journalisten wegen ihrer Schriften und Berichte zu über 3000 Jahren Haftstrafe verurteilt. Insgesamt wurden gegen sie 404 Klagen erhoben. Zur Zeit befinden sich immer noch 25 Journalisten in den Militärgefängnissen. Gegen vier weitere Journalisten wurde Anklage erhoben, drei Journalisten konnten noch nicht verhaftet werden.

Hier nun einige Beispiele von verhafteten Journalisten:

VELI YILMAZ: Er war vor dem Militärputsch 1980 verantwortlicher Redakteur der Wochenzeitung "Halkin Kurtulusu". Er wurde zu über 1170 Jahren Haftstrafe verurteilt. Nach mehreren Gerichtsverhandlungen wurde seine Haftstrafe auf 36 Jahre vermindert.

In einem Antrag an den Militärstaatsanwalt schildert Veli Yilmaz die Folterpraktiken, die gegen ihn angewandt wurden, wie folgt: ..."Am Tag meiner Verhaftung, dem 19. November 1980, wurde ich abends mit verbundenen Augen verhört. Ab 21.00 Uhr wurden von dem Rollkommando, das mit dem Verhör begonnen hatte, Foltermethoden angewandt. Zuerst wurden mir an verschiedenen Stellen meines Körpers Elektroschocks erteilt. Diese Behandlung dauerte mit Unterbrechung mehrere Stunden; innerhalb dieser Zeit wurden mir an den Fingern, Ohrläppchen, an der Zunge, an den Geschlechtsteilen und am Afterausgang in verschiedenen Dosierungen Elektroschocks erteilt. Das Rollkommando folterte mich auf diese Weise, gleichzeitig wurde ich nackt getreten und geschlagen. ...Nach dieser Folter befand sich in meinem Urin und Stuhl Blut. In der gleichen Nacht brachten sie mich auf die Toilette und bespritzten meinen nackten Körper mit Hochdruckwasser..."

HASAN FIKRET ULUSOYDAN: Er ist 31 Jahre alt und war verantwortlicher Redakteur der Zeitung "Halkin Sesi". Vor dem Putsch war er an der Pädagogischen Hochschule Mathematiklehrer. Gegen ihn wurden insgesamt 23 Anklagen erhoben, er wurde zu über 62 Haftstrafen verurteilt.

TÜRKIYE SOSYAL BILIMLER ARASTIRMA VAKFI

ALAATIN SAHIN: Er ist 30 Jahre alt und war verantwortlicher Redakteur der Wochenzeitung "Halkin Jolu". Gegen ihn wurden 25 Anklagen erhoben, er wurde zu über 108 Jahren Haftstrafe verurteilt.

MEHMET ÖZGEN: Er ist 33 Jahre alt und war vor dem Putsch verantwortlicher Redakteur der legalen Zeitschriften "Bagimsiz Türkiye" und "Devrimci Militan". Er wurde zu über 33 Jahren Haftstrafe verurteilt.

OSMAN TAS: Er ist 30 Jahre alt und war vor dem Regime einer der verantwortlichen Redakteure der Wochenzeitung "Halkin Kurtulusu". Wegen politischer und gesellschaftskritischer Artikel wurde er zu über 770 Jahren Haftstrafe verurteilt.

In einer Erklärung schildert Osman Tas, wie er gefoltert wurde: "Am Mittwoch, dem 29. Oktober 1980, ging ich durch die Bayrampasa Straße in Istanbul, und es wurden dort von der Polizeipatrouille Bayrampasa Schüsse auf mich gefeuert... Ich wurde dabei verletzt und festgenommen. Vom 29. Oktober bis zum 8. Januar, also insgesamt 72 Tage, blieb ich in der Folterkammer der politischen Polizei... Die Folter begann direkt, als ich verletzt festgenommen worden war. Die beteiligten Polizisten und Gendarmen warfen mich mitten auf der Straße zu Boden, prügelten mich und trampelten auf mir herum. Dann wurde ich in den Mannschaftswagen gebracht und die Prügel wurden fortgesetzt... Da sie fürchteten, ich könnte an Blutverlust sterben, brachten sie mich zum Krankenhaus der medizinischen Fakultät Capa..."

NEVZAT ACAN: Er war auch verantwortlicher Redakteur der Wochenzeitung "Halkin Kurtulusu" und wurde zu über 20 Jahren Haftstrafe verurteilt.

GALIP DEMIRCAN: Er war vor dem Putsch verantwortlicher Redakteur der Zeitungen "Halkin Kurtulusu" und "Halkin Kurtulusu Yolunda Genclik". Er wurde wegen "kommunistischer Propaganda" zu über 20 Jahren Haftstrafe verurteilt.

METE DALGIN: Er war verantwortlicher Redakteur der Zeitung "Halkin Birligi". Wegen politischer Berichte wurde er zu über 30 Jahren Haftstrafe verurteilt.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

- SELIM ACAN: Er war verantwortlicher Redakteur von "Halkin Kurtulusu". Er wurde zu über 307 Jahren Haftstrafe verurteilt. Neuen Meldungen zufolge (Cumhuriyet, 19.6.88) wurde seine Strafe auf 600 Jahre erhöht!

(Diese Statistiken stammen aus der Tageszeitung Cumhuriyet vom 3.3.1986)

Gerade der Fall von H. Selim Acan zeigt, daß die Haftstrafen gegen Redakteure von Tag zu Tag steigen. Es bedarf wohl keiner weiteren Beispiele, um zu beweisen, daß dies kein Zufall ist.

Auch die allgemeinen Repressalien gegen Journalisten sind immens angestiegen. Hier nur einige Beispiele:

- Am 17. August 1987 wird Kubilay Akpinar, Herausgeber von "Günese Cagri" ("Ruf an die Sonne" - in Istanbul erscheinende monatliche Jugendzeitschrift), in "Polizeigewahrsam genommen". Er wurde im Hauptquartier der Polizei in Istanbul gefoltert. Dieser Fall wurde auch von Amnesty International an die Öffentlichkeit gebracht.

- Vor einigen Wochen wurden die verantwortlichen Redakteure der monatlich erscheinenden Zeitschrift "Toplumsal Kurtulus" ("Gesellschaftliche Befreiung") Prof. Dr. Yalcin Kucuk und Bilgesu Erenus angeklagt. Der Grund für die Anklage war die Veröffentlichung eines Artikels über die "Kurdenfrage". Die verantwortlichen Redakteure wurden von der Polizei nachts um ein Uhr in ihren Wohnungen festgenommen und zum Verhör ins Hauptquartier geschleppt.

- Vor zwei Wochen wurden die Redakteure der monatlich erscheinenden Zeitschrift "Emegin Bayragi" ("Fahne der Arbeit") und "Yeni Demokrasi" ("Neue Demokratie") von der Polizei festgenommen und gefoltert.

- Im Juni 1988 wurde der verantwortliche Redakteur der Zeitschrift "Yeni Gözüm" ("Neue Lösung"), Celik Malkoc, festgenommen und angeklagt. Die Anklage fordert 111 Jahre Haftstrafe.

- Im selben Monat wurde die verantwortliche Redakteurin der Zeitschrift "Iki Bine Dogru" ("Auf das Jahr 2000 zu"), Fatma Yazici, festgenommen und angeklagt. In ihrem Fall fordert die Anklage 100 Jahre Freiheitsstrafe. (Diese Zeitschrift wurde während ihres zweijährigen Bestehens schon achtmal verboten.)

- Sechs weitere Redakteure linker Zeitungen sind im Juni dieses Jahres festgenommen worden.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

- Seit Februar dieses Jahres werden regelmäßig alle Nummern der Monatszeitschriften "Yeni Demokrasi" ("Neue Demokratie") und "Yeni Gözüm" ("Neue Lösung") verboten. Drei der bisher erst vier erschienenen Ausgaben der Zeitschrift "Emegin Bayragi" ("Fahne der Arbeit") wurden ebenfalls verboten und zugleich konfisziert. Kurzum, im Juni 1988 wurden nicht nur verschiedene Redakteure festgenommen, sondern auch neun politische Monatszeitschriften verboten und konfisziert.

- Der berühmte türkische Journalist und Schriftsteller Aziz Nesin wurde angeklagt, weil er in einer Rede von der Existenz der Kurden in der Türkei gesprochen hatte.

- Mitte Juni 88 wurde eine gesamte Tagesausgabe der etablierten Tageszeitung "Milliyet" von der Polizei ohne "Gerichtsbeschluß" verboten und konfisziert, weil dort ein Exklusivinterview des Journalisten M.A. Birand mit dem Führer der PKK, Abdullah Öcalan, publiziert wurde.

Der Journalist M.A. Birand und der verantwortliche Redakteur der Tageszeitung "Milliyet" wurden vor einigen Tagen wegen Verstoßes gegen den § 142 des Strafgesetzes angeklagt. Der Staatsanwalt fordert Haftstrafen von 10 bis 15 Jahren.

- Der Journalist Erbil Tusalp von der Tageszeitung "Cumhuriyet" wurde verhört und angeklagt, weil er bezüglich des Attentats auf Özal recherchierte und Dokumente veröffentlichen wollte.

Und so weiter, und so fort.

Welche Schlußfolgerung läßt sich aus all diesen unbestreitbaren Beispielen ziehen? Diese eigentlich sehr begrenzt gehaltenen Beispiele zeigen deutlich, daß Repressalien, Unterdrückung, Verfolgung und auch grausame Folterung feste Bestandteile des (beruflichen) Lebens der demokratischen und fortschrittlichen Journalisten in der Türkei sind. Freilich sind das nicht nur spezielle Probleme eines bestimmten Berufsstandes. Repressalien, Unterdrückung und Zensur zeigen sich in der Türkei auch im Bereich von Kunst und Kultur. Allein die Tatsache, daß z.B. 106 Filme des jüngst verstorbenen berühmten Künstlers Yilmaz Güney konfisziert (möglicherweise auch vernichtet) wurden, ist ein Beweis dafür. Das Regime unterdrückt vielmehr das grundlegende demokratische Recht der freien Meinungsäußerung. Dieses Recht existiert in der Türkei in Wirklichkeit nur für die herrschenden Klassen. Das werktätige Volk der Türkei hingegen ist jedweder bürgerlich-demokratischer Rechte und Freiheiten beraubt. Die oben genannten unwiderlegbaren Tatsachen zeigen das wahre Gesicht des "Übergangs zur Demokratie" in der Türkei!

TÜRKİYE SOSYALİST ARŞİVİ VAKFI

Zum asylrechtlichen Hintergrund

M. ist aus dem Militärgefängnis in Istanbul nach achtjähriger Haft und Folter geflohen. Er stellt in der Bundesrepublik Asylantrag. Kann dieser Erfolg haben? Wird ihm sein jahrelanges Warten in Lagern ohne Arbeitserlaubnis den erhofften Schutz vor seinen Verfolgern in der Türkei bringen?

"Asylanträge türkischer Staatsangehöriger haben offenkundig gemacht, daß derzeit das verfassungsrechtliche Asylrecht seiner bisher schwersten Bewährungsprobe ausgesetzt ist. Dies wird insbesondere am Problem des politischen Strafrechts, der Frage der Folter und an der Bewertung der Handlungen türkischer Organe durch die Asylrechtsprechung deutlich." So Reinhard Marx, ein annerkannter Experte in Sachen Asylrecht, Verfasser eines Kommentares zum Asylverfahrensgesetz.

Tatsache ist, daß vor dem Militärputsch am 12. September die Asylanträge türkischer Staatsangehöriger mit der Begründung abgelehnt wurden, daß die Auseinandersetzungen zwischen linken und rechten Gruppierungen dem türkischen Staat nicht zugerechnet werden könnten. Bereits vier Wochen nach der Machtübernahme durch die Militärs ging der VGH Mannheim so weit, den Militärs zuzugestehen, es gehe ihnen darum, "eine verfassungsmäßige Ordnung in der Türkei wiederherzustellen."

Dieses Gericht vollbrachte dann den juristischen Salto Mortale, die Ausrufung des Ausnahmezustandes durch die Militärs als rechtswidrig, aber nicht als willkürlich anzusehen. Beifall für einen Militärputsch von Richtern, die ihren Amtseid auf die parlamentarische Demokratie geschworen haben?

Auf dieser Linie mußte dann auch das Verbot und die Zerschlagung politischer Parteien und Gewerkschaften, die Inhaftierung und Folter ihrer Mitglieder und Anhänger gerechtfertigt werden. Da wurde flugs geleugnet, daß willkürliche Massenverhaftungen gegen politisch Mißliebige stattfanden. Und wenn jemand verhaftet wurde, dann nur die "vormalige politische Führungsschicht, (...), die sich repressiven Maßnahmen deshalb ausgesetzt sehen, weil ihnen von den jetzigen Machthabern u.a. der Vorwurf gemacht wird, für die zum Teil bürgerkriegsähnlichen Wirren in der Türkei vor dem 12.09.1980 verantwortlich zu sein (...)." VGH Mannheim, InfAuslR 1982, 162. Recht so?

Tatsache ist jedoch, daß Verhaftungen, Folter und andere Unterdrückungsmaßnahmen tägliche Realität in der Türkei sind. Nach Ansicht vieler bundesdeutscher Gerichte hat das aber mit politischer Verfolgung noch längst nichts zu tun. Der Hess.VGH in Kassel meint, der Einsatz von Folter zur Aufklärung in Strafverfahren erfülle nicht den Tatbestand der politischen Verfolgung. Bemerkenswert ist die Begründung dieser fast durchgängigen Rechtsprechung durch das VG Karlsruhe:

"Die Folterung Inhaftierter (stellt) eine in der Türkei seit eh und je auch unter dem demokratischen Regime geübte Praxis dar, die praktisch allgemein ist, also auch gewöhnliche Kriminelle trifft."

Folter als türkische Folklore?

Die türkischen Staatsorgane gehen im allgemeinen gegen ihre politischen Gegner auf Grundlage der Vorschriften des Strafgesetzbuches vor. Das türkische StGB mit seinen Staatsschutzvorschriften wurde aus dem Italien Mussolinis "importiert". Sind die auf Grundlage dieser Gesetze Inhaftierten Kriminelle oder politisch Verfolgte? Die Frage ist:

TÜRKIYE SOSYALIST ARASTIRMA VAKFI

Wonach entscheidet sich, ob das Vorgehen des türkischen Staates gegen seine Gegner als politsche Verfolgung im Sinne von Art. 16 GG anzusehen ist? Dazu das Bundesverwaltungsgericht in seinem Urteil vom 19 Mai 1987:

"Für eine Verfolgung aus politischen Gründen kommt es somit entscheidend auf die dem staatlichen Zugriff zugrundeliegenden Motive an. Das gilt auch für den Bereich der Staatsschutzvorschriften und auf ihrer Grundlage erfolgenden Bestrafungen. Es ist entscheidend, ob der Staat mit ihnen lediglich Angriffe auf seine Grundordnung abwehren (...) will oder ob er gleichzeitig auch die Absicht verfolgt, den Straftäter wegen seiner abweichenden Überzeugung (...) zu treffen."

Diese Unterscheidung erscheint gekünstelt, denn der Staatsschutz ist Herrschaftssicherung und damit eo ipso politisch. Immerhin ist das Bundesverwaltungsgericht in der Vergangenheit zu der Auffassung gelangt, daß Strafverfolgung auf Grundlage der Staatsschutzvorschriften wegen Gründung, Unterstützung oder Mitgliedschaft in politischen Organisationen, die eine "Diktatur einer Gesellschaftsklasse (...) errichten" wollen -Art. 141 TürkStGB- oder Propaganda für diese Ziele -Art. 142- als politische Verfolgung zu qualifizieren ist. DAs BVerwG erkennt in der oben zitierten Entscheidung an, daß durch die Staatsschutzvorschriften bereits derjenige getroffen werden soll, der eine abweichende Meinung äußert.

Eine (erstaunliche?) Abwendung von diesen Prinzipien, die dem türkischen Staat bescheinigen, er lasse keinen Raum für eine freie politische Diskussion, stellt das jüngst veröffentlichte Urteil des BVerwG vom 09.10.1987 dar. Der gleiche 9. Senat, der noch am 19. Mai einen PKKAnhänger für politisch verfolgt hält, beschließt lapidar:

"Eine staatliche Verfolgung wegen des Verdachts der Mitgliedschaft und Betätigung in einer Gewaltanwendung als aktuelles Mittel der innenpoolitischen Auseinandersetzung bejahenden und zu gewaltsamen Vorgehen auch bereiten Gruppierung ist keine politische Verfolgung im Sinne von Art. 16 Abs. 2 Satz 2 Grundgesetz."

Es kommt also nicht mehr darauf, was der Einzelne getan hat und weswegen ihm der Prozeß gemacht wird. Nur noch die von der Organisation vertretene Ideologie wird zum Maßstab gemacht. Nach dem viel beschworene Freiraum für den politschen Meinungsstreit wird überhaupt nicht mehr gefragt. Wie sollen aber auf dieser Grundlage z.B. Afghanen und Eritreer anerkannt werden können, die bekanntlich zu Organisationen gehören, die bewaffnet gegen die Regierung kämpfen?

Es deutet sich hier eine weitere Einengung des Asylrecht türkischer Staatsangehöriger an.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Liebe Gäste,

Ich wurde als verantwortlicher Chefredakteur der vor dem 12. September 1980 wöchentlich legal erscheinenden Zeitung ´Halkin Kurtulusu´ zu Hunderten von Jahren Freiheitsstrafe verurteilt. Wegen meiner journalistischen Tätigkeit wurde ich von der Polizei brutal gefoltert und im Militärgefängnis den menschenunwürdigsten Verhältnissen ausgesetzt.

Aus dem Militärgefängnis Metris-Istanbul zu fliehen, heißt dem Tod die Stirn bieten. Diese Tatsache vor Augen sind wir, 29 Angehörige verschiedener revolutionärer Gruppen, unter Mithilfe der genossenschaftlichen Solidarität aus der ´Hölle des Faschismus´ geflohen. Die Beschreibung dieser ´Hölle´ würde Bände füllen.

Aus folgenden Gründen wurde ich in meinem Heimatland einer solchen Unterdrückung durch den Faschismus ausgesetzt: Zum einen verteidigte ich die Anschauungen der revolutionären kommuistischen Partei der Türkei (TDKP), zum anderen war ich Chefredakteur der Zeitung ´Halkin Kurtulusu´, in der diese Ansichten veröffentlicht wurden.

In der Türkei herrscht ein grausames faschistisches Regime. Um diese Tatsache verschleiern zu können, haben die Generäle die Komödie der ´Mehrparteien-Demokratie´ inszeniert. Die Parlamentswahlen wurden von den Generälen so organisiert, daß nur die Parteien, die die erwünschte Politik machen, in der Lage sind, eine Mehrheit zu erlangen. So wurde Turgit Özal, der nach dem Putsch vom 12. September 1980 stellvertretender Ministerpräsident war, durch die pseudo-demokratischen Wahlen im November 1983 Ministerpräsident. Die Wahlen im November 1987 waren natürlich nur eine Wiederholung der Farce im November 1983. Durch Wahlbetrug gelang es der Regierung Turgut Özals, die das Regime des 12. September verteidigt und nach seinem Willen handelt, die Mehrheit im Parlament mit nur 36 % der Stimmen zu behaupten.

Die sogenannten Anhänger der Demokratie in Europa haben auf die Zusammensetzung dieses Pseudo-Parlaments zeigend geklatscht und behauptet, die Türkei ginge zur Demokratie über. Dabei haben diese sogenannten Anhänger der Demokratie, dadurch, daß sie das faschistische Regime in der Türkei als Demokratie hinstellen, offen die faschistische Unterdrückung für gut erklärt. Indem sie den angeblichen ´Übergang zur Demokratie´ durchsetzten, konnten die faschistischen Generäle den Vorwurf der faschistischen Unterdrückung zurückweisen.

Zur Zeit existiert der polizeiliche Terror im stillen an jedem Ort unseres Landes weiter. In Kurdistan wird der unbegrenzte chauvinistischrassistische faschistische Staatsterror nicht nur von der Polizei, sondern auch direkt von Militäreinheiten und von als Dorfbewohner getarnten faschistischen Milizen praktiziert. Alle Rechte der Kurdischen Nation werden mit Füßen getreten, ein Massaker nach dem anderen findet statt. Die Folterzentren arbeiten unaufhaltsam. Die Zahl der durch Folter Getöteten steigt ständig. Um Mitternacht werden Häuser, Straßen und ganze Dörfer durchsucht, Menschen zusammengeschlagen und gefoltert. Einige werden zum Krüppel gemacht, andere werden gleich umgebracht.

Der Bandenführer der faschistischen Generäle in der Türkei, der faschistische Mörder Evren, hat die USA ´besucht´ und wird noch in diesem Monat nach England reisen. Der blutige Mörder der revolutionären Demokraten türkischen Volkes wird in den Ländern, die sich die ´Wiege der Demokratie´ nennen, als Gast aufgenommen. Doch die Völker Amerikas und Englands sind Völker, die die Demokratie verteidigen, die einen erbitterten Kampf gegen

TÜRKİYE SOSYALİST FİŞTEKİ ARŞİVİ

den Hitler-Faschismus geführt haben. Wir Marxisten-Leninisten und Revolutionäre aus der Türkei wissen, daß das amerikanische und englische Volk, ebenso wie alle anderen Völker der Welt, den Faschismus wie die Pest hassen. Schließlich wissen diese Völker, die die Unterdrückung des Hitler-Faschismus erlebt haben, zu genau was Faschismus bedeutet.

Aber die in den USA und England herrschende Monopolbourgeoisie kann ihre Herrschaft in der Türkei und ähnlichen Ländern nur durch Faschismus behaupten. Damit man die den Faschismus hassende Bevölkerung beschwichtigen und täuschen kann, wird das Regime von mörderischen Generälen als ´Demokratie´ bezeichnet.

Ich, Mustafa Yildirimtürk, trete mit meinen persönlichen Erlebnissen vor die Öffentlichkeit. Ich bin der Zeuge des zügellosen Terrors des Faschismus in der Türkei; der Beweis, daß in der Türkei keine Demokratie existiert. So rufe ich alle Völker, insbesondere die europäischen Völker, Demokraten, Menschen, die die Demokratie ehrlich verteidigen, auf gegen den Faschismus in der Türkei zu kämpfen!

Niemand sollte den Lügen und Demagogien der faschistischen Generäle in der Türkei glauben. Angesichts der in unserem Land nach dem 18. September 1980 in großem Umfang durchgeführten Folterungen gibt der blutige Mörder General Evren, auf die Zahl der vor dem Putsch getöteten Menschen zeigend, tatsächlich folgende Demagogie von sich: "Damals wurden 5000 Menschen umgebraht. Wo waren denn die Verfechter der Menschenrechte damals?" Doch dieser Demagogie steht die Tatsache entgegen, daß der Grund bzw. die Verantwortlichen für die vor dem 12. September 1980 bei politischen Gefechten getöteten Menschen die Generäle, allen voran der damalige Generalstabsvorsitzende Evren waren.

Die Anstachelung zwischen den Glaubensrichtungen und die Massaker in verschiedenen Gegenden der Türkei vor dem 12. September 1980, wurden von den Staatsorganen organisiert, die unter dem Befehl der Generäle standen. Die MIT (Nationale Nachrichten Organisation), die als Staatsgeheimdienst völlig unter der Kontrolle der Generäle steht, und die politische Polizei haben diese Massaker direkt organisiert. Ebenso wurden die zivilen Milizbanden auf Befehl und Anregung der faschistischen Generäle organisiert und auf das Volk, die Arbeiter, Revolutionäre, Fortschrittlichen losgelassen. Turkes, der die zivil-faschistische Miliz organisierte, und seine Freunde sind heute frei und könen uneingeschränkt ihre politischen Interessen nachgehen.

Im Jahre 1978 wurde über die Türkei das Kriegsrecht verhängt. Die Generäle haben bewußt die bewaffneten Aktionen der zivilen faschistischen Miliz nicht verhindert. So konnten die faschistischen Mörder in ´aller Ruhe´ und unter dem Schutz der Generäle, die Revolutionäre, Fortschrittlichen, Demokraten weiterhin umbringen. Obwohl diese Tatsachen unbestritten sind, erklären die faschistischen Generäle die Revolutionäre, die angesichts der Angriffe der Zivil-Miliz im Grunde nur ihr Leben verteidigten, für ´schuldig´? Obwohl die Mehrheit der vor dem 12. September 1980 Getöteten aus Fortschrittlichen, Revolutionären, Demokraten und Kommunisten bestand. Die Generäle waren nicht dagegen, daß vor dem 12. September 1980 Menschen ermordet wurden. Im Gegenteil; indem sie das Volk in Angst um das eigene Leben versetzten, schafften sie die Verhältnisse für den Putsch. Schließlich geben die Generäle und Evren zu, daß sie seit 1977 Putschpläne im Kopf hatten. Sie sagten: "Im Jahre 1978 waren die Voraussetzungen für den Putsch

TÜRKİYE DEVRİMCİ İŞÇİ KÖYLÜ KURTULUŞ PARTİSİ-CEPHESİ TÜSTAV

noch nicht gegeben, wir warteten, bis die Zeit reif war."

Kurzum, verantwortlich für die Folter, Morde und Massaker vor und nach dem 12. September 1980 sind der Faschist Evren, seine Freunde und der unter deren Kontrolle stehende Staat. Diese faschistische Bande suchte von dem Augenblick an, wo sie die Macht hatte, nach Wegen, wie sie ihren Reichtum vermehren könnte. Es ist kein Zufall, daß diese Generäle heute zu den reichsten Personen der Türkei gehören. Das ist einer der Gründe für den intensiven Polizei und Militärterror. Diejenigen, die sich gegen den steigenden Reichtum der Generäle wenden, werden sofort unterdrückt.

Ich rufe alle europäischen Völker, Demokraten und fortschrittlichen Kräfte, die den Faschismus in ihrem Leben kennengelernt haben auf, gegen den Faschismus in der Türkei zu protestieren.

Der Reise des faschistischen Mörders Evren nach England, das als ´Wiege der Demokratie´ bezeichnet wird, ist eine Herausforderung an die Völker, die den Faschismus hassen. Diesem faschistischen Mörder muß die Einreise nach England verwehrt werden.

Sehr geehrte Presseverantwortliche,

Ich möchte Ihnen hier einige Dinge erzählen, die in der Türkei passieren: In den Kerkern unseres Landes befinden sich zahlreiche Menschen wie ich, die vor dem 12. September 1980 verantwortliche Chefredakteure einer Zeitung waren. Sie wurden zu Haftstrafen von mehreren Hundert Jahren verurteilt, somit sollen sie in den Kerkern verrotten.

In der Zeitung ´Halkin Kurtulusu´, deren Chefredakteur ich war, wurdem mit mir die verantwortlichen Redakteure Veti Yilmaz, Osman Tas, Selim Acan und Newsat Acan zu mehreren Hundert Jahren Haftstrafe verurteilt. Sie befinden sich zur Zeit immer noch in den Gefängnissen. Außerdem befinden sich in den Kerkern der Türkei und Türkei-Kurdistans tausende von Patrioten, Revolutionären, Kommunisten, die von den Faschisten in Gefangenschaft genommen wurden.

Obwohl die Türkische Regierung mich wegen der Verantwortung für eine legale Zeitung zu Lebenslänglich verurteilt hat, wurde ich nach meiner Flucht in planvoller Weise als ´individualistischer Terrorist´ dargestellt. Ich bin kein Terrorist, im Gegenteil, ich bin Marxist-Leninist, Mitglied der revolutionären kommunistischen Partei der Türkei (TDKP) ist. Ich mache es nochmals deutlich, ich bin gegen einen individuellen Terror, der mit dem Kampf der Massen nichts zu tun hat, dem revolutionären Kampfsogar noch schadet.

Man hat von mir kein Geständnis erpreßt, in Form eines Briefes wie er einigen Freunden während der Folter vorgelegt wurde, mit dem Wortlaut: ´Er hat sich an bewaffneten Aktionen beteiligt´. In dieser Angelegenheit wurde ich auch nicht angeklagt. Trotz des Zwangs und der Folterungen konnte gegen meine Partei, die Revolutionäre Kommunistische Partei der Türkei, kein Prozeß unter dem Vorwurf, die sei eine ´individualistische terroristische Organisation´ geführt werden. Daß ich kein Terrorist bin, ist auch aus dem Gerichtsurteil der Generäle nachzuweisen.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Mit dieser Pressekonferenz möchte ich die Völker Europas, die Menschen die sich für die Demokratie einsetzen, auffordern, gegen den Faschismus in der Türkei zu kämpfen und solidarisch mit dem türkischen Volk, mit den Revolutionären und Kommunisten, die unter dem Terror des Faschismus leben, zu sein.

Mustafa Yildirimtürk
Chefredakteur 'Halkin Kurtulusu'
Am 25. März 1988 aus dem Istanbuler
Metris-Gefängnis geflohen

Frankfurt, 15. Juli 1988

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İKİ DANIŞMAN MEMURUNA. ÖLÜM İHTARI.!...

ŞEVKET BEY, VE MUSTAFA BEY. MADDE-1- ÇEŞİTLİ OLAYLARA KARIŞMIŞ VE ÖNDERLİK YAPMIŞSINIZ HABERİNİ ALIYORUZ ŞUTUTGART VE ÇEVRESİNİ KENDİ GÖRÜŞLERİNİZE UYGUN ŞEKİLDE YÖN VERME ÇABASINDAYMIŞSINIZ SİZLERİN BU SAPIK GÖRÜŞ VE ÇELİŞKİLİ GİRİŞİMLERİNİZİN HABERİNİ. 1-AY. ÖNCE TÜRKİYEDE ÖĞRENDİK VE SİZLERİ TEMİZLEMEK İÇİN GÖREVLENDİRİLDİK -4- ARKADAŞIZ KURULUŞUMUZ İÇİN SÖZ VERDİK VAZİFEMİZ SİZİ ÖLDÜRMEK VE KANINIZIDA KANLI LİSTEYE BİR AN ÖNCE AIMAK VE İLERDE ADAM ÖLDÜRME REKORUNU KAZANMAK İSTİYORUZ.

SİZDEN RİCAMIZ ŞU YAŞAMA SANSINIZ ÇOK AZ BUNU KESİNLİKLE BİLMELİSİNİZ!...YALNIZ SİZİN ÖMRÜNÜZ BİZİM ELİMİZDE SİZİ İSTERSEK İKİ GÜNDE BİTİRİR İSTERSEK İKİ AYDA İŞİNİZİ BİTİRECEĞİZ ELİMİZE GEÇEN FIRSATLARI DEĞERLENDİRECEĞİZ. (((YALNIZ ELİMİZDEKİ KARA LİSTEDE SİZİN İÇİN ŞÖYLE BİR ŞANS TANIYORUZ, EN GEÇ BİR AY İÇİNDE ŞUTUTGARTI TERK EDİP TÜRKİYEDE OTURDUĞUNUZ ŞEHİRİ Mİ KÖYMÜ NERESİ İSE ORAYA YERLEŞİN ALMAYADAN ALAKANIZI KESİNLİKLE KESECEKSİNİZ VE TÜRKİYEDEDE HİÇ BİR SURETTE BURADAKİ ~~SÜRDÜRMÜYECEKSİNİZ~~ TUTUMUNUZU UYARSANIZ YAŞAMA ŞANSINIZ.))) EĞERBU PARENTEZ İÇİNDEKİ ÖNERİMİZİ SÖZÜMÜZÜ TUTAN VE ŞEREFLİ BİR KURULUŞUZ!...ÖLDÜRECEĞİMİZ KİŞİLERE ÖNCE İHTAR MEKTUBU GÖNDERİR. BULUNDUKLARI ÇEVREYİ VE FAALİYETLERİNİ KESİNLİKLE DEĞİŞTİRMESİNİ ÖNERİRİZ VE AYNI SİZE YAZDIĞIMIZ ŞU İHTAR MEKTUBUNDA OLDUĞU GİBİ BELİRLİ BİR TARİH VERİRİZ O TARİH İÇİNDE ÖNERİMİZE UYMAZ YAN ÇİZMEYE KALKIŞIRSA İŞTE ARTIK BİZİM ONA KARŞI YAPACAĞIMIZ TEK ÇIKAR YOL ONU ÖLDÜRMEKTİR VE NE TEKİM ÖLDÜRÜYORUZ BİZİM KURULUŞUMUZDA AF YOKTUR AF EDEN ÖRGÜT ÜYEMİZ ÖLDÜRÜLÜR!...BİLDEN KURTULMANIN TEK ÇIKAR YOLU ÖNERİMİZE UYMAKTIR. ÖNERİMİZE UYARSANIZ ÖMRÜNÜZÜ UZATIRSINIZ. ÖNERİMİZ PARANTEZ İÇİNDE!... NOT. BU MEKTUBUMUZU AİMAN MAKAMLARINA FİLAN BİLDİRMEYE KALKIŞMAYIN!...BİZİM KİM OLDUĞUMUZU NERELERDE BARINDIĞIMIZI ÖĞRENMEYE KALKIŞMAYIN!...BİZİM HİÇ BİR YERDE KAYDIMIZ YOK!... EĞER BİZİ ARAŞTIRMAYA KALKIŞTIĞINIZ TAKTİRDE KOLAYLA SEZERİZ ELİMİZDE SİZE AİT UĞRADIĞINIZ KALDIĞINIZ EVLERİN CADDELERİN ADRESLERİ VE PİLANLARI VAR ELİMİZDE BU KADAR AÇIK PİLANLA SİZİ ÇOK KOLAY ÖLDÜRE BİLİRİZ ALMAN POLİSİNİN RUHU BİLE DUYMAZ. İYİ-DÜŞÜNÜN!... KALIP ÖLMEKMİ İSTİYORSUNUZ?...GİDİP TÜRKİYEDE SAKİNCE YAŞAMAKMI?...

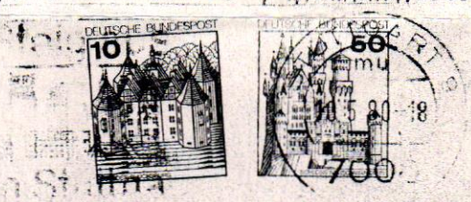

SAYIN....DANIŞMA.MEMURU.ŞEVKET.BEY

.TÜRK DANIŞ.

ARBEİTER WOHLFART

7.STUTTGART.1

.HEUSTEİG.STR.90.

TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİLER BİRLİĞİ ARAŞTIRMA VAKFI

İSTANBUL BAROSU SAYIN BAŞKANLIĞI'NA

Baronuzun bir üyesi olarak, avukatlık görevimi yaparken gerek İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'na bağlı tutukevlerinde ve gerekse Sıkıyönetim Mahkemelerinde savunma hakkımı kısıtlayan müvekkillerime ve diğer tutuklulara yapılan insanlık dışı uygulamaları bilgilerinize sunmayı görev saydığımdan bu başvuruyu yapıyorum.

Ana muhalefet Partisi Lideri Sayın Bülent Ecevit, Genel Sekreteri Sayın Mustafa Üstündağ tarafından da kamuoyuna açıklandığı gibi, bugün Ülkemizde henüz suçlu olup olmadıkları belli olmayan belli olsa bile yasalardaki cezayı çekme durumunda olan insanlara, insanlık dışı olarak nitelenebilecek işkenceler yapılmaktadır.

Gözaltına alınana müvekkillerimden edindiğim bilgilere göre, götürüldükleri yerlerde gözleri bağlı olarak sorguları yapılmış ve aşağıda sıraladığım işkence yöntemleri uygulanmıştır.

- Elleri bağlı olarak çuvala kedi ile birlikte konulmuş xx öylece dövülmüşler ve aynı işkenceye tutulan diğer zanlıları seyretmeye zorlanmışlardır.

- Bulundukları hücrelerde yatacak yer verilmediği gibi su salınarak yere uzanmaları dahi önlenmiş, böylece kasıtlı olarak uykusuz ve insan sağlığına uygun olmayan koşullarda bırakılmışlardır.

- Yine uyumalarını önlemek, sinir sistemini bozmak için geceleri işkenceden inleyen insanların sesleri dinletilmiş, aniden gürültüler çıkarılmış ve bu işkence yöntemleri periyodik aralıklarla yinelenmiştir.

- Ayaklarından tavana asılarak uzun süre bekletilmişlerdir.

- Kadın müvekkillere tecavüze yeltenilmiştir.

- Elektrikle işkence yapılmış ancak bu işkenceye başlamadan önce daha fazla acı çekilmesini sağlamak için anadan doğma soyulup kovalarla su döküldükten sonra elektrik işkencesi uygulanmıştır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

.Gözleri bağlı olarak masa üstüne çıkarılıp, "pencereden atacağız ve intihar süsü vereceğiz" denildikten sonra aniden masanın üstünden düşürülerek psikolojik işkenceye tabi tutulmuşlardır.

Tutukevinde müvekkil görüşmesi yaparken karşılaştığım uygulamalar ise şöyledir.

Askeri tutukevine girerken ilkönce para cüzdanıma varana dek arandım ve müvekkilime ait dosyalar incelendi. Görüşeceğim müvekkilimin bana vekâleti olup olmadığı soruldu ve vekâleti yoksa görüşemiyeceğim bildirildi.

Özellikle Davutpaşa Askeri Tutukevi'ne girerken avukatlar şu uygulamalarla karşılaşıyorlar.

Avukatın üstünün arandığı, kimlik kontrolünün yapıldığı yer ile tutukevi arasında 2,5 km.lik bir mesafe bulunmaktadır. Müvekkilinizle görüşmek üzere yola çıkabilmeniz için avukat olduğunuzu kanıtladıktan ve vekâletinizi verdikten sonra, nerede olduğu bilinmeyen tutukevi müdürü Binbaşıdan görüşme yapıp yapamıyacağınız telefonla sorulmakta tesadüfen orada ise izin verilmektedir. Yoksa yerine gelene kadar uzunca bir bekleyiş başlamaktadır.

Bu merasim den sonra olumlu yanıt gelmişse bu kez 2,5 km.lik mesafeyi askeri jip varsa onunla, yoksa yürüyerek katetmek zorunluğu doğmaktadır. Genellikle jip bu işlemler bittiği anda hazır olmamaktadır.

Tutukevine varınca, cezaevi müdürü ile görüşmek üzere gereğinden fazla bekletildikten sonra müvekkil getirilmekte ve görüşme ancak bundan sonra başlamaktadır.

Müvekkille görüşme, cezaevi müdürü, diğer görevliler ve süngülü erlerin refakatinde, avukatlık mesleğinin "avukat-müvekkil" ilişkisi ortadan kaldırılarak yapılmaktadır.

Tüm bu uygulamaların yasadışı olduğu ve savunma hakkının kısıtlandığıilgililere anımsatıldığında avukat ya tehdit edilmekte, yada hiç yanıt verilmemektedir.

Henü haklarında dava açılmamış olan ve dolayısıyla hüküm giymemiş olan müvekkillerimin yaşadığı Davutpaşa Askeri Cezaevindeki koşullar ise şöyledir:

.Bulundukları koğuşlar en soğuk havalarda bile ısıtılmadığı gibi, ince şiltelerde yerde yetirilmakta,ısınmak daha doğrusu üşümemek için tek bir ince battaniye verilmektedir.

.Son zamanlarda şilteler yazı yazılmış olduğu bahanesi ile alınmış yerine ot doldurulmuş şilteler verilmiştir.

.Su Davutpaşa civarında sorun olmadığı halde gün boyu adam başına bir bardak su verilmekte bu su ile her türlü gereksinmenin sağlanması istenmektedir.

.Geceleri hemen hemen hiçbiri hakkında henüz iddianame dahi tanzim edilmeyen tutuklulara sanki vatan hainliğinden hüküm giymişler gibi "vatan hainliği" temasını taşıyan yayınlar hoparlörlerle yapılmakta ve uyumaları kasıtlı olarak engellenmektedir.

TÜRKİYE SOSYAL ARAŞTIRMALAR VAKFI

.Hasta olanlar doktora çıkarılmamakta ve böylece insanın en doğal hakkı olan vücut tamlığının ve sağlığının korunması önlenmektedir.

Nitekim yaralı olarak tutukevine getirilen bir tutuklu tüm başvurulara karşın doktora çıkarılmamış ve şu anda ölüme mahkûm edilmiştir.

Müvekkillerimin ve diğer tutukluların dış dünya ile ilişkilerini kesmek, dünya ve yurt olaylarını izlemelerini önlemek için ne gazete okutulmakta ve nede radyo dinlemelerine olanak sağlanmaktadır.

Sıkıyönetim Mahkemelerinde ise ilân edilen duruşmalar 2,5-3 saat sonra başlatılmakta böylece avukatlık görevi külfet haline getirilerek savunma hakkının kullanılması sınırlandırılmaktadır.

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa Güvenliği Nihai Senedi'ne imzasını atmış olan Ülkemizde bu sözleşmelerle de güvence altına alınmış olan insan hakları böylece hergün defalarca ihlâl edilmektedir.

Bilgilerinize sunar, gereğinin yapılması dileğimi iletirim. Saygılarımla. 1.4.1980

Av. Semray Taştan

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

(5)

Cumhuriyet Savcılığına
Komisyon
27.3.1980 Avukat

Komisyon dosyasına konulmasına karar verildi
Kom. Başkanı
Av. M. Sadık

26.3.1980

BARO BAŞKANLIĞI'NA

İSTANBUL

Aşağıda imzaları bulunan bizler, son günlerde çok yoğun baskıların uygulandığı, mevcut ortamın hak aranamaz haline getirdiği YAKACIK'ta oturmaktayız. Hangi nedenden olduğu bilinmediğimiz uygulamalarla, evler kolluk kuvvetlerince aranmakta, bir çok kişi gözaltına alınmaktadır. Götürülenlerle irtibat kurmak, nereye götürüldüğünü öğrenmek bile mümkün olmamaktadır. Öğrendiğimiz kadarı ile İlçemiz genelinde de bu tür uygulamalar yaygındır.

Aşağıdaki imzalardan da anlaşılacağı gibi, eşlerimiz, çocuklarımız aynı şekilde ve hiç bir neden belirtilmeden gece yarısı evlerinden alınıp götürülmüşlerdir. Nedendir, niçindir bilmemekteyiz. İçlerinden Fevzi Eryılmaz, Yakacık Belediyesi Meclisinde C.H.P. üyesidir.

İnsan Hak ve Özgürlüklerinin korunmasında, demokratik yapının devamında vazgeçilmez işlevi olan Sayın Baro'muza durumu iletmek ve bu güne kadar olduğu gibundan sonra da böylesi sorunlara eğileceğinden şüphe etmeden yardımlarınızı rica etmekteyiz. Saygılarımızla.

Evinden götürülen
FEVZİ ERYILMAZ'IN
Eşi: AYSUN ERYILMAZ

Evinden götürülen
ALİ KARAKUŞUN
Babası: CEMAL KARAKUŞ

Evinden Götürülen
Turgay Aslan
Annesi: Eliz Aslan

Evinden Götürülen
Hakan Artun
Annesi: Gönül Artun

Evinden Götürülen
İ. Erhun Çinar
Annesi: Sabile Çinar

EVİNDEN GÖTÜRÜLÜ
Nesabri EKŞİ
Annesi: Hatice EKŞ

Evinden götürülen
Ersun Şanlıtürk
Babası: Nurullah Şanlıtürk

Evinden götürülen
Metin Sarıçam
Babası: Kemal Sarıçam

Bay Tahir Aslan
Çınar-altı Caddesi
Yakacık

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

— Türkiye Barolar Birliğinin önceki gün sonuçlanan olağanüstü genel kurulundan sonra yapılan açıklamada başta Cumhuriyet Savcılığı olmak üzere devletin bütün meşru güçleri teröre odaklarının ortadan kaldırılması için göreve çağrıldı ve şöyle denildi: "Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu devlet terörü boyutlarına ulaşan cana kıyma, işkence ve baskı eylemleri ile yasa dışı gözaltına alma uygulamalarına karşı savaşımı aralıksız sürdürmeye kararlıdır." Açıklamada yurttaşların can güvenliğini sağlayamayan terör ve işkencelere kol kanat geren tüm yönetici ve görevliler devlet terörünün doğrudan sorumluları ilan edildi ve Türkiye Barolar Birliğinin bunlardan hesap soracağı kaydedildi.

— Türkiye Barolar Birliği 5. Olağanüstü Genel Kurulu Ankarada Türk-İş kongre salonunda 28 Haziran günü toplanmıştır. Toplantının açış konuşmasını yapan TBB genel başkanı Ahila Sav günümüz Türkiyesinde terör ve şiddet olaylarının temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırır düzeye yükseldiği, sıkıyönetim mahkemelerinde savunma yapan avukatlara baskıların arttığı, işkence ve dayak olaylarının son derece yaygınlaştığı ve ceza ve tutuk evlerinde yaşam koşullarının dayanılmaz boyutlara ulaştığını için Genel Kurulun~~u~~ Olağanüstü olarak toplanmış çağrıldığını belirtmiştir. Ahila Sav ayrıca son 3 yıl içinde avukatlara 45 saldırı düzenlenmesinin ve bunların 5'inin ölümle sonuçlanmasına rağmen son 10 ay içinde avukatlara düzenlenen 58 saldırıda 17 avukat öldürüldüğünü bildirmiştir. TBB Olağanüstü Genel Kurulu bu arada tüm avukatların Ankarada demokratik Hukuk Devletini konuyucu ve uyarıcı nitelikte ..... bir yürüyüş yapmasına da karara bağlamıştır. Genel Kurulda çeşitli illerden gelen delegeler yaptıkları konuşmalarda kendi bölgelerindeki işkence ve faşist saldırı olaylarını anlatmışlardır. Bu arada bir konuşma yapan İst. Barosu B.şk.'nı Orhan Apaydın Türkiyede temel hak ve özgürlüklere saldırıların yoğunlaştığını bu tehlikenin ~~demokratik~~ demokrasi güçlerinin eylem birliği ile geri çevrilebileceğini belirtmiş ve T. Barolar Birliğinin de bu eylem birliği içinde yer almasını istemiştir. Devlet Terörüne dönüşen katliamların arayanda

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

geriye yönelik değişiklikler yapmak ve faşist bir diktatörlük getirmek amacını taşıdığının belirtildiği genel kurulda bu tehlikeye karşı ve demokratik ilkelerin korunması yolunda eylem biçimleri saptanmış ve uyarıcı nitelikte kararlar alınmıştır.

— T. Tabipler Birliği 29. Büyük Kongresi dün İstanbul'da başladı. (28 Haziran) Merkez Konseyi Bşk.'nı Erdal Atabek kongreyi açış konuşmasında ülkede sürdürülmek istenen kapsamlı sosyal ve ekonomik yapının artık demokrasi görünümü altında sürdürülemez bir duruma geldiğini kaydetti. "Demokrasi görünümü ~~altında~~ diyerek evrensel gerçek bir demokrasiden söz edebilmek için anayasanın koruyucu, yaptırım örgütlerine halkın ~~kontrol~~ denetimi ile katılabilmesi ~~ve~~ bu hakların güvenceye bağlanması gerekir" ~~dedi~~ diyen Atabek Silahlı saldırıların ve terörün faşizmden ~~kaynaklandığını~~ ~~belirttiği~~ kaynaklandığını ve bu tür eylemlerin altında da ülkeyi açık faşist rejimlere götürmek ~~istediğini~~ istemlerinin yattığını ~~belirtti~~ vurguladı. Öte yandan Atabek Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanının Tam Süre Yasasını tanımadığını Siyasal kuşum ve sürgünlerin yapıldığını da kaydederek, "bu durumda bakanın yapacağı en olumlu hareket görevinden ayrılması olacaktır" dedi.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TÜRKİYEDE DEVLET TERÖRÜ

Mehmet + Bahattin

Neden Federal Almanya'ya Sığındık: Biz yurtseverleri bu duruma düşüren ve üstelik vatan haini damgası vuran Türk Hükümetinin, özellikle son 1980 yılı içinde, devlet içerisindeki faşist terörü ne denli geliştirdiği ve bu konudaki biz, devletin güvenlik kuvveti olarak içinde bizzat yaşadık ve gördük.

1979 ve 1980 yılları içindeki devlet terörünün söz konusu faşist uygulamalarını kendi görev yerimiz olan Zonguldak ilinde tanık olduğumuz kadarıyla şöyle özetleyebiliriz:

1. Bağlı olduğumuz Zonguldak ili Emniyet Örgütünün kilit durumundaki tüm kadroları mevcut hükümetin(MHP-AP) doğrultusunda militan görevi yapan memur ve amirlerden oluşmaktadır.

2. Bu memur ve amirlerden bir kısmı: Komiser Merih KİTER, Komiser Ali SOMUN, Polis Memurlarından; Bekir ERDOĞAN, Şeref A ĞAN, Nevzat TOR, Şevket BELHAN, İdris TEMİZ AK ve 1.(Siyasi) şubenin tüm memur ve amirleri üst düzeydeki tüm emniyet ve yönetim kadrosunun büyük çoğunlukta faşist olarak bilinen M.H.P ile yakından işbirliği içinde bulundukları tarafımızdan bilinmektedir.

3. Söz konusu memur ve amirlerin kendi içlerinde oluşturdukları işkence tim ve ekipleriyle özellikle geceleri Zonguldak ve çevresinde ilerici ve demokrat bilinen kişi ve kuruluşlara insanlık dışı baskı ve işkence uygulamaktadırlar. Bu tür uygulama ile evlerinden ve belirli yerlerden toplanan bu kişileri önce ekip otolarında kendilerine yeterli ceza verildikten sonra mıntıka karakollarındaki nezarethanelerde ve aynı zamanda 1. ve 2. Şubelerde işkence görmektedirler. Siz ve bizim gibi insancıl polisler bu tür insanlık dışı uygulamalara defalarca tanık olmuşuzdur. Zannederim ki bu örnekler Türkiye'de devlet terörünün varlığının açık ve somut örnekleridir.

Bu konuyla ilgili açık bir örnek de şöyledir; Z.D.H.M.A. sinde çalışan iki gurubun bir yanı (ilericiler) Akademi'ye rakolunda işkenceye çekilirken diğer yanı da,(M.H.P. militanları) yukarıda bahsettiğimiz ve isimlerini verdiğimiz emniyet görevlileri tarafından adeta mükafat olarak çay ikram edilmekte ve şirtları sıvazlanmaktadır. Akademi içindeki bu tutum ve davranış Akademi Başkanlığı tarafından yazı ile kamuoyuna ve ilgili makamlara iletildiği ise de sonuç değişmemiştir.

4. 1980 yılının Nisan ayında mevcut hükümetin İçişleri Bakanlığınca tüm valiliklere gizli ve ivedi kaydıyla şu tamim tebliğ edilmiştir: (Metnin özü itibariyle) Son günlerde başta A.P olmak üzere M.H.P. il ve ilçe örgüt binalarına yoğun saldırılar olmakta ve değerlendirilen istihbaratlar doğrultusunda bu saldırıların ileride ki tarihlerde daha yoğun bir şekil alacağı gerekçesiyle, söz konusu parti binalarının önemle korunması bildirilmektedir. Bunun yanında halkımızın çok iyi bildiği üzere bunların dışında kalan demokratik kuruluşlara saldırıların daha yoğun olduğu gözden kaçmamaktadır. Mevcut iktidar partisinin ve yandaşı M.H.P nin örgüt binalarında güvenlik önlemleri alınırken, diğer demokratik dernek ve kendi kaderlerine terkedilmektedir. Hükümetin almış olduğu bu karar devlet terörünün boyutlarını ifade etmektedir.

5. 26/2/1980 günü 23.00 sularında görevli Toplum Zabıta otosuna Zonguldak ili Yayla mıntıkasında failli meçhul kişilerce ateş açılmış, otonun ön camı isabet eden kurşunla kırılmış ve şans eseri içinde bulunan polis memurlarına herhangi birşey olmamıştır. Her zaman görev yerleri değişik olan ve polis memurları arasında ilerici olarak bilinen kişilerin bir tesadüf mü, yoksa bu amaç için mi aynı ekipte görevlendirildiği ve olay yerinde bulunan boş kovanların M.K.E yapısı olması ve o gece görevli tüm ekiplerin olay yerine geldiği halde M.H.P yanlısı olarak bilinen 1. (Siyasi) şubenin olay yerinde görülmemesi ve başta üst yetkililer olmak üzere olayın örtbas edilmeye çalışılması, gerekli tahkikatın yaptırılmaması ve mevcut olay evrakının yok edilmesi olayın öncedeş planlanmış bir komplo olduğunu açıkça sergilemiyormu?

6. Zonguldak ilinin Safranbolu ilçesinex Toplum Zabıta Müdürlüğünden geçici görevle gittiğimiz ve tanık olduğumuz olayların başlıcalarını şöyle özetleyebiliriz: Safranbolu ilçesi bir avukatın yönettiği ve her an ikiyüz kişilik bir kitleyi peşinde sürükleyebilecek, M.H.P. yani halk arasında faşist olarak bilinen örgütün kontrolu altındadır. Yani Safranbolu'da devlet kurumları tamamıyla bunların denetimi altındadır. Kendilerinden olmayanlara burada yaşam hakkı tanımamaktadırlar. Devlet görevlileri ise bu duruma seyirci kalmaktadır. Her ne kadar geçici de olsak da, başta M.H.P. ilçe başkanı Avukat Yaşar KILIÇ olmak üzere ve devlet kurumları içerisine yerleştirilmiş militanları tarafından birkaçkez tehdit ve saldırılara maruz kaldık.

Daha sonraları Zonguldak ilinin Ereğli ilçesin'de geçici görevle bulunduğum 6/5/1980 tarihinde failli meçhul üç kişinin saldırısına uğradım ve sağ omuzumdan hafif şekilde yaralandım. Bu olayla ilgili belge ve doktor raporum mevcuttur. Ancak ilçede üst düzeydeki yöneticilerin açık bir tavırla ilgisiz kalmaları beni şaşırtmadı. Hatta hükümet tabibinin bana: "Raporunu yarın versek olmaz mı?" demesi bir devletin güvenlik görevlisi için takındığı tavrın ne kadar düşündürücü ve acı olduğunu kanıtlamaz mı? Sonradan öğrendim ki söz konusu Hükümet Tabibi yeni atanmış bir M.H.P.li olduğudur.

7)1979 yılının son aylarında görevli olduğumuz Zonguldak ilinde, tüm Türkiye'de görüldüğü gibi yağ sıkıntısı başgöstermişti. Bunun üzerine çoğunluğu kadınlardan oluşan bir halk kalabalığı, yağ stoku bulunduğu ve karaborsa satıldığı ihbarı üzerine valilik önünde şikayet ve protesto bulunmak istedi. Bunun üzerine valiliğin verdiği emir gereğince halk topluluğunun üzerine güvenlik kuvvvetlerince jopla saldırıda bulunulmuştur. Bu arada kadın ve çocuklardan hafif yaralananlar olmuştur. Hatta bu sırada olayı belgelemek isteyen basın muhabirleri polis tarafından tartaklanmıştır.

8.Tüm bu yasal olmayan insanlık dışı uygulamalar, devletin her kesiminde uygulanmaktadır. Mevcut hükümetin aldığı kararlar, yürüttüğü faşist uygulamalar ortaya çıkmıştır. Dünya kamu oyunun da bildiği gibi insanlık tarihinde ender rastlanan bir vahşet örneği Kahraman maraş soykırımının baş sorumlusu M.H.P. li Vali Abdül Kadir AKSU içişleri Bakanlığının, Emniyet Genel Müdürlüğü Yardımcılığı görevine getirilerek kıyım ve sürü[illegible] memur edilmiştir.

Yaptıkları kıyımlar tamamen anayasaya aykırıdır. Bizler gibi kısa bir sürede yüzlerce ilerici, demokrat polis memuru ve amirleri kıyım ve sürgüne uğramıştır. Amaç belli ve açıktır. Bastan beri bütün gücümüzle karşı koyduğumuz bu insanlık dışı olayları kınıyor ve aynı şekilde protesto ediyoruz.

Kemallettin Karahan

KASSEL

Türkiyeden Geliş Nedenlerim

Benim Türkiye'den Almanyaya gelmemin sebebi ben Türkiyede okul yıllarımda gelişmekte olan ve günden güne ilerleyen ilerici güçlerin içerisinde yerimi aldım. Benim bu güçlerin içinde ver almamın nedeni Lise ikinci sınıf yıllarımda benim Kazam olan Uşak'ın Banaz kazasında liseden sürgün edilip Uşak'ın Sivaslı lisesine gittim. Orada zor şartlar altında okulu bitirdim. Okula gittiğim sıralarda Polislerin ve oradaki Faşistlerin evimi devamlı göz altında , bana günden güne baskı yapmaları beni daha da ileri itilmeme ve benim artık Türkiyede Faşist bir idarenin ele geçirilmeye başlandığını ve bunun yanında faşistlerin kendilerinden olmayan herkese baskı yaptıklarını açık açık gözlerimle gördüm.

Burjuvazinin baskısını daha da artırması ve benim burjuvaziye daha fazla kinimin olması beni onlara karşı daha da kesin kararımı vermeye yetti. Liseye bitirdikten sonra İzmir Buca Eğitim Enstütüsüne girdim. Benim orada (M.H.P.) yanlısı faşistlerin bana devamlı baskı yaparak benim orada okuyamayacağımı, bildirmeleri ve Devletin bana bu baskılar karşısında hiç yardımcı olmayışı ve benim orada her gün tehdit edilip dövülmem, polislerin bana yardımcı değil Faşistlere yardımcı olması, benim haklı olduğum halde beni haksız çıkarıp karakola götürüp sorguya çekilmem , onların serbest bırakılıp benim karakolda dövülmem benim okulu bırakmama neden oldu .Artık orada okuyamayacağımı anlayınca Banaza geri dönmeye karar verdim. Döndüğümde de Kazamızda artık benim faşistler tarafından bilinin bir kişi oldum. Evden dışarıya çıkamayacak bir duruma düştüm. Evimiz her gün faşistler tarafından basılıyordu. Beni devamlı ölümle tehdit ediyorlardı. Polisler ise bana değil onlara yardımcı olmaları, beni tam bir korku içine itdi.

Örnek vermek gerekirse bir gün arkadaşlarımla birlikde kahveye gittiğimde faşistler kahveyi basıp bizleri dövüp ve yaralamaları bir arkadaşımızı da komalık etmeleri ve polislerinde bu olaya seyirci kalmaları bizlerin türkiyede tüm ezilen bir topluluk olduğumuzu görmeye başladık.

faşist polislerin bizleri alıp karakola götürüp nezarete atmaları M.H.P. faşistleri serbest bırakmaları bizlerin sahipsiz olduğunu günden güne görmeye başladık, Arkadaşlarımla birkaç ay hapis yatıp çıktığımızda artık Kaza'da duramıyacak duruma düştük. Beni genede sürekli ölümle tehdit ediyorlardı. Benim Almanyaya kaçıp gelmeme sebep oldular.

Almanyaya geldiğimde iltica ettim .Bana bir iki aylık oturum verdiler ise hiç vermediler. Bize verdikleri para yetersiz kalıyor. Genede bizlerin ne olacağı belli olmayıp sürekli tereddüt içindeyiz.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Ben buraya ekonomik nedenlerden dolayı gelmedim. Ben buraya yukarıda da açıkladığım gibi siyasi nedenlerle gelmiş bulunuyorum, ama genede Ben çalışmayınca kendi geçimimi nereden karşılayacağım. Bizlere yardım diye verilen para ne yemeye ne de giyinmeye yetmektedir. Bu durumda çok zor durumlara düşmekteyim. Avukatların da bizlerden devamlı para istemeleri ve parayı vermezsek bizlerin davamızı durduracaklarını ve bizleri sınır dışı ettireceklerini söylemeleri benim şu anda ne yapacağımı düşünmekteyim...

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İstanbul'da bir lisede öğretmenim.Ülkemdeki Devlet ve faşist terörün
üne uğrayıp, çok sevdiğim yurdumu ve ülkemi terk etmek zorumluluğunda
kıldım.

Şu anda Türkiye'de benim ve benden daha da fazla Devlet ve faşist
rün zulmüyle karşı karşıya olan onbinlerce yurttaşım var.

Geçmişi deşmeksizin,Yanlız Nisan 15-Mayıs 15.1980 Tarihleri arasında
üğüm zulümleri ve baskıları anlatmam bile, biz iltiçacıların hangi
koşullar altında bu yaban ellere geldiğimize bir kanıt sayılır.

Bu bir aylık süre içinde tanık olduklarımı bir yana bırakıp.Bizzat
uygulanan DEVLET TERÖRÜ:

1Mayıs öncesi gecenin bir yarısı Bir cemse dolusu jandarmayla,bir
büs dolusu polis evimi bastı.Hiç bir gerekçe göstermeksizin vahşice
i talan edercesine arama yaptılar.Suç unsuru bir şey bulmadıkları halde
tukları zabıtta da bizzat bunu kendileri belirtiler)beni alıp götürdüler
yönetim üstlerinden biri olan eğitim enstütüsünde saatlerce tuttular
a da bir polis otosuna atarak Faşist Bozkurtlarça işgal altında tutulan
dar semtinde gezdirmeğe ve çeşitli biçimde davranışlarla göz dağı vermeğe
adılar.Yine aynı bölgede otodan indirerek faşislerce av olay lanabileceğim
alana beni terk ettiler.

Aradan onbeş gün bile geçmeksizin,1 Mayıs sonrası içinde daha önce de
i basmış olan militarist jandarma-polis timi yine gece yarısı evimi
ar basarak beni alıp yine aynı muameleyi uyguladılar.

14 Ekim Seçimlerinden bir kaç gün önce yayınlanan bir kitabım
ılıkca toplatıldı.Hakkımda sıkıyönetimce 142/1 den kovuşturma açıldı.
şturma savhasında bile kitapla hiç ilişkisi olmayan sorular sorulmaya
tler süren ifadeler alınmaya başlandı.Sıkıyönetim Baş savcısı ve
yönetim savcısı Öğrencilerim öğretmen arkadaşlarım hakkında garip
lar sorarak adeta beni bir ajan provakatör gibi kullanmak istediler.
kları sonuca ulaşamayınca da sonu gelmeyen sorgulamalara uğradım.

110 Öğretmenin bulunduğu bir okulda genel aramaların yanı sıra
gün içinde okulda ki dolabım özel olarak iki kez arandı.Okula giriş ve
şlarda diğer öğretmen arkadaşlarım aranırken ben ve bir kaç Töb-Der
i arkadaşım sürekli ve öğrencilere teşhir edilecek şekilde aranıyorduk.

Örtülü 46. hükümetiyle birlikte,Yeni gelen Faşist Müdür ve kadrosu
dine yandaş bulduğu öğrenci ve velilerle yalan yanlış değerlendirmeler
ıyor, hakkımda dosyalar düzenliyordu.

Okula yakın bir karakolda hakkımda dosya açılmıştı.Şuçumun ne olduğu-
sa ben bilmiyordum.

Anadolu yakasında bulunan bir M.H.P. binası önünden geçerken
ist Bozkurtların saldırısına uğradım.Ayağımı kırdılar canımı ise bir tesa-
eseri kurtarabildim.

e.yılrırım

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Mehmet ÖZÇABI
ÇORUM

Ben iki çocuk babası evli bir memurum.
1974. Yılında beden terbiyesi bölge müdürlüğünde
Halter antrenörü olarak bu güne kadar çalıştım
Doğal olarak gelişen toplumsal olaylardan
etkilendim. Türkiyede son zamanlarda ivme
kazanan faşist uygulamalar ve devlet terörü
Türkiye genelinde olduğu gibi çorum özelindede
etkinliğini tüm ağırlığı ile duyurdu
Dokuz ay önce işbaşına gelen Demirel azınlık
hükümeti tüm ilerici yurtsever Demokratlara
Yönelik ekonomik demokratik baskılarından çeşitli
meslek guruplarıda nasibini aldı. Birçok
dairede olduğu gibi bağlı bulunduğum işyerindede
Sürgün kıyım ve faşizan baskılar yüksek boyutlara
ulaştı son olarakta çorum beden Terbiyesi Teşkila-
tından yedi ilerici arkadaşın benimle birlikte çeşitli
illere sürüldüğünü özellikleda benim sürgününün
(YOZGAT) gibi faşist işgal altında olan bir ile yapıl-
ması kişi yaşamının baltalanmasından başka birşey
değildir Yapılan bu anti demokratik uygulamalar
bizi ilericileri Hiçbir zaman yıldıramayacaktır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

yram Hucum
SSEL

Türkiyeden gelip Almanya'da azul hakkı istememin nedenini açıklı-
rum .

Adana'da Bossa Basma Fabrikasinda işçi olarak çalışıyordum. Ben
ıdim sol görüşlü olduğum için işe gidip gelirken M.H.P li Faşistler
afından yolum kesiliyordu Beni bir iki defa bunlar dövdüler. Ben
olaylardan yılmadım Bu da yetmiyormuş gibi evimde beni tehdit etmeye
ladılar. Ben yine yılmadımfakat bu sefer seni öldüreceğiz dediler.
bunu Polise bildirdim. Fakat polislerin bana söyledikleri sen
ları tanıyormusun diye sordular ben de tanımıyorum diyince seni niçin
düler dedi . ben de doğruyu söyledim. Bir de polisken dayak yedim
r bir daha bu olaylara karışırsan seni mahkemeye verip tutuklar içere
ırırız deyince can güvenliğim olmadığını kanaat getirdim ve bu
epten dolayı Almanya'ya sığınmaya karar verdim. Almanyaya geldikten
ra çok zorluklarla karşılaştım. Çünkü dil bilmiyordum ve param da
tu. Parasız da hiç bir iş halledilmiyo r. Bunun için sosyal Amt'a
dım için başvurdum.

Yiyecek içecek ve diğer ihtiyaçlarımı karşılayabilecek paraya
iyaca vardı.Biraz SosyalAmt yardım etmeye başladı yetmiyor ama
yoktan iyidir diye kendi kendimi teselli etmeye başladım.

Almanya'ya geleli altı ay oldu Altı ay içerisinde Polis en fazla
er gün oturum veriyordu , iş bulduğun halde çalışma izni vermediler.
andaKassel'de bazı arkadaşların da yardımıyla bazı özel işlerimi hall-d
iyorum, ne yapacağımı da bilmiyor ortada kalmış durumdayım.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Ben 1957 yılında dünyaya geldim. 23 yaşındayım ve halen bir üniversitenin Maden Mühendisliği bölümü son sınıf 8. sömestre öğrencisiyim.

1977 yılının 1 Mayısında İstanbul taksim alanındaydım ve o mahşeri provakasyondan yara almadan kurtulan kişilerden biriyim. Basının 38 ölü diye verdiği bu olayda yalnızca ben 38 ölü gördüm. Alanın dört bir yanından Kemal Türkler konuşurken başlıyan ilk ateşte en az 40-50 kişi öldü yalnızca. Ondan sonra çıkan panikte ezilenler, panzerlerin ezdikleri ve bu yürüyüşe 1 milyona yakın insanın katıldığı düşünülürse ölü sayısının en azından 100 ün üzerinde olduğu çıkar ortaya.

1978 yılının ocak ayında benim gibi öğrenci olan üç arkadaşımla birlikte İzmirin bir mahallesinde bir evde kalıyordum. 19 Ocak akşamı saat 23 sıralarında kapı çalındı. Kapıyı ben açtım. Uzun saçlı, uzun boylu ve yüzünün yarısı atkı ile örtülmüş sivil bir şahıs elindeki tabanca ile ateş etmeye başladı. Bir kurşun sol elimin serçe parmağı ile yanındaki parmağın arasını delip geçti. Bir kurşunda sol testisimden girip sağ kalça kemiğime çarparak orada kaldı. Halen bu kurşun çekirdeği sağ kalçamdadır. Olay sonrasında evde birlikte kaldığımız arkadaşlar tarafından Acil servise yatırıldım. Ve yaralı olduğum halde İzmir siyasi şubede görevli komiser Hüseyin Sarıoğlunun başında olduğu 3-4 kişilik bir ekip tarafından Ege Üniversitesi Hastahanesi Üroloji kliniğinde 1 saate yakın sorguya çekildim. Sorgumda polisin temel aldığı nokta benim kendi kendimi vurduğum, dolayısıyle tabancayı nereye sakladığım oldu. Bunun yanısıra hangi örgüte üye olduğumu kime ve neye hizmet ettiğimi tehdit ederek sordular. Hatta komiser Hüseyin Sarıoğlu bir ara

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

silahını çekerek doğruyu söyle silahı nereye sakladın, yoksa seni öldürürüm diye tehdit etti. Sonuçta da kendi kendimi vurduğum, dolayısıyla Türk Ceza Kanununun 6136 sayılı ateşli silahlar kanununa aykırı davrandığım gerekçesiyle beni mahkemeye verdiler. Yapılan ilk duruşmada dinlenen şahitlerin de ifadeleriyle benim bir saldırıya hedef olduğum ortaya çıktı ve açılan bu davadan beraat ettim. 6.5.1978 tarihli mahkemenin kesinleşmiş kararı elimdedir.

Daha sonraki günlerde polislerin ve sivil faşistlerin sürekli tehditleri sonucu bu evi ve mahalleyi terketmek zorunda kaldım. Bu olay üzerine annem ve babamda ikâmetlerini ve işlerini terkederek İzmir'e yerleştiler. Ve başka bir semtte birlikte kalmaya başladık.

1979 yılının sanırsam ilk günlerinde 7 ilerici-demokrat arkadaş biraraya gelip, Faşizme karşı gençlik içerisinde yasalar çerçevesinde mücadele etmek amacıyla İzmir 1. Beylerde Batı Anadolu Gençlik Derneği adı altında yasal bir dernek kurduk. Ben de bu derneğin Kurucu, Temsilci üye ve saymanı idim. Bu müddet içerisinde, özellikle siyasi polisin, kaç kere gerekçesiz beni gözaltına alıp, tekme, tokat ve hakaretlerine maruz kaldığımı hatırlamıyorum. Nihayet ailemin de ısrarları sonucu gördüğüm lüzum üzerine elimde halen olan noterden tastikli istifa dilekçesini vererek 19.IV.1979 da bu dernekle ilişkimi kestim.

Bu olaydan yaklaşık bir ay kadar sonra 13 Mayıs 1979 sabahı saat 4 30 sıralarında düzenlenen bir operasyonda yeniden siyasi polis tarafından gözaltına alındım. Başta Başkomiser Muhlis Zincibi olmak üzere, Komiser Hüseyin Sarıoğlu, Komiser Gaffar, ve diğer 1. şubede görevli sivil polislerce 5 gün 4 gece

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

şkenceye maruz kaldım. Amaçları bana faili meçhul terör eylemleri-
ni kabul ettirip bizleri halka karşı göstermek ve böylece bizleri sus-
turmak, pasifize etmekti. Gece gündüz demeden sürekli falakaya ya-
tırıldım. Falaka sonrasında bir polisi omuzlarıma bindirip sulu be-
ton üzerinde 10-15 dakika dolaştırmak zorundaydım. Böylece iş-
kenceciler ayaklarımın şişmesini önlüyorlar ve ayrıca bir işkence
daha yapmış oluyorlardı. Kum torbası ile belden yukarıma bıkıp
usanmadan vuruyorlar ve hiç bir iz bırakmıyorlardı. Ancak iç or-
ganlarım adeta çalkalanıyordu. Bu müddet zarfında hiç kimse ile
görüştürülmedim. Tahta bir sandalyenin üzerinde karşımdaki duvar-
la bakıştık. Gözüm 2,5 numara miyop 6 astigmattır. Gözlük tak-
madığım zaman şiddetli baş ağrısı başlamaktadır. Bu müddet zar-
fında gözlüğüm de alındı. Aralıklarla insan çığlıkları geliyordu.
Ya başkalarına da bana yaptıkları gibi işkence yapıyorlardı. Ya
da teypten dinletiyorlardı [redacted] bilemiyorum. Gözaltına alınışımın
ikinci yada üçüncü gecesiydi bilemiyorum ancak gördüğüm işken-
ceden olacak ki şok geçirmişim. Bir ara hücrede iken ayakkabımı
çıkarak içindeki küçük demir parçasıyla sağ elimin bilek damarla-
rını kesmeye başladım. Biraz kesmiştim ki beni tekrar falakaya
götürmeye gelen polislerce yakalandım. Yarama yalnızca tentürdi-
yot bastılar ama sarmadılar. Bir müddet galiba elleriyle bileğini-
nin üst kısmını sıktılar. Demir oldukça küflü idi. Herhalde tata-
noz olur veya kan kaybından ölür diye korkmuş olacaklar ki so-
rumluluğu üzerlerinden atmak için nereden buldular bilmiyorum
bir iki şahit bulup benim deprasyon geçirip kendi bileğimi kesti-
ğime dair bir zabıt tuttular. Böylece ister istemez bu olayı da
belgelemiş oldular. Bu belge halen avukatımdadır ve en kısa za-

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

nanda da elime geçecektir. Bu 4 gün içinde yediğim tekmenin, to-
atın, yumruğun ve küfürün hesabını bilmiyorum. Yemek getiriyor-
lardı ama onu da ben yemiyordum - Bu işkence 5 gün 4 gece böy-
e sürdü ve hiç uyumama fırsat vermediler. İnsanlıktan çıkmış bir
alde bu şartlar altında alınan ifademde, yine de hiç bir eylemi
apmadığımı hiç bir gizli örgüt adına çalışmadığımı ısrarla belirt-
im. Daha sonra bir basın toplantısı yapan polis beni de hücreden
lip bir odaya getirdi. Bir anda yüzlerce flaş patladı. Bu odada
enden başka bu dernekte gelip giden benim tanıdığım 3 kişi daha
ardı. Toplam 7 kişiydik. Polis bizleri göstererek bizim Batı Anadolu
ençlik Derneği çatısı altında Türkiye Halk Kurtuluş Partisi adlı
legal bir örgüte hizmet ettiğimizi ve birçok faili meçhul eylemin
e sanığı olduğumuzu açıkladı ve sonra savcılığa sevkedildik. 17 Ma-
s akşamı Hulusi Öğütçü adındaki meşhur bir solcu düşmanı savcıya
ıkarıldık. Ve bu savcının hazırladığı iddianameyle mahkemeye veril-
tik. Hakim dosyayı açıp ifadeleri bile okumadan ve delil varmı
diye bakmadan bizleri 141. 1 ve 146. 1 maddelerine muhalefet et-
tiğimiz gerekçesiyle tutukladı. Ve adliyeden İzmir Buca Kapalı Ce-
zaevine nakledildik. Ve 4 ay hapis yattıktan sonra ancak ilk mah-
emeye çıkarıldık. 6 Eylül sabahı yapılan 3. Ağır Ceza mahke-
mesindeki duruşmada suçsuz görülmüş olacağım ki kefaletsiz ser-
best bırakıldım. Bu tarihten sonra da tutuksuz yargılandım. Yapı-
lan tüm duruşmalarda hazır bulundum. Tam beraat edeceğimi umar-
ken İzmir'de bilinen Tariş olayları meydana geldi.

İşçiler Çiğli'de fabrikalarda direnirlerken Ege Üniversitesi öğrencileri de yaptıkları forumdan sonra işçileri desteklemek amacıy-
la direnişe geçtiler. Bu sırada son sınıf öğrencisi olduğum için

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

cevher Hazırlama laboratuarında diploma projem olan Yataşan linitlerinin Uranyum, Selenyum, Titanyum analizini yapmak için çeneli kırıcıda Yataşan linyitlerinden alınan numuneleri kırmışa çalışıyordum. Aynı saatlerde yaklaşık 5000 üniversite öğrencisi direnişe geçmişti. Polis ve sıkıyönetim kuvvetleri ise ikaz etmeye dahi gerek duymadan polis panzerlerinin fışkırttığı tazyikli boyanın da desteğinde kitleye ateş açmış ve böylece büyük bir operasyon da başlamış. Bu olayın olduğu Ankara yoluna 2 km uzaklıkta olmasına rağmen bizim Maden Mühendisliği binası da sıkıyönetim kuvvetleri ve polis tarafından sarılmış. Bölüm başkanının üniversitenin özerk olduğunu ve polisin giremiyeceğini söylemesine rağmen polis Bölüm Başkanı Doçenti de tartaklamış ve ayırım yapmadan Öğretim Üyesi, Memur, İşçi ve tüm talebeleri yere yatırarak, rastgele ateş açarak yere yatırılmış bu insan yığınının üzerinde adeta futbol oynamıştır. Sonra da tüm öğrenciler toplu halde Bornova Jandarma komutanlığında gözaltına alınmışlardır. Üzerimde o an deney yaptığım için beyaz labaratuar önlüğüm vardı. Bu halde tüm öğrencilerle birlikte 48-50 saat kadar gözaltında tutulduk. Bu olay Türkiye Televizyonlarında gösterilmezken Yunanistan televizyonunca gösterilmiştir. Ve ben önlüklü bir halde götürülürken bu filmde görünüyorum. Ayrıca ertesi günkü Yeni Asır gazetesinde de benim götürülürken ellerim havada resmim çıktı. Daha sonra yaklaşık 500 kişi mahkemeye verildi. Ben de serbest bırakıldım.

İzmir'de bu sıralarda Sıkıyonetim ilân edilmişti. Ve benim karşılanmakta olduğum sivil mahkeme de görevsizlik kararı alarak dosyayı İzmir ili ve Ege Ordu Komutanlığınca kurulan sıkıyönetim mahkemesine devretti. Bu arada polis ve polis desteğindeki sivil

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Faşistlerin baskı ve tehditleri yoğunlaşmıştı. Birkaç kez ölümle tehdit edilmiştim. Daha önce vurulmuştum. Yargılanacağım sıkıyönetim mahkemesi ise tarafsız bir mahkeme değildi. Türkiye'de artık yaşıyamıyacağımı anladım. Birkaç ay sonra Maden mühendisi çıkacak olmama rağmen, yaşamak için herşeyimi Türkiye'de bırakarak Almanya'ya sığındım.

Almanya'yı seçmemin en büyük nedeni, Alman Halkının seçmişte bir Hitler Faşizmini yaşamış olmasıdır. Alman halkının benim acılarımı çok daha iyi anlıyacağı kanısındaydım. Zira aynı acıları Alman halkı da yaşamıştı. Ayrıca üniversitede yabancı dilim Almanca idi ve bu dili öğrenmek benim için oldukça kolay olacaktı. Üstelik Almanya'da yaşıyan birçok Türk vatandaşı vardı. Bunların bana yardımcı olacağını da düşündüm ve Almanya'yı seçtim.

Pasaportumu 10 Haziran'da polise verdim. Ama halen pasaportum gelmedi. Artık çalışma müsadesi vermiyorlar. Sosyal-Amt ise ayda 230 lira gibi çok az bir para veriyor. Ayrıca bir yıl bulunduğumuz şehrin sınırları dışına çıkmamız yasak. Bu para ile yaşamak çok zor, hatta olanaksız.

Yaşam şartlarımızın düzeltileceği umudu ile, ve Türkiyedeki baskıları biraz olsun Alman kamuoyuna açıklamak için bu basın toplantısına katılmayı kabul ettik. Faşizmi tanıyan, Faşizmi yaşamış insanlar olarak sizlerden, Alman halkından, ilgi bekliyoruz.

M. M. Özdin

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Neden Federal Almanya'ya Sığındık: Biz yurtseverleri bu duruma düşüren ve üstelik vatan haini damgası vuran Türk Hükümetinin, özellikle son 1980 yılı içinde, devlet içerisindeki faşist terörü ne denli geliştirdiği ve bu konudaki biz, devletin güvenlik kuvveti olarak içinde bizzat yaşadık ve gördük.

1979 ve 1980 yılları içindeki devlet terörünün söz konusu faşist uygulamalarını kendi görev yerimiz olan Zonguldak ilinde tanık olduğumuz kadarıyla şöyle özetleyebiliriz:

1. Bağlı olduğumuz Zonguldak ili Emniyet Örgütünün kilit durumundaki tüm kadroları mevcut hükümetin MHP doğrultusunda militan görevi yapan memur ve amirlerden oluşmaktadır.

2. Bu memur ve amirlerden bir kısmı: Komiser Fatih KİTER, Komiser Ali SOMUN, Polis Memurlarından; Bekir ERDOĞAN, Şeref A[illegible], Nevzat TOR, Devket BELLİAN, Nüzri TEMİZ AK ve 1. (Siyasi) Şubenin tüm memur ve amirleri üst düzeydeki tüm emniyet ve yönetim kadrosunun Türkiyede faşist olarak bilinen M.H.P ile yakından işbirliği içinde bulundukları tarafımızdan bilinmektedir.

3. Söz konusu memur ve amirlerin kendi içlerinde oluşturdukları işkence tim ve ekipleriyle özellikle geceleri Zonguldak ve çevresinde ilerici ve demokrat bilinen kişi ve kuruluşlara insanlık dışı baskı ve işkence uygulamaktadırlar. Bu tür uygulama ile evlerinden ve belirli yerlerden toplanan bu kişileri önce ekip otolarında kendilerince yeterli ceza verildikten sonra mıntıka karakollarındaki nezarethanelerde ve aynı zamanda 1. ve 2. Şubelerde işkence görmektedirler. Biz ve bizim gibi insancıl polisler bu tür insanlık dışı uygulamalara defalarca tanık olmuşuzdur. Zannederim ki bu örnekler Türkiye'de devlet terörünün varlığının açık ve somut örnekleridir.

Bu konuyla ilgili açık bir örnek de şöyledir: Z.D.M.M.A. sinde çatışan iki gurubun bir yanı (ilericiler) Akademi Karakolunda işkenceye çekilirken diğer yanı da, (M.H.P. militanları) yukarıda bahsettiğimiz ve isimlerini verdiğimiz emniyet görevlileri tarafından adeta mükafat olarak çay ikram edilmekte ve sırtları sıvazlanmaktadır. Akademi içindeki bu tutum ve davranış Akademi Başkanlığı tarafından yazı ile kamuoyuna ve ilgili makamlara iletildi ise de sonuç değişmemiştir.

4. 1980 yılının Nisan ayında mevcut hükümetin İçişleri Bakanlığınca tüm valiliklere gizli ve ivedi kaydıyla şu tamim tebliğ edilmiştir: (Metnin özü itibariyle) Son günlerde başta A.P olmak üzere, M.H.P. il ve ilçe örgüt binalarına yoğun saldırılar olmakta ve değerlendirilen istihbaratlar doğrultusunda bu saldırıların ilerideki tarihlerde daha yoğun bir şekil alacağı gerekçesiyle söz konusu parti binalarının önemle korunması bildirilmektedir. Bunun yanında halkımızın çok iyi bildiği üzere bunların dışında kalan demokratik kuruluşlara saldırıların daha yoğun olduğu gözden kaçmamaktadır. Mevcut iktidar partisinin ve yandaşı M.H.P nin örgüt binalarında güvenlik önlemleri alınırken, diğer demokratik dernek ve kendi kaderlerine terk edilmektedir. Hükümetin almış olduğu bu karar devlet terörünün boyutlarını ifade etmektedir.

5. 26/2/1980 günü 23.00 sularında görevli Toplum Zabıta otosuna Zonguldak ili Yayla mıntıkasında faili meçhul kişilerce ateş açılmış, otonun ön camı isabet eden kurşunla kırılmış ve şans eseri içinde bulunan polis memurlarına herhangi birşey olmamıştır. Her zaman görev yerleri değişik olan ve polis memurları arasında ilerici olarak bilinen kişilerin bir tesadüf mü, yoksa bu amaç için mi aynı ekipte görevlendirildiği ve olay yerinde bulunan boş kovanların M.K.E yapısı oluşu ve o gece görevli tüm ekiplerin olay yerine geldiği halde M.H.P yanlısı olarak bilinen 1. (Siyasi) şubenin olay yerinde görülmemesi ve başta üst yetkililer olmak üzere olayın örtbas edilmeye çalışılması, gerekli tahkikatın yaptırılmaması ve mevcut olay evrakının yok edilmesi olayın önceden planlanmış bir komplo olduğunu açıkça sergilemiyormu?

TÜRKİYE İŞÇİ BASIN YAYIN VAKFI

6. Zonguldak ilinin Safranbolu ilçesinde Toplum Zabıta Müdürlüğünd geçici görevle gittiğimiz ve tanık olduğumuz olayların başlıcalarını şöyle özetleyebiliriz: Safranbolu ilçesi bir avukatın yönettiği ... an ikiyüz kişilik bir kitleyi peşinde sürükleyebilecek, M.H.P. yani halk arasında fasist olarak bilinen örgütün kontrolu altındadır. Ya Safranbolu'da devlet kurumları tamamıyla bunların denetimi altında Kendilerinden olmayanlara burada yaşam hakkı tanımamaktadırlar. Devl görevlileri ise bu duruma seyirci kalmaktadır. Her ne kadar geçici görevde bulunduğumuz arkadaşlar olarak bu durumlara göz yummak istem di isek de, başta M.H.P. ilçe başkanı Avukat Yaşar ... olmak üzere devlet kurumları içerisine yerleştirilmiş militanları tarafından bir kaçkez tehdit ve saldırılara maruz kaldık.

Daha sonraları Zonguldak ilinin Ereğli ilçesin'de geçici görevle bulunduğum 6/5/1980 tarihinde faili meçhul üç kişinin saldırısına uğ radım ve sağ omuzumdan hafif şekilde yaralandım. Bu olayla ilgili bel ve doktor raporum mevcuttur. Ancak ilçede üst düzeydeki yöneticileri açık bir tavırla ilgisiz kalmaları beni şaşırtmadı. Hatta hükümet ta bibinin bana: "Raporunu yarın versek olmaz mı?" demesi bir devletin güvenlik görevlisi için takındığı tavrın ne kadar düşündürücü ve acı olduğunu kanıtlamaz ma? Sonradan öğrendim ki söz konusu hükümet Tabi yeni atanmış bir M.H.P.li olduğudur.

7)1979 yılının son aylarında görevli olduğumuz Zonguldak ilinde, tüm Türkiye'de görüldüğü gibi yağ sıkıntısı başgöstermişti. Bunun üzerine çoğunluğu kadınlardan oluşan bir halk kalabalığı, yağ stoku bulunduğu ve karaborsa satıldığı ihbarı üzerine valilik önünde şikayet ve protestoda bulunmak istedi. Bunun üzerine valiliğin verdiği emir gereğince halk topluluğunun üzerine güvenlik kuvvvetlerince topla saldırıda bulunulmuştur. Bu arada kadın ve çocuklardan hafif yaralananlar olmuştur. Hatta bu sırada olayı belgelemek isteyen basın muhabirleri polis tarafından tartaklanmıştır.

8. Tüm bu yasal olmayan insanlık dışı uygulamalar, devletin her kesiminde uygulanmaktadır. Mevcut hükümetin aldığı kararlar, yürüttüğü fasist uygulamalar ortaya çıkmıştır. Dünya kamu oyunun da bildiği gibi insanlık tarihinde ender rastlanan bir vahşet örneği Kahraman maraş soykırımının baş sorumlusu M.H.P. li Vali Abdül Kadir A KSU içişleri Bakanlığının, emniyet Genel Müdürlüğü danışmanlığı görevine getirilerek kıyım ve sürgün ... memur edilmiştir.

Yaptıkları kıyımlar tamamen anayasaya aykırıdır. Bizler gibi kısa bir sürede yüzlerce ilerici, demokrat polis memuru ve amirleri kıyım ve sürgüne uğramıştır. Amaç belli ve açıktır. Baştan beri bütün gücümüzle karşı koyduğumuz bu insanlık dışı olayları kınıyor ve aynı şekilde protesto ediyoruz.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

14.4.1980

C. Savcılığına

G.O.Paşa

Şikâyetçi : Mesut Estik, Yıldırım Mah. Akyar sok. No: 58 Bayrampaşa

Ölen : Recep Estik, (Aynı adreste).

Sanıklar : Son cuma gününü cumartesi'ye bağlayan geceye oğlum Recep'i Sıkı yönetim karakolunda döven görevliler ile aynı gece Küçükköy polis karakolunda vazifeli olup oğlum Recep'i döven ve neticede öldürerek intihar etti süsünü veren o geceki görevli polisler.

Suç : Sıkı yönetim komutanlığında işkence ve Küçükköy polis karakolunda yapılan işkence ve adam öldürme.

İzahı : Oğlum Recep Estik üzerinde güvenlik kuvetlerince yapılan aramada üzerinde 1.(bir), yapılan aramada evdede bir ki Cem'an iki adet tabanca bulunması üzerine önce sıkı yönetim komutanlığına, götürülmüş, orada bir hayli dövülüp işkence edildikten sonra Küçükköy polis karakoluna teslim edilmiştir. Buradada bir hayli dövüldükten sonra oğlum göya intihar etti diyerek bana cesedi verilmiştir.

Oğlum nezarette kendini asacak sicim v.s. aleti nasıl bulur, ben o kanattayım ki her nedense görevliler bunu astı kendi intihar etmiş gibi bir durum yarattılar.

Ceset henüs morktadır üzerinde inceleme yapılırken ileri derecede dövülüp dövülmediğinin izler kaybolmadan tespitini, karakoldaki vazifeliler hakkındada adam öldürmekten soruşturmanın derinleştirilmesini rica ederim.

Şikâyetçi Mesut Estik

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

(3)

İSTANBUL BAROSU BAŞKANLIĞINA

MÜRACAATTA BULUNAN: Mesut ESTİK, Bayrampaşa Yıldırım Mah. Akyar sokak No: 58 de oturur.

KONUSU : Oğlum Recep ESTİK'in güvelik kuvvetleri tarafından işkençe edilmesi ve intihar süsü verilerek öldürülmesi olayı ile ilgilidir.

1- 10-4-980 Perşembe günü akşam yemeğini oğlum ile birlikde yedikden sonra oğlum evden ayrıldı, kahveye gitmiş ve kahveden çıkarkem güvenlik kuvvetlerinin (Askerlerin) arama yapması üzerine kendisinde tabanca bulunması nedeniyle gözleri bağlanarak Küçükköy Karakoluna götürülmüş, bu sırada saat 23 de ben de evde iken ekip gelip evde arama yaptı, benim asılı çeketimin cebinde de bir tabanca bulmuşlar. Beni de göz altına aldılar, Sıkıyönetim Bayrampaşa Karargahına götürdüler, orada Recep'i gözleri bağlı ayakkabısı çıkarılmış ve ayakları şiş olduğu halde bana gösterdiler, orada Recep den başka adının İsmet Koç olduğunu sonradan öğrendiğim bir başka şahısta vardı, onunda gözleri bağlı ve ayakkabıları çıkarılmıştı. Beni dışarı çıkardılar, içerden dayak ve bağırtı sesleri geliyordu,

Gece saat iki sıralarında oğlum Recep'i sürüllleyerek tuvalete götürdüler, bana hitaben "bu kominist yediğdiğim ekmek haram olsun, senin de yediğin ekmek haram olsun" dedi. Tuvaletten sonra sürükleyerek tekrar içeri aldılar. Akşam yemeğinde sıhhatli ve neşeli olan oğlum gördüğü işkençe sonunda yürüyemeyecek durumda idi.

Ayni gece saat 3.30 sıralarında Recep ve İsmet'i sürükliyerek götürdüler. Beni 11-4-980 günü saat 11'e kadar tuttular bu saatten sonra Küçükköy Karakola götürdüler. Orada saat 16.ya kadar bekledikden sonra evde bulunan tabanca ve Recep ile ilgili ifademi aldılar. ve sonra serbest bıraktılar.

2- 12-4-980 cumartesi günü ikâmetgah ve nufus suretlerini alarak saat 9 da karakola gittim, oğlum Recep'in ihtiyaçlarını sordum, içerden sesini duydum, sigara, ekmek istedi, istediklerini aldım getirdim, bir ara başka bir sanığı nezarete atarlarken Recep'i ayakta gördüm, kendisine 1.000 lira verdim. başka para istiyormusun diye sordum başı ile hayır dedi. Ben karakoldan ayrıldım.

3- 13-4-980 Pazar günü tekrar karakola gittiğimde, şişman bir komser Recep'i merkeze yolladık dedi. Karakoldan ayrılınca rastladığım akrabalarım bana Recep ölmüş dediler. Ben de inanmadım. Adliyede Savcıyı aradım bulamadım, tekrar karakola döndüm başkomsere sordum, başkomser: "Recep içerde bulduğu bir naylon çuvalın ipliklerini sökerek kendini pencere parmaklıklarına asmış, intihar

Mesut ./.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

etmiş, başın sağolsun"dedi. Otopsiyi Cerrahpaşa hastahanesinde yapmışlar, sonra Morga götürmüşler ,ben cenazeyi mogdan aldım,

4- Ben Tahtakale uzun çarşıda esnafım, oğlum müteveffa Recep ise işçidir. Kendisi hayata bağlı gerek vucud gerek kafa sağlığı bakımından sağlıklı bir insandı. İntihar etmesi düşünülemez.Hele benim karakolda ve Sıkıyönetim Merkezinde gördüğü işkençe görmüş hali benxde kesin olarak öldürüldüğü kanısını yaratmıştır.

S O N U Ç : : Yukarıdan beri açıkladığım olaylar gösteriyor ki, oğlum Recep Estik karakolda ölüdürülmüştür. Katillerinden adalet önünde hesap sorulması ve bu konuda ilgili hukuk ve ceza davaları açılması için gereken hukuki yardımların yapılmasını sayın Barenuzdan ve görevlendireceği avukatlardan istirham ederim.

Saygılarımla. 17-4-980

Eki: Gazieosmanpaşa C.Savcılığına
verdiğim 14-4-980 tarihli
dilekçe örneği

Mesut ESTİK

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bugüne kadar tutukevleriyle ilgili bir çok açıklama yapıldı. Başbakanlık, Genel Kurmay Başkanlığı, Sıkıyönetim komutanlıkları, Adli Müşavirlikler, Ceza evleri yöneticileri ve daha bir çok resmi makamlar açıklamalarda bulundular. Yapılan bütün açıklamalarda ; işkence yapılmadığı kanıtlanmaya çalışılıyordu. " Tutukevlerinde işkence yoktur" deniyordu. Açıkca yalan söyleniyordu, hem de hiç utanç duymadan söylüyorlardı. Çünkü açıklamaların yapıldığı anda bile baskı ve şiddet bütün hızıyla sürüyordu: Kafalar, kollar, bacaklar kırılıyor, vücutlar morarıncaya kadar coplanıyor ve tekmeleniyor, verem hastalığına çok sayıda tutuklu yakalanıyor,sağlıklarını yitiriyorlardı.

"Tutukevlerinde işkence yoktur" denirken, ceza evlerinin önünde aylardır göremediği çocuğunun yaşayıp yaşamadığından, sağlık durumundan haber alamayan analar,babalar, kardeşlerini görmek isteyen ablalar,ağabeyler, eşlerini görmek isteyen kadınlar, erkekler, Ana-babalarını görmek isteyen çocuklar coplanıyor, tutuklanıyordu.

Bütün bunlara rağmen niçin ısrarla "işkence yoktur" deniyordu ?

Niçin ve nasıl yapılıyordu işkenceler ?

Özellikle 1980 yılından itibaren ülkedeki genel siyasi değişikliğe bağlı olarak ceza ve tutukevlerindeki koşullarda da değişiklik olmuştur. Toplumun her kesimini ilgilendiren yasa ve yönetmeliklerde meydana gelen değişikliğin saldırgan niteliği, Askeri Ceza ve Tutukevi yönetmeliğini de etkiliyerek saldırgan karektere büründürmüştür. Amaçlanan tutuklu ve hükümlüyü "askerleştirmek" siyasi kişilikleri ve insanlık onurları yok edilmek istenmiştir.

I2 Eylül I980' de ülkemizde meydana gelen siyasi değişiklikle emekçi sınıf ve tabakaların denetime alınarak, disipline edilmesi ve baskı altında tutulması faaliyetleri yoğunlaşmıştır. Yoğunlaşan faaliyetler eski ve yeni kurumlar aracılığıyla sağlanıyordu. Bunlara kısaca değinmekte yarar görüyoruz. Çünkü, bu kurumların niteliğini kavramak hedeflediği amacı anlamak, ülkede tutukevinde ne yapılmak istendiğini ortaya çıkaracaktır. Kurumsallaşmayı ceza evlerinde görmek ve hissetmek mümkündür. Ceza evlerinde uygulanan yaptırım ve dayatmalar I2 Eylül I980'den itibaren, bizzat Genel Kurmay Başkanlığı bünyesinde oluşturulan bir organ tarafından yönlendirilip her ceza evinin özgün koşullarına göre uygulanmıştır.

Ceza evlerinde yapılan saldırı ve uygulamalar,dönem dönem ve bazı yerlerde idareciler tarafından keyfi davranışlar olmuşsada genel olarak yapılanlar her zaman merkezi bir politikanın ürünleridir. Nelerin yapılıp, nelerin yapılmayacağına ilgili organ olarak MİT (Milli İstihbarat Teşkilatı), CİA (Central İntelligens Agensy) bürolarında karar verilmiş ve ceza evlerinde hayata geçirilmiştir.

Ceza ve tutukevlerinde yapılanları anlamak için her şeyden önce "Askeri ceza ve tutukevi yönetmeliğinin" ne demek olduğunu anlamak gerekmektedir.

Nedir bu yönetmelikler ?

Bugün ceza evlerinde yapılan bütün uygulamaların modern kılıfı olan yönetmelikler, toplumum diğer kesimlerini denetim altına almak için varolan yada çıkarılan yönetmeliklerden farklı olmayan anti-demokratik yönetmenliklerdir. Bugün tutukevi yönetmelikleri bir yüksek öğretim kurumu (YÖK) yönetmeliğinden, bir Yüksek hakem kurumu (YHK) yönetmeliğinden, bir Gençlik ve Spor Bakanlığı yönetmeliğinden... vb. öz olarak farklı değildir.Örneğin; öğretim görevlileri ve öğrencilerle ilğili anti-demokratik uygulamalar YÖK yönetmeliği sayesinde nasıl "meşrulaştırılıyor" sa, ceza ve tutukevlerinde yapılan işkenceler, baskılar, dayatmalar da, ceza evi yönetmeliği sayesinde meşrulaş-

TÜRKİYE SOSYAL ARAŞTIRMALAR

tırmaya resmi bir uygulamaya dönüştürülmeye çalışılır. Kısaca cezaevi yönetmelikleri yapılan baskı ve dayatmaların, ceza ve yasakların modern ve iğrenç kılıflarıdır.

Peki yönetmelikler işkence ve uygulamaları nasıl meşrulaştırıyor ? Sorusuna vereceğimiz yanıt ve bunu izah etmek bizim açımızdan gayet kolaydır. Yaşadığımız, gördüğümüz olayları anlatmadan daha büyük ve açık izah olamaz.

Tutuklu ve hükümlünün önüne bir insan tarafından kabul edilemez olan kural ve yönetmelikler çıkarılır. Bu kurallar öyle bir içerik taşır ki; o kuralların sınırladığı koşullarda, yaşamak, insanlık onuru ve erdemlerinden uzakta yaşamak demektir. Bu sebeple ülkemizde tutuklunun ve hükümlünün cezaevi yönetmenliğine uymaması bir görevdir. İşte tam bu noktada yönetmelikler işkencelere, baskılara, cezalara dönüşür. Yönetmeliklerin anti-demokratik içeriğinden dolayı kabullenilmediği yer ve koşullarda işkenceye ve teröre dönüşmesi sadece ceza evlerine özgü bir olay değildir. Örneğin; toplu sözleşmelerdeki ekonomik ve sosyal hakları günün koşullarına cevap vermediği için kabul etmeyen ve bunu değiştirmek isteyen bir işçi işinden atılmakta, dolayısıyla aç ve yoksul yaşamaya mahküm edilmekte ve bazı durumlarda da polis gözetimine alınarak işkence yapılmaktadır. Keza YÖK uygulamaların anti-demokratik olan öğretim görevlilerinin görevlerine son verilmiş yada bilimsel çalışma olanaklarından yoksun yerlere sürgün edilerek etkisiz kılınmaya çalışılmıştır. Anti-demokratik yasa ve yönetmeliklere uyulmaması karşısında baskı, şiddet ve yasaklar uygulanmaya başlanır. Bunlar baskı yönetiminin genel karekteristik özellikleridir.

Ancak cezaevlerinin toplumun diğer kesimlerinden özel bir farklılığı vardır. O da cezaevlerinde fiziki yıpranmanın sürekli gündemde tutulmasıdır. Baskı yönetimlerinin uygulamadaki modeli işkenceye dayanmaktadır. Ülkede yer ve koşulları ne olursa olsun, yönetmelik ve yasaya uymamak işkenceyle sonuçlanabilir. Yönetmeliklerin yaptırma, yasaların işkenceye, ceza veyasaklara dönüşmesi "toplum düzenini sağlama" maskesi altında gerçeklestirilir.

Cezaevlerinde saldırılara hareket noktası veren yönetmeliklerin ve ilgili kanunların özü budur. Anti-demokratik yönetmelikler temelinde yürütülen çalışmalar iki yöntemle uygulanır. Birincisi kısa ve uzun vadede vücut direncinin kırılıp yok edilmesine yönelik fiziki yıpratmadır. İkincisi ise psikolojik yıpratmadır. Bu yöntemler her cezaevinde uygulanır, ancak yöneticiler farkli araçlarla çalışır, yine de öz olarak aynı hedefi amaçlarlar. Uygulamadaki bu farklılıkları yeri geldiğinde açıklıyacağız. Yıpratma ve yoketme kaynağını yönetmeliklerden alır. Yönetmelikler ise, baskıcı yönetimlerin "meşru" dayanağıdır.

İstanbul Askeri Ceza ve Tutukevlerinde baskı ve şiddet aynı dönem içinde uygulanmaya başlandı. Yaptırmaya yönelik yıpratma yöntemleri bireysel ve kitlesel olarak, tutuklu ve hükümlüler üstünde uygulanmıştır. Çeşitli araçlarla sürdürülen bu yöntemler cezaevinin yöneticileri tarafından oluşturulan "Tim" ve "Grup" lar tarafından yürütülür.

Kamuoyunda en çok dikkat çeken iki cezaevinden (bizzat yaşadıklarımızdan) bahsederek gelişme ve uygulamaları bu cezaevlerinden vereceğimiz örneklerle anlatmak istiyoruz.

Koğuşlara yönelik baskınlarda uygulanan toplu işkence (yani;aynı anda onbeş-yirmi kişiye üç veya dört kişiden oluşan 'tim'ler tarafından) uygulaması gerçekleştirilir. Bu timlerde ki görevlilerin içinde bazen yurtsever ve devrimcilerin katilleri de bulunmaktadır.

Metris cezaevinin açılışının ilk gününden itibaren -bazı kısa dönemler hariç- işkence ve baskı uygulanagelmiştir. İlk dönemde bu uygulamanın başında bizzat cezaevi müdürü ADNAN ÖZBEY ve emrindeki yüzbaşı EMİN ..... bulunarak sürdürülmüştür. Yüzbaşı EMİN..... kardeşi MHP'nin . faal bir elamanıdır.-Yüzbaşının da MHP ile yakın ilişki-

TÜRKİYE SOSYALİST DEVRİMCİ ARŞİVİ

si vardır. Binbaşı ADNAN ÖZBEY Davutpaşa askeri tutukevindeki görevi sırasında yetiştirdiği askerler tarafından oluşturulan timler işkenceleri başlatmıştır. Bunlardan ; NECATİ YEŞİLÇAM, MEMET ALİ SİS, KENAN SARI, ERDAL ATAGÜN Yüzbaşı EMİN .....'e bağlı çalışıyorlardı. Bunların dışında operasyona katılacak askerleri hiç değişmeyen ölçülerle seçip eğitmektedirler. Bu askerlerde boyunun uzun ve iri yapılı olmasının yanı sıra, karekterinin gelişmemiş kişiliksiz kolayca denetim altına girebilen kişiler olmasına özen gösterilmiştir.

Genel olarak bu yapı ve karekterde olan askerleri hiç değişmeyen yalan bilğilerle tahrik etmektedirler. Onlar askerlere yurtsever ve devrimcilerin vatan haini olduklarını söyüyorlar. Halbuki bizi askerlere "vatan haini" olarak tanıtırken, ülke yöneticileri vatanımızı yeni anlaşmalar ve tavizlerle, halkımızın çıkarlarına aykırı şekilde emperyalist ülkelere satıyorlardı. Bizi askerlere "katil" tanıtırlarken, kendileri polislerle birlikte sokakta, evde, dağda, düzenledikleri operasyonlarla demokrat, yurtsever, devrimci, işçi, köylü ve diğerlerini öldürdüklerini saklıyorlardı. Bizleri askerlere kominist olduğumuz için namusumuz olmadığı şeklinde tanıtıyorlar ve bilinçsiz askerleri bunlara inandırıyorlardı. Bu yalana inanan askerler, komutanlarının türk kadınlarının çırılçıplak soyup kucağına alan, Amerikan askerlerinin ardında sanki güvenliğini alır gibi gazetelere poz veriyorlardı.

Böyle yetiştirilen askerler, operasyonlara girişmeden önce son bir nutuk daha dinleyip koğuşlara saldırmakta, artık öyle dolduruşa gelmişlerdir ki, bazen komutanlarının operasyonu bitirin düdüğünün sesini dahi duymayacak kadar sağır, vurdugu insanın bayıldığını göremiyecek kadar körleşirler. Tutuklu başına üç-dört askerin düstüğü bu operasyonlardan yarasız beresiz kurtulan tek bir tutuklu kalmamıştır. Tüm tutuklular işkenceden geçirilmiştir. Bu gözü dönmüş askerler "allah allah" naralarıyla saldırırken ellerine lastik cop, elektirikli cop, kürek sapı, çivili tahta, köşebent demirler bulunmaktadır. Bu araçlarla rastğele vururlar. Daha sonra tutuklular tek tek falakaya çekilir. Bir taraftan tekme, yumruk, tokat, diğer taraftan falaka yiyen tutuklular operasyondan sonra her yerleri kırık dökük kan içinde kalır.

Şimdi bu genel değinmemizden sonra asıl anlatmak isdediklerimize geçmek ve son beş,-beşbuçuk yılda gördüğümüz işkencelerden, baskılardan, insanlık dışı uygulamalardan bahsetmek istiyoruz. Ancak anlatacaklarımızın yasadıklarımızın çok küçük bir parçası olacağını da altını çizerek belirtelim. Çünkü yüzlerce,binlerce işkence olayını anlatmanın, aç bırakılan, vücudu morartılan, kafası kolu kırılan, sürekli psikolojik baskı altında bulunan insanların olayları hafızalarında tutma olanağı olmadığı gibi, bunları yazmakda mümkün değildir. Ve yine anlatacaklarımıza geçmeden önce, namusumuz ve şerefimiz üzerine yemin ederiz ki, olayları en küçük bir abartma yoluna sapmadan yalnız ve yalnızca gerçekleri açıklayacağız.

23 Nisan I98I (Metris'in ilk açıldığı günler) E-11 koğuşuna saç kesme operasyonu düzenlenmiştir. Operasyon sırasında Çivili insaat sopaları, elektirikli cop, lastik coplarla SÜLEYMAN BİBER'in ön dişleri, IŞIK ERGÜDER'in, SUAVİ SİRDAR'ın ve SÜLEYMAN POLAT'ın kafası kırılmış, midesine tekme ve yumruk darbeleri alan YÜKSEL AKKUŞ yarım saat bayğın kalmış hiç bir tıbbi müdahalede bulunulmamıştır. Yaralıları kendi hallerine bırakıp, çekip gitmişlerdir.

Siyasi polise tutuklu götürmek için yirmi dört Temmuz I98I' de C-11 ve E-11 koğuşlarına gaz bombası atılmıştır. Gazın etkisiyle kendisinden geçen tutuklular koğuş dışına taşınmış ve timler (baygın tutuklularda dahil)tarafından döğülmüştür. Bu olayda ALİŞAN ŞAHİN, MEHMET SÖNMEZ, ERHAN ALKIŞ, AHMET YAZIHARMAN, ŞAFAK TOPKAYA, İBRAHİM YİRİK yaralanmışlardır. Şubeye alınan ALİŞAN ŞAHİN ve MEHMET SÖNMEZ ayrıca polisler tarafından döğülmüş, MEHMET SÖNMEZ'in bir kulağı yaklaşık bir ay işitme yeti-

TÜRKİYE SOSYALİST ARAŞTIRMA MERKEZİ

sini yitirmiştir.

Aynı yılın içerisinde işkenceler artmıştır. Zaten dayak atmanın, operasyonlar düzenleyip onlarca insanı işkenceden geçirmenin illede bir sebebi olması gerekmez. Bir tutuklunun bir haftalık sakalı, saçı, duvara asılmış bir çocuk resmi veya sayımlarda "niçin ters baktın" diye düzmece şeyler insanlara eziyet etmek için yeterli olmakta. Nitekim 20 Ekim I98I'de C-7 ve C-6 koğuşlarında operasyonlar yapılmış S.SADIK ÖGE ve SÜLEYMAN BİBER'in bir haftalık sakalları zorla kesilmiştir. Bu arada İSMET ÇOLAK, HÜSEYİN SAYIN, HIDIR GÜLER, ZEYNEL POYRAZ yaralanmış İSMET ÇOLAK bir saate yakın baygın kalarak revire kaldırılmıştır. Aynı saatte C-7 koğuşuna düzenlenen operasyonda İBRAHİM YİRİK, HAKAN KARAKUŞ, İ.HAKKI SÖNMEZ'in vücutları çürütülünceye kadar dövülmüş, İBRAHİM YİRİK operasyonun etkisiyle sara krizi geçirmiştir.

Metris'in açıldığı ilk yıllarda yaygınlaşan işkenceler o dönemde mahkemeye çıkan her tutuklu tarafından gerekli mercilere iletilmiş vücutlarındaki çürükleri göstermişlerdir. O dönem, görülen mahkeme tutanaklarına işkencenin yapıldığını göstermesi bakımından yararlı olacaktır-ki bunlar sadece tutanaklara geçenler-.Ayrıca tutanaklara geçmeyen yüzlerce işkence olayı vardır.

Yoğun bir işkenceye sahne olan Metris Askeri Cezaevi I98I yılını bitirirken (tek tek veya üçerli, ikişerli gruplar halinde bulunan arkadaşlara yönelik saldırıları ayrı bölümde anlatacağız. Bunun için I98I yılında meydana gelen işkence olayına ayrıca değineceğiz) I98I yılının ilk haftasında başlayan dayaklar' 82 yılında işkencenin ortaçağını göstermesi bakımından ilginçtir. I2 Ocak I982'de Metris Ceza evinde yapılan büyük operasyon sabah saat 6.30'da başlamış gece 24'e kadar sürmüştür. Bir günde özel operasyon yöntemleriyle 600-700'e yakın tutuklu dayaktan geçirilmiş, cop,tekme, yumruk darbeleri altında inletilmiş, yaralanan tutuklular başbaşa bırakılmışlardır. Tutuklular sabaha kadar" Doktor isteriz" diye bağırmışlar, acı dolu bu bağırışlarına kulakların tıkayarak, hiç bir tıbbi müdehalede bulunmayarak cevap vermişlerdir. Tutuklu arkadaşlarımız, bayılanları ve çeşitli yerlerinden yaralananları kendi olanaklarıyla tedavi etmeye çalışmışlardır.

Gittikçe sistemleşen ve sistemleştikçe dozajı artan işkence durmak bilmez bir şekilde devam etmiştir. I982 Nisan ayında tek tek tesbit ettikleri koğuşlara yönelik saldırılarla yetinilmemiş, sabah akşam sayımlarında olmak üzere günde iki kez bütün koguşlara yönelik sürmüştür. Metris'te "sayım operasyonları" diye kendisini tarihe geçiren, saldırılarla işkenceler 20-30 asker tarafından subaysız astsubaysız gerçekleştirilmiştir.İnsiyatifin askerlere verildiği bu operasyonlara o güne kadar yapılmayan iki işkence biçimi daha ilave edilmiştir. Koğuşa giren askerler sayım vermek için sırada bulunan tutuklulara hiç bir gerekçe göstermeksizin saldırmış,özellikle asker postallarıyla ayak bileklerine (kaval kemiğine) vurmuşlardır. Yine aynı operasyon sırasında her koğuştan gözüne kestirdikleri -ki bunlar genellikle kapıya yakın olanlardırni koğuş dışına koridora çıkarıp kıç falakası çekmişlerdir. Önce çırılçıplak soyulan arkadaşlarımız ters dönderilerek (yüzükoyun) elleri ve ayaklarından havada tutulup özellikle kaba etlerine vurulmuştur. Bu arkadaşlar bazen hücreye alınmakta üçüncü, dördüncü işkencesini görmektedir.

Hücre cezasının çok yayğın başladığı 82 yılında onlarca kız,yüzlerce erkek tutuklu hücreye alınmıştır. Hücrede aç susuz bırakılan, yataksız, ranzasız soğuk betonda yatmak zorunda kalan tutukluya uyumaması için de ikişer saat arayla kapı altından su dökülmektedir. Böylece günlerce, bazende haftalarca kalmak zorunda kalınan hücrelerde yatmak da mümkün olmamaktadır. I982 yılında sadece hücre cezası alan tutuklu sayısı oldukça kalabalıktır. Bunlardan bazıları: AYŞE HÜLYA ÖZZÜMRÜT, SÜLEYMAN SADIK ÖGE, NAZLI ÇAĞLAYAN, MUZAFFER BAŞAR, HAKKI HOCAOĞLU, IŞIK ERGÜDER, HÜSEYİN YAMAN, NİLÜFER KÜÇÜKTAY, MEHMET KAPAN, SUAVİ SIRDAR, ENGİN AYDIN, BERRİN KÖSE, MEHMET ÖZÇELİK, HÜSEYİN ERDEŞ, ÜLKÜ DOĞRACIOĞLU,

TÜRKİYE SOSYALİST HAREKETİ VAKFI

TARIK YÜCEL, MECİT ÜNAL, HAYDAR KOÇ,... ve daha adını saymakla bitiremiyeceğimiz erkek ve bayan tutuklu hücre cezasına çarptırılıp ağır hakaretlere işkencelere uğramışlardır. Metris'te hücre sayısı 8 olmasına karşın hiç boş kalmamıştır.

İnsanlığa yönelik bu saldırılar cezaevlerinde günlük yaşamın bir parçası haline getirilirken, yetkililer "tutukevlerinde işkence yoktur" demeye devam ediyorlardı. Oysa işkence gören biz tutuklular yaralı bayan arkadaşlarımız için "Doktor isteriz" diye saatlerce bağırıyorduk. Bu açıklamaları yaparken işkenceleri protesto etmek için mahkemelere, savcılıklara suç duyurusunda bulunan yüzlerce dilekçeler gönderiyorduk. "Nazi kampı mı ? Tutukevi mi ? işkence yapmak şerefsizliktir !) diye bagırıyorduk. Bu açıklamalar ortalığı kasıp kavururken, cezaevleri zindan haline dönüştürülüyordu, hem de sıradan bir canlının yaşayamayacağı zindanlara... Bu beyanların yalan oldugunu anlamak için bir tutuklu olmaya gerek yoktur. Hali hazırda katışıksız insan vicdanıyla gelip incelemek yeterli olacaktır. Hadda iddia ediyoruz , cezaevlerine yakın bir sokaktan geçmek yeterli. Çünkü hergün yapılan işkenceleri protesto için hastalanan arkadaşlarımızın doktara gönderilmeyişini protosto etmek için "işkencelere baskılara son."Doktor gönderilsin ! "diye bağırmaya devam ediyoruz. Çünkü işkence hala gündemde.

Daha burada anlatamadığımız onlarca, yüzlerce işkence olayı ile geçen'8I yılından sonra '82 yılında da işkenceler olanca azgınlığıyla sürmeye başlayınca; işkenceleri, baskıları protesto etmek, püskürtmek için 28 gün hiç bir şey yemeden yalnızca su içerek açlık grevi yapmış, amacımıza nispeten (gecici)olarak ulaşmıştık.Bir süre ara verilen işkencelere I983 yılının ilk ayında daha azgınca başlanmış I4-I5 Ocak I983 tarihinde 40-50 koğuşa operasyon düzenlenmiş, onlarca tutuklu arkadaşımız yaralanmış, birçoğu da revire kaldırılmıştır. Metris cezaevinde tek tip elbise gündeme gelmesiyle sivil ne varsa toplamaya yönelik bu operasyonu C-8 koguşunda kalan bir arkadaşımızın diliyle aktaralım: " O gün bulunduğum koğuşta tüm arkadaşlarımla birlikte cop tekme ve yumruklar altında yirmi dakika yaşadık. Operasyon sonucu ben (CENĞİZ ARABACIOĞLU) SELAHATTİN YILMAZ ciddi biçimde yaralanarak baygın düştük. gözlerimi revirde açtım. Koğuşa götürüldügümde herkesi çıplak gördüm. Battaniyelere sarılmış oturuyorlardı..." Aşşağıda da geniş olarak anlatacağımız gibi I983 ve sonrası yıllar tutuklular, soğuğa, işkenceye karşı çıplak direnecekler, yaşamların çıplak sürdüreceklerdir.

Hızı zaman zaman azalan zaman zaman da haysızlaşıp, azgınlaşan işkencelerin en yoğun olduğu dönemlerden biri de I984 yılına raslamaktadır. Metris'te adı bir çok işkence olayına karışan Üstteğmen ZAFER ERDOĞAN sabah akşam sayımlarında en küçük gerekçelerle arkadaşlarımzın üzerine onlarca askeri saldırtmış ve bir çok arkadaşımızı sopa, tekme, yumrukla yaralatmıştır. Nitekim I984 Şubatında zirveye ulaşan işkence olaylarında bir tanesi de E-I7 koğuşunda yaşanmıştır. Olayı,yaşayan bir tutuklu arkadaşımız şöyle anlatmaktadır:

"...Sabah sayımını gazinoda verdiğimiz için, hepimiz koğuşun gazinosuna toplanmıştık. Sayım için geldiklerinde hiç bir gerekçe göstermeden, üsttegmen ZAFER ERDOĞAN askerleri üzerimize saldırttı cop,tekme, tokat ve adice küfürlerle bizi koridora çıkardılar. Koridora çıkartıldığımızda saç ve bıyıklarımızı kesmek için ellerimizi arkadan kelepçeleidiler. Saçlarımız zaten kısaydı. Bir hafta önce yine aynı şekilde kesmişlerdi.Tek tek kelepçeli ellerimizden çekerek saçımızı kesiyorlardı. Biz " iskence yapmak şerefsizliktir !" diye bağırdığımız için anadan doğma soyup, kış falakası çekiyorlardı. Hepimiz işkenceden geçirildikten sonra koğuşlarımıza sürüklenerek atıldık..."

Aynı yılın aynı ayı içerisinde, (I6 Şubat I984) yapılan bu tip operasyonlar sırasında "en çok göze batan", "lider", "kışkırtıcı" diye

TÜRKİYE SOSYAL BİLİMLER ARŞİVİ

seçilen insanlar, tecrit denilen B-2 koğuşuna alınıp, her türlü işkence ve eziyetin katmerlisi uygulanır. Sosyal hakları ortadan kaldırılır, sıradan bir canlının dahi yaşayamayacağı bir ortamda yaşamak zorunda bırakılır. Çünkü onlara göre, yani işkencecilere göre, bunlar insanların onursuzlaştırılmasında, kişiliksizleştirilmesinde birer engeldir. O halde bunlar tecrit edilmeliydi. Fakat ne yazıkki, insanlar onur koruma mücadelesinde daha kararlı davranıyor, boyun eğmiyordu. Çünkü insanı insan yapan en önemli özelliklerden biride şahsiyet, onur sahibi olması, haksızlığa başkaldırmasıdır. Tecrit politikası iflas etmiş olmasına rağmen yine de insanlar tecrite alınıyordu.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi tecritteki insanlara çok özel muamele yapılır. Örneğin; koğuş mevcudu oniki kişi olmasına rağmen otuzbeşkırk kişi sardalye kutusundaki sardalye balıkları gibi sıkıştırılır. Ranza yok altı yedi yatak verilir. Kantin, sigara çay yasak. Kitap, radyo, tv gibi şeyler zaten yok. Yemekler de ise normal bir kişiye düşen istihkakın yarısı iki kişiye verilir. Dayak, işkence ise daha hayvanlaşır.

Metris'te ilk tecrit I98I baharında başlamış, sonra vazgeçilmiştir. İşkenceler sistemleşip azgınlaşınca tekrar gündeme gelmiştir.

I6 Şubat I984 günü Metris'te bulunduğu E-2I koğuşundan tecrite alınan AZİZ DEMİRAYAK tecriti şöyle anlatmaktadır: "...Ben ve benden sonra gelen iki arkadaşla toplam otuzüç kişi olduk. Sigara yok. Kantinden sadece diş macunu, sabun türü şeyler satılıyordu. Yiyecek hiç bir şey satılmıyordu. Tecrit normal koğuşların yarısı bile değildi. Beton zemine serili sekiz yatakda onaltı kişi gündüz, onyedi kişide gece nöbetleşe yatıyorduk. Sayımızın otuzüç olmasına rağmen yemekler normal karavanada geliyordu. İki kişiye bir tabağın yarısını bile doldurmayan bir miktar düşüyordu. Dayaklar ise günde enaz iki defa olmak üzere devam ediyordu. Sabah ve akşam sayımlarında üç-dört arkadaşımızı koridora alıp, soyundurup kış falakası çekiyorlardı. Tabi bizler de arkadaşımızı vermemek için kolkola girince hepimiz dayak yiyorduk. Daha sonra arama bahanesiyle gelirlerdi. Elimiz arkadan kelepçelenip merdivenlerden aşağı havalandırmaya tekmelelerdi. İlle de havalandırmada oluşan göleklere düşmemizi istiyorlardı. Düşmeyeni de ne yapıp edip düşürüyorlardı. Bunun için ellerimizin kelepçeli yerinden tutup çekiyorlardı. Bileklerimiz soyuluyor kanıyordu... Her akşam dayak yiyeceğimizi bildiğimizden kalın giyiyorduk. Sopa ve cop az tesir yapsın diye. Tabi biz ne kadar kalın giyinsek çıkartıp çıplak tenimize vuruyorlardı. Aylarca bu böyle devam etti..."

İşkenceler, baskılar sadece Metris'te değil, yazımızın başında da belirttiğimiz gibi I2 Eylül I980 tarihinden itibaren bütün cezaevlerinde başlamıştır. İşte Sultanahmet Askeri Cezaevi ! I2 Eylül I980 günü cezaevi yüzelli-ikiyüz askerle doldurulmuş tutukluların elinde giyecek, kitap, defter, kalem, kağıt, rodyo...vb ne varsa alınmış bununla da kalınmayarak bal, reçel...gibi yiyecekler de toplatılmıştır. Aynı gün saçlar zorla üç numara kesildikten sonra, tek tip don, tek tip fanila, tek tip ayakkabı, tek tip elbise verilmiştir. Bir süre havalandırma, ziyaret ve kantin alışverişleri kesilmiş, iki ay sonra yalnızca onbeş dakika havalandırmaya çıkartılmışlardır. Cezaevinin mimari yapısı itibariyle tuvaletler ve musluklar, koğuş ve hücrelerin dışında oldugundan tutuklular bu ihtiyacını koğuşta gidermek zorunda kalmışlar, bazen hasta arkadaşlar kendilerini tutamamış ihtiyaçlarını torbaya yaparak gidermişlerdir. Daha sonra günde üç defa tuvalete çıkarılmışlardır. I2 Eylül ile birlikde hiç açılmamak üzere(tuvalet,onbeş dakikalık havalandırma için hariç) koğuş hücre kapıları da kapatılmış, tamamıyla sağlıksız koşullarda yaşamaya mahkum edilmişizdir. Bu kısıtlı sosyal yaşam ve olanakların yanı sıra, ayni günlerde işkenceler de başlamış, hemen hemen her gece bir-iki arkadaşımız tutukevinin kullanılmayan mutfaklarında sorguya çekilip,

İHH İNSANİ YARDIM VAKFI

işkence görmüşlerdir. İşkenceleler bununla da kalmayarak, I2 Eylülü takip eden aylarda toplu dayağa dönüşmüştür. Sabah başlayan işkenceler yalnızca yemek saatlerinde kesilmiş, sonra tekrar devam etmiştir. Bu işkencelere bir tane örnek vermemiz gerçeğin görünmesi açısından yeterli olacaktır. Cezaevi iç koruma Bölük Komutanı OSMAN NAZ onlarca askerle koğuş kapılarına dayanmış, koğuşlardan tek tek dayakla çıkartığı arkadaşlarımızı, koridorda yere yatırarak, dipçik ve namlu kısmının askerler tarafından tutulduğu tüfeğe ayaklarımız bağlattırılarak falaka çekilmiştir. Hasta, yaşlı demeden her kese uygulanan bu dayaktan sonra elli atmışar tane avuç içlerine copla vurdutulmuştur. Saldırılar bununla da kalmamış daha sonraki günlerde OSMAN NAZ kurşuna dizmekle tehdit etmiş, cezaevi camlarını G-3 tüfeğiyle taramıştır. Baskılar ve tehditler öyle yoğunlaşmıştır ki arkadaşlarımız olası bir baskınla kurşunun isabet etmiyeceği yerleri saptamaya başlamışlardır.

Yine aynı cezaevinin I98I Kasımında, onbeşi aşkın arkadaşımızın yaralanıp revire kaldırılması olayı vardır ki anlatmadan geçemeyeceğiz. Devrimci Halkın Birliği (DHB) davasından yargılanan ZİYA ULUSOY kendisini almaya gelen görevlilere : "Ben kendi ayağımla şubeye gitmem. Bu yasal degildir..." Demesiyle cezaevinde bulunan bütün tutuklular I50 civarında askerin saldırısına uğramış, acımasızca döğülmüşlerdir. Olayı Astsubaylardan SÜLEYMAN ETLİBAŞ ve FİKRİ ..... yönetmiştir. Olay sonucunda onbeşi aşkın tutuklu durumu kötü olduğundan revire kaldırılmıştır.

Bir süre ara verilen işkenceler, yerini çeşitli yasaklara bırakmış, ancak kısa bir zaman sonra ve özellikle 83-84 yıllarında tekrar gündemin birinci maddesi haline gelmiştir. Nitekim Ocak (veya Şubat) ayının ilk haftasında (I983) astsubay SAHAP POLAT'ın yönetiminde özel yetiştirdiği ekibiyle operasyonları yürütmüştür. Tamamıyla keyfi uygulanan bu saldırılarda Halkın Kurtuluşu davasından yargılanan OSMAN YILDIRIM'ın alnı yarılmış kanama durmayınca hastaneye kaldırılmıştır. Yine aynı davadan yargılanan HÜSNÜ ....'nün parmakları kırılmış, KEMAL TİMUR'un aldığı darbeler sonucu eli yarılmıştır.

Sultanahmet Cezaevinde gelişen kitlesel işkence olayına vereceğimiz bir başka örnek ise IO,Ocak I983 tarihinde meydana gelmiştir. Bu olayda toplam 24 kişi yaralanarak hastaneye kaldırılmıştır. O günü yaşayan bir arkadaşımız olayı şöyle anlatmaktadır: "Öğleden sonra EROL KARAGÖZ adlı arkadaşa' şubeye gideceğini hazırlanmasını' söylediler. Ben o esnada ranzama uzanmış konuşmaları dinliyordum. EROL, şubede işkence yapıldığını gitmek istemediğini söyledi. Bunun üzerine tüm koğuş ve bölme kapıları kilitlendi. Bir süre sonra yüz kadar asker içeri girdi. Başlarında Yüzbaşı KADİR ARSLAN, Astb ŞAHAP POLAT ve Astb.AYHAN .... olmak üzere tüm koğuşlara operasyon çekildi. istisnasız herkes dövüldü. Bu arada durumu ağırlaşan 24 arkadaşımız, hastahaneye kaldırıldı." Hastane kayıtlarında 24 yaralının isminin yazıldığı bu olay, henüz sonuçlanmamış 'suçlu güçlü' örneği gibi dövülen arkadaşlarımız hakkında dava açıldı. TCK'nun I59. maddesiyle cezalandırılmak istenen bu davanın ardından, EROL KARAGOZ hakkında ayrıca ondört Şubat I983 tarihinde ikinci bir tutukluluk kararı çıkarılmıştır.Bu olayda yaralanan TÜRKER ERDOST ve ALİ MUSTAFA DOĞAN yargılandığı Devrimci Savaş Davasında suç duyurusunda bulunmuş, işkence mahkeme tutanaklarına geçirilmiştir. Ayrıca mahkeme TÜRKER ERDOST ve ALİ MUSTAFA DOĞAN adlı arkadaşların hastahaneye sevkini kararlaştırmıştır.

İşkenceler bitmiyor. Gün saat geçmiyor ki bir tutuklu haksız bir uygulamayla karşılaşmasın, hakarete küfüre tehdite uğramasın, insanlık onuru ayaklar altına alınmasın... Her an her yerde yaşamı tehlikeye girmesin. Kelimenin tam anlamıyla tesadüfen yaşıyoruz. Yapılan operasyonlarda kafa göz ayırt edilmeden vurulmaktadır.Baskının, işkencenin dozajının arttığı yerlerde;ise yaralanmak, kronik hastalıklara yakalanmakta, bazen de öldürülmekteyiz. İşte Alemdağ Askeri Cezaevi ! Alemdağ Askeri Cezaevinde iki kişi boğularak öldürülmüştür. Onlarca kişi de bronşit hastalı-

TÜRKİYE SOSYALİST BASIN ARŞİVİ

ğına yakalanmıştır. Olay günü başka bir cezaevinde olduğumuzdan, olayı yorum yapmadan kendisi yaşamış bir arkadaşın dilinden aktaralım. "I98I yılı Aralık ayında 'İşçinin Sesi' davasından yargılanmakta olan tutuklu-arkadaşımızı (ismini hatırlayamıyorum) 'eksik soruşturma' nedeniyle şubeye götürülmek istenmesi üzerine başladı. Arkadaş, 'şubede işkence yapılıyor, tutukluların gözetim altına alınması yasal değildir. Gitmiyorum.' Dedi. Bunun üzerine Binbaşı HÜSEYİN BABACAN onlarca askeri koğuşların üzerine 'Allah,Allah' nidalarıyla saldırtmaya başladı. Yaygın bir kaba dayaktan sonra direnişi kıramayarak geri çekilmek zorunda kaldılar. Ve bir süre sonra tekrar geldiler. Bir,iki,üç nolu koğuşlara gaz bombası attılar. Bir zaman sonra koğuş kapılarını açtılar işte ne olduysa o zaman oldu. Ne nefes alabiliyorduk, ne de gözlerimizi açabiliyorduk. Gözlerimizi kazayen açıp, nefes aldığımızda korkunç bir yanma hissediyorduk. Bir çok arkadaşın bayılıp düştüğünü gördüm. Askerler bizleri coplayarak çıkartırken hiç acı duymuyor, sadece nefes almak ve alev alev yanan gözlerimi açmak istiyordum. Koridora çıktığımızda nispeten nefes alabildik. Burada tekrar vurmaya başladılar. Koğuşta kalan arkadaşları çıkartmayı ise unutmuşlardı. Bir çoğumuzu hastahaneye kaldırdılar, fakat hastane kabul etmeyince tekrar geri gönderdiler. Ceza evinde tedavi olmaya başladık.Durumu ağır olan dört arkadaş bir türlü kendilerine gelemiyorlardı. Devamlı hastaneye götürülüyor, ama ne Çamlıca, ne de Haydarpaşa hastanesi kabul ediyordu. Yine bu hastane sevkleri sırasında HAKAN MERMEROLUK arabanın içinde beklerken ölüyor. Diğer arkadaşın da hastanede öldüğünü duyduk. Bu olayda bir arkadaşın daha öldüğü söyleniyor. Boğucu gazın etkisiyle ben de bronşite yakalandım...' diyerek olayı anlatan KADİR GÜL, birçok arkadaşada hücre cezası verildiğini sözlerine ekliyor.

Evet. Bunlar sessiz sedasız öldürülüp gidenler. Ya boğucu gazın etkisiyle kronik hastalığa yakalananlar ? Ya kırılan kafalar, moraran vücutlar ? Bunları daha anlatmadık. Cezaevindeki tutukluların tarihine " Alemdağ Katliamı" olarak geçen olay bununla da kalmamış, bombanın atıldığı gün ziyaret için toplanan aileler, cezaevinden yükselen koku ve dumanları görünce paniğe kapılıp olup bitenleri öğrenmek istemişler,görevli Astsubay ise "süngü tak" emri verip, askerleri ailelerin üzerine saldırtmıştır. Bu saldırılar sonucunda ÖZCAN BAYSAL adlı tutuklunun annesi yaralanmış, diğer aileler tartaklanarak itilip kakılarak cezaevi önünden uzaklaştırılmışlardır. Kanaması durmayan ÖZCAN BAYSAL'ın annesinin başına dikiş atılmıştır.

Olay hakkında Avukat RIZA DİZDAR ve NEBİ BARLAS'ın girişimiyle dava açılmış, ancak sonuç belirsizliğe sürüklenmiştir. Metris, Sultanahmet,Alemdağ işte Davutpaşa ! 12 Eylül öncesi ve sonrası işkencenin hüküm sürdüğü bir cezaevi. Evet. 12 Eylül önceside diyoruz. Adı bir çok işkence olayına karışan, insanları tek tek sorguya çekip işkence yapan Cezaevi Müd. ADNAN ÖZBEY (20 Nisan I98I tarihinden sonra Metris'in müdürlüğünü yapmıştır.) 12 Eylül öncesi de tutuklulara eziyet işkence çektirmiş, koğuşları tarayarak tehdit etmiştir. Sık sık cezaevini tarattıran ADNAN ÖZBEY bir çok kişiyi bu tarama sırasında yaralamıştır da . Yine 1980 yılında ALİ AYDIN, HAKKI .... isimli arkadaşlarımız yaralanmış ancak durumu ağır olduğu için iyileştirilemeyerek bacağı kesilmek durumunda kalınan ALİ AYDIN ölümün eşiğinden dönmüştür. 12 Eylülle birlikte ADNAN ÖZBEY uyguladığı işkence yöntemlerini daha da sistemleştirerek geliştirmiş, özel seçtiği askerlerden özel bir tim oluşturmuştur. Bu timler defalarca koğuşlara operasyonlar düzenlemiştir. 1980 Ekim ayında İstiklal Marşını zorla söyletmeye çalışmış, söylemek istemeyen tutukluların üzerine ellerinde köşebent demirleri, lastik hortum, copları ve kürek sapları bulunduğu askerleri saldırtmıştır. Saatlerce süren bu operasyonlar aylarca periyotik olarak süregelmiştir. Taki kapatılıncaya kadar.

Yine aynı cezaevinde, işkenceci ve baş yaveri Yüzbaşı ERİN DOĞAN tarafından uygulanan bu toplu işkencelerle birlikte, tek ve ikişer-üçer kişilik tutuklulara yönelik işkenceler var ki, bunlara yazımızda ayrı

TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ VE EMEKÇİ PARTİSİ ARŞİVİ

bir bölümde değineceğiz. (Davutpaşa Cezaevinde uygulanan işkencelerin ayrıntısına giremiyoruz.Çünkü olayı yaşayan arkadaslarımızın bulunduğu bloklardan uzağız. Ancak arkadaşlarla kısıtlı olanaklar içinde yazışıyoruz. Öğrendiğimiz bilgileri aktaracağız.)

Sağmacılar ikinci Askeri Cezaevindeki toplu yıpratma uygulamalarına geçmeden önce bir cezaevinden diğer cezaevine sevk olan ve ilk tutuklanan arkadaşlarımıza yönelik uygulamalardan bassetmek istiyoruz. Tutuklular arasında "Hoşgeldin dayağı" diye anılan bu işkenceler I2 Eylül öncesinden beri kullanılan bir işkence türüdür. Ancak I2 Eylülden sonra daha sistemleştirilmiştir.

Bunda amaç tutuklunun gözünü korkutmak, psikolojik baskı altına almak, kişiliğini cezaevine girerken dışarda bırakmasını zorla sağlamaktır. Hoşgeldin dayağı atılmadan önce nutuklar çekilir, talimatlar sıralanır, "uymayan görür gününü" denir. Hele bir de adı nam salmış bir cezaevi ise daha bir özenle anlatılır. 22,23,24, Nisan I98I günü Metris'e sevk olan tutuklulara (cezaevinin ilk açıldığı günler) Binbaşı ADNAN ÖZBEY 'A'havalandırmasında nutuk çekmiş "disipline uymayan,askerlere ' Komutanım' demeyen, karşı gelenler cezalandırılacaktır."demişdir. Yine aynı sekilde I6 Agustos I98I günü Kabakoz Askeri Cezaevine sevk olan tutuklulara, Kabakoz Askeri Cezaevi Güvenlik Komutanı benzer bir nutuk çekmiş ve şöyle söylemiştir: "İsmimi duymuşsunuzdur. (Evet ismini duymuştuk. Bir çok işkence olayına karışmıştır.) Bir yumrukda adamın dişlerini yerinden sarsarım. Bugün burada, çoğunluk herşeye uyuyor. İstiklal Marşı söylüyor, yemek duaları okuyor... Sizlerde uyacaksınız. Uymayanlar da var. Şimdi oradan geliyorum hepsini ezdim. SEMİH GENÇ diye biri beyin sarsıntısı geçirdi. Hastahaneye kaldırttım. Söylenenlere uyun ve dayaktan kurtulun. Talimat ve disipline uyma an çeker cezasını..." Evet, söylenenlere uymayanın cezası; dayak, yasak, insanlık dışı muamele... Söylenenlere uyulmadı. Çünkü söylenenler, disiplinler, talimatlar insanlık onurumuza yönelik saldırılardı. Söylenenlerle insanlığımızı unutmamız isteniyordu. Ülkemizi, halkımızı ve halkımızın sorunlarını düşünmemiz, düsünüp yazmamız istenmiyordu. Çünkü talimatlara göre kitap, kağıt, kalem yasaktı. Açlığın, yokluğun, sömürünün kaynaklarını araştırmamız yasaktı. Çünkü talimatlara göre gazetelerin, brösürlerin ve her türlü bilimsel eserlerin içeri girmesi yasak ve zararlıydı. Talimatnameler bizden düsüncelerimizi her türlü duygularımızı ve sosyal faaliyetlerimizi sanatsal ugraşlarımızı yasaklıyordu. Çünkü talimatnamelere göre düsünmek, iki kişi ber araya gelip konusmak, sarkı söylemek, ışıkları geç vakte kadar yakmak yasaktı. Nitekim Metris'te ışıklar bir dönem gece saat onda söndürülmeye çalışılmış, çok kısa bir dönemde (ilk açıldığı günlerde) içerde kümelenip konusmak yasaklanmıştır.

İşte her sevkte tutuklulara bu talimatlar okunup uymaları istenir. Uymayanlar için her türlü dayak yasaldır. (!) Bunlar islah edilmeli topluma kazandırılmalıydı. (!) Hem dayak cennetten çıkma değilmiydi ? ! Nitekim 22,24 .... Nisan I98I, 26 Ağustos I98I,23,24 Agustos I983, altı, yedi Temmuz I983 Sağmacılar, Metris, Kabakoz sevklerinde diğer bütün sevklerde olduğu gibi tutuklu ve nükümlüler döğülmüşlerdir.

Metris, Sultanahmet, Alemdağ, Davutpaşa askeri cezaevlerinden sonra Sağmacılar 2. Askeri Cezaevinde ki toplu işkencelerden bahsetmek istiyoruz. Diğer tutukevlerinden özel hücre tipi olması nedeniyle ayrılan Sağmacılar 2. Ask. cezaevi uygulamalarda da farklılık arzetmektedir. Bu farklılık kendisini açıldığı ilk günlerde hissettirmiş gelecek günlerde uygulanacak işkencelerin boyutlarını göstermiştir.

6,7,8...Temmuz I984 günü açılan cezaevine sevk olan bütün arkadaşlarımız,özel görevli komondo askerleri tarafından dövülmüştür. Getirildiği

TÜRKİYE SOSYALİST ARŞİV VAKFI

sevk arabasından teker, teker alınıp, kapı altına getirilen arkadaşlarımız, ne olduğunu anlamadıkları ani saldırılara uğramışlardır. Zorla elbise giydirilmek istenen -giydirilen- arkadaşlarımızın saçları da zorla kesilerek, hücre ve koğuşlara kadar dövülmüşlerdir. 7 Temmuz I983 günü Metris Askeri Cezaevinden sevk olan bir grup arkadaşımızdan MEHMET SÖNMEZ, karşılaştığı uygulamayı şöyle dile getiriyordu :

"... 7 Temmuz I983 sabahı bir grup arkadaşla sevkimiz okundu. Eşyalarımı topladım. Bir süre sonra özenle derleyip toparladığım bütün eşyaları, didik didik eden ince bir arama ve bazı bürokratik işlemlerden sonra, bizi Sağmacılar 2.Askeri Cezaevine götürecek arabaya bindik. Yaklaşık 20-25 kişiydik. Aynı arabada ağabeyim İSMAİL HAKKI SÖNMEZ de vardı. Bir süre sonra, yüksek duvarlarla örülü bir yere girdiğimizi, arabanın bir çivi başı kadar açılan deliğinden gördüm. Hava çok sıcaktı. Sırılsıklam terlemiş ve ellerimiz arkadan kelepçeli bir halde, dört beş saat bekletildikten sonra, tek tek indirilmeye başlandık. Giden her arkadaşın ardından bir iki dakika geçtikten sonra bağırtılar,çağırtılar duyuyorduk. Kapı altında dayak atıldığının bilincinde olmakla birlikte farklı bir işkence olup olmadığını düşünüyor, ona göre kendimizi hazırlıyorduk. Biraz zaman geçtikten sonra ağabeyimin ismi okundu. Ardından bağırtılar,"... giymiyorum...işkenceciler..." gibi belli belirsiz sözler işittim ki ismim okundu. Arabadan koluma giren iri kıyım iki komondonun arasında havada götürülüyordum. Sanki genişçe bir odaya sokuldum. (Gözlerim arabadayken bağlanmıştı) sokulur sokulmaz askerler (komandolar)üzerime çullandı. Bir yandan soyuyor, vuruyor, diğer yandan giydiriyorlardı. Ben giymek istemediğimi haykırıyor bağırıyordum. Her yerim cop darbeleri altında sızım sızım sızlanıyordum. Buna rağmen giydirilmeye çalışılan tek tip elbiseyi çıkartmak için çaba sarfediyordum. Bir süre bu böyle devam etti. Kargatulumba arka bir bölmeye götürül üp bir sandalye üstüne oturtuldum. Yumruk tokat darbeleri altında saçlarımı kesmeye çalışıyorlardı. Ben acıdan kıvranırken, makine saçlarımı çekerek kesiyordu. Yarı baygın durumdaydım. Sandalyeden ha düştüm ha düşecektimki askerler tuttular. Bu arada bir kaç asker tahta harflerle ismimi yazıp, bir tahtaya yerleştirilerek boynuma asıldı. Bu sırada flaş patladı. Dayak olayının bizzat başında bulunan Yüzbası SAVAŞ ..... götürün bunu diye emir verdi. Şimdi "şebeke" olarak adlandırılan bölüme getirildim. Orada beklemeye başladım. Çok kısa bir zaman geçtikten sonra elinde bir tomar anahtar olan uzatmalı bir çavuş, anahtarları yanında duran onbaşıya vererek üzerime yürüdü. Tam bu ara " vay sen ... öldürmüşsün ha gösterirm ben sana..." diyerek vurmaya başladı. ağzıma, burnuma, gözüme, her yanıma isabet alıyordum. Yere düştüm bo-una tekme yiyordum. Kimseye vurdurmuyor yalnız kendisi vuruyordu. Bu ara ağabeyimi yerde sürüklenip götürülürken gördüm. Beni bu uzatmalı çavuş şebekeden'G' bloğa kadar döverek götürdü." Görüldüğü gibi bütün tutuklu arkadaslarımız MEHMET SÖNMEZ'in özelinde olduğu gibi dayak yemişler, kimileri ise hücrelerine baygın taşınmışlardır. Bu olayı belgeleyen -görüntüleyen- deliller mevcuttur. Sağmacılar 2. Askeri Cezaevinin blok başlarında sağ ve sol duvarlara asılan resimler, çogu arkadaşımızın ne durumda olduğunu göstermesi bakımından çok önemlidir. Çünkü ; resimlerin bir çogu arkadaçlarımızın dayak yediğini, baygın, yarı baygın bir durumda çekildiğini gösterdiği gibi bazı resimlerde hızını alamayan askerlerin yumruğu da gözükmektedir. (Bu resimlerden sadece bir tane elde edebildik onuda göndermeye çalışacağız.)

Evet bu çok özel "hosgeldin dayagı"ndan sonra, tüm dayak ve yaptırımları protesto etmek için süresez açlık grevine başlanmıştır. Ancak açlık grevinin dördüncü veya besinci günü tüm hücrelere baskınlar düzenlenmiş ve tüm tutukluların elleri zincirlenmiştir. II Temmuz I983 gecesi gerçeklesen bu saldırıya karşı çıkan tutuklu arkadaşlarımızın her karşı koymaları zincirlerinin biraz daha fazla sıkılmasıyla cevaplandırılmıştır. Yirmidört saat elleri zincirle bağlanan tutuklular, geceyi zincirle geçirmiş bütün ihtiyaçlarını elleri zincirli olduğu halde gidermeye çalışmışlardır. 2I. Yüzyıla girerken elleri zincirli onlarca tutuklu..."Türkiye'de işkence yoktur!" diye dangır dangır bağırılırken elleri zincirli

insanlar... O ortaçağı aratmayacak insanlık dışı uygulamalar... Gelecek kuşakların hayret edecekleri, anlıyamıyacakları kara bir belge.

İşkenceye çok hızlı başlanılan Sağmalcılarda, baskılar saldırılar durmamış, devamedegelmiştir. Sık sık bireysel saldırılara uğrayan tutuklu arkadaşlarımız... (ki bunlara ayrı bir bölümde değineceğiz.) Toplu olarak I985 yılının ilk aylarında üç numara saç kesme bahanesiyle işkenceye tekrar başlanmış, günümüze kadar gelmiştir. I985 yılının ilk aylarında (gününü kesin olarak hatırlamıyorum) sabahın erken saatinde, altışar kişilik ve birer kişilik koğuşlara yapılan baskınlarla(bütün tutukluların, saçı mahkeme gidişinde kesilmeyen, yani saçı üç numara olmayan) tutukluların saçları zorla, döverek kesilmiştir. Sadece yemek için ara verilen bu operasyon akşama kadar sürmüştür. Operasyon sonucunda yaralanan onlarca arkadaşımız için doktor çağırmışızdır.

Sağmalcılarda, işkencenin hala sürdüğünü gösteren en önemli olaylardan biride geçtiğimiz ay içinde yaşanmıştır. Yaklaşık 300 kişinin aynı anda dövüldüğü bu olay saatlerce sürmüş, bazı koğuşlara defalarca operasyonlar düzenlenerek katmerli dayaklar atılmıştır. Bu olay şöyle gelişmiştir: 4-9-I985 günü saat I5.30 sıralarında cezaevinin sağ bölümünde, B blokda bulunan YADİGAR ADIGÜZEL kalp krizi geçirmiş, saatlerce ve ısrarla doktor çağırılmasına rağmen, doktor gönderilmemiştir. Büyük bir sessizlik içerisinde bekleyen idare, doktor çağırılışından bir buçuk saat sonra onlarca askeri (yaklaşık I50 civarında) bloklara dağıtmış, biz doktor beklerken arama yaptırmıştır. Normal hiç bir aramaya karşı çıkmamamıza rağmen arama işkenceye, eziyete döndüğü zaman karşı çıkmışızdır. Başlatılan arama kesinlikle normal olmamasına rağmen, karşı çıkmayarak beklenmeye başlanmış, arama yapıp gittikten beş dakka sonra tekrar " arama yapacağız" diye gelmişlerdir. Daha dağılan eşyaların toplanmadığı bir zamanda tekrar arama yapmak, bir keyfiyet ve eziyettir. Bu nedenle koğuşlardan çıkmayarak aramaya karşı çıkmışızdır. İşte bu karşı çıkış eziyetin, işkenceye dönüşmesine yol açmıştır. Bütün koğuşlar dayaktan geçirilmeye başlandı. Operasyonları bizzat cezaevi müdürü MUSTAFA NACAK yönetmiştir. İşkenceye karşı olduğunu sık sık yineleyen "Demokrat binbaşı"nın maskesi erken düşmüştür. Zaten bugüne kadar bütün yöneticiler aksini idda etmemiştir. Nitekim operasyonlar sırasında:" Bundan böyle canınızı yakacağım,savaş başladı" diye açıklama yapmıştır. Operasyonda hızını alamayan işkenceciler O-I5,O-I2,O-II koğuşlarına üç defa girmiş arkadaşlarımızı iyice döğmüşlerdir. I5.30'da başlayan operasyon 22.30'a kadar sürmüş, bu ara yaralanan arkadaşlar için saatlerce doktor isteriz diye bağırmışızdır. Bu operasyonlar sırasında durumu ağır olanlar, ancak ertesi gün revire çıkarılmış ve doktor teşhis defterine yaralarını yazdırmışlardır.

4-9-I985 günü başlayan dayaklı arama olayı, ertesi gün gece saat 00.30'da tekrar C blokda devam etmiştir! " Daha önceki gün arandı,keyfi bir uygulamadır bu, amacınız arama değil eziyettir" diye karşı çıkan ardaşlarımıza, gene dayakla karşılık verilmiştir. Olayı protesto etmek için o akşam karavana alınmamış ve 5-9-I985 günü Adli Müşavirliğe bütün işkenceleri anlatan bir dilekçe yazılmıştır. Bu olaylara bağlı olarak, cezaevi müdürü MUSTAFA NACAK B blokda testere bulunduğunu öne sürerek, altı arkadaşımızı şubeye aldırtmıştır. İşkenceler, eziyetler boyutlanınca protesto etmek için altı gün süreyle açlık grevine başlanmıştır.

Kitlesel işkence olayı işte böyle gerçekleştirilir. Böyle olupta anlatamadığımız onlarca işkence olayına yine tanık olmuşuzdur. Şimdi anlatmamızın bu kısıtlı olanaklarımız içerisinde mümkün olmadığı gerçeğinin altını çizerek, fiziki işkencenin tek, ikili ve üçlü gruplara yönelik olaylarından bahsetmek istiyoruz.

Bu yöntemde, koğuş baskınlarındaki kitlesel yıpratmaya oranla, saldırının şiddeti artmakta hemde zenginleştirilmektedir. Hedefi azalan bu saldırılarda, vücut daha ağır hasara uğramaktadır. Bu uygulama özellikle, mahkeme, hastane, savcılık,ziyaret ... gidiş dönüşlerinde uygulanmaktadır.

TÜRKİYE SOSYALİST HAREKET VAKFI

Ama en şiddetlisi hücreye alınana uygulanır. Bu yıpratma yöntemi, tutukevinin geneline yönelmediğinden nöbetçi subayı veya astsubayının insiyatifiyle uygulandığı gibi, bir er, onbaşı, çavuşun emri, insiyatifiylede uygulanır. Böylede olsa söz konusu olan asker ve subaylar çok önceden emir almışlardır. Yukarıdada bilirttiğimiz gibi bu yöntem kitleye yönelmediğinden dayak yoğunlaşır, ve bazen İLHAN ERDOST olayında olduğu gibi ölümlede sonuçlanır. Bu ölüm olayları özellikle Diyarbakır, Mardin, Mamak Askeri Cezaevlerinde uygulanmıştır.

Cezaevindeki işkenceciler tarafından çok tutulan bu yöntem,sırasında, şubelerde, karakol ve MİT (Milli İstihbarat Teşkilatı) merkezlerindeki işkencelerde uygulanmaktadır. Cinsel organa, kulak memesine, parmak uçlarına ...elektirik verilmesi, makata cop sokma uygulanan yöntemlerdir. Makata cop sokma Kabakoz Cezaevi yöneticilerinden Üstteğmen MEHMET AYGÜNER ve Astsubay ERDOĞAN ..., Davutpaşa cezaevi müdürü Binbaşı ADNAN ÖZBEY, iç güvenlik komutanı EMİN DOĞAN ve adlarını bilemediğimiz ancak görünce tespit edebileceğimiz, subay,astsubay ve erler tarafından uygulanmıştır. Bunun en somut örneği MLSPB (Marksist Leninist Silahlı Propaganda Birliği) davasından tutuklu METİN ŞAHİN isimli arkadaşımıza astsubay ERDOĞAN...tarafından makatına cop sokulma olayıdır. Kabakoz cezaevi gelişen bu olayın yanı sıra, daha bir çok işkenceyede sahne olmuştur. Kabakoz cezaevinde demir kapı denilen bölüme alınan tutuklu arkadaşlarımız her türlü sosyal haklardan yoksun bırakıldıkları gibi en ağır işkencelerede uğramışlardır. Tek tek alınıp sorguya çekilen arkadaşlarımıza falaka çekilmiş elektirik verilmiştir. Aynı cezaevine çeşitli tarihlerde sevk olan bütün tutukluları arabadan tek tek indirip göz korkutmak için hoşgeldin dayağına çekmişlerdir. Her an saldırıya uğrayan yerlerin başında Metris Askeri Cezaevi gelmektedir. I98I yılında çok yaygın olan koğuş operasyonları, bir dönem kesilmiş ve yerini ziyarete, mahkemeye, hastahaneye...çıkan arkadaşlara saldırıya bırakmıştır. Nitekim I98I-82 yıllarında bazı dönemler mahkemeye, hastaneye çıkan bütün arkadaşlarımızın ellerini arkadan kelepçeleyip saçını zorla kesmişlerdir. Saçları zorla kesilirken yaralanan arkadaşlar, çıktıkları mahkemelerde suç duyurusunda bulunmuşlardır.

Yine aynı yıllarda, işkencenin en önemli gerekçelerinden (!) biride; Avukat, ziyaret, revir gidiş dönüşlerinde askerlerin "önüne bak","önünü ilikle","tek sıra yürü" gibi gerekçelerle arkadaşlarımıza saldırmalarıdır. Sadece bu gerekçelerle -abartmıyoruz- yüzlerce işkence olayı meydana gelmiştir. I5 Aralık I98I günü ziyarete çıkan E-5 koğuşu, ziyaret kabinlerinde ailelerin gözleri önünde dövülmüşlerdir. Çocuklarının dövülmesini gören ana-babalar çığlık çığlığa bağırmış, ancak tartaklanıp itilerek ve bazı ailelerde dövülerek kabinlerden atılmışlardır. Bu olayı yaşayan arkadaşımız İBRAHİM ERDOĞAN şöyle anlatmaktadır: " İdare, arkadaşımız AKINER ÇAĞLAR'ın ziyaretini kesince tartışma çıktı. Kabinde bulunan askerler üzerimize saldırdı. AKINER ÇAĞLAR, HASAN ELİUYGUN, ERMAN ASLANIN vücutları dayaktan mosmor olup şişti. Benim ise burnum kırıldı ve üç ay tedavi gördüm.

Olayda yaralanan arkadaşlarımızın gördükleri tedaviler o dönemin revir tutanaklarına yazılmıştır. Ayrıca Devrimci sol 3 davasında suç duyusunda bulunulmuştur. Suç duyurusu kabul edilmesine rağmen ifade için çağrılan arkadaşlarımız savcılığa çıkarılmamıştır. Savcılığın üç kez çağırmasına rağmen metris idaresi çıkarmamıştır.

Evet! yüzlerce olaydan biri daha vücutlarda çürük, kırık bırakarak ve yerini başka olaylara terk ederek kapanıyor.

I983 yılının kış mevsiminde elindeki bütün giysileri alınan tutuklular, duruşmalara yarı çıplak çıkartılır. Tek tip elbise giymek isteyen bir çok tutuklu arkadaşımıza zorluk çıkartılır, verilmez. Bugün metriste tutukluların çoğunluğu tek tip elbise giymek istedikleri halde yeni dayatmalar yaptırımlar öne sürülerek verilmemektedir. Bu dayatmaların bu yaptırımların bir insan olarak kabulu insan olmanın özelliğini hiçe sayacağından, kabul etmek olanaksızdır.

Duruşmalara çoğu kez zorla çıkartılan tutuklular, soğuk kış günlerinde vücutları sızım sızım sızlatılıncaya kadar coplanmışlardır. Mahkeme

TÜRKİYE SOSYAL ARŞİVİ VAKFI

gidişlerinde, mahkemelerde suç duyurusunda bulunacağız düşüncesiyle pek dokunulmayan tutukluları, dayak, asıl dönüşte beklemektedir. Genellikle mahkemeleri 9.30, I0.00 da başlayan arkadaşlarımız sabahın 5.30 zunda çıkartılıp soğukta, ayazda, A havalandırmasında bekletilir.

Serin ve soğuk havanın etkisiyle böbrekler,ciğerler,mideler kürek sapıyla, copla,tekme ve tokatla sürekli dövülmekte yıpranan vücutlar insanları yavaş yavaş öldürmektedir. Çıplak olarak kar üstünde saatlerce kaldıktan sonra, yenen dayaklar, çekilen açıları dayanılmaz kılar. I9 Ocak I983 günü duruşmaya çıkan bir arkadaş şunları anlatıyor: " Dört gün önce koğuşumuza yapılan baskından sonra, mahkeme için 8.30-9.00 sıralarında alınmam gerektiği halde sabah saat beşte alındım. Hava henüz aydınlanmamıştı ve dışarda sulu bir kar yağıyordu. Metris'in alt katında genellikle işkence için kullanılan odaya götürüldüm. Bu odada beşer kişiden iki tim halinde bulunan askerler, güvenlik araması bahanesiyle! (Bahane diyorum, çünkü üzerimde zaten bir don ve bir fanila vardı. Bu durumda üzerimde ne olabilirdi ki?) Cop yumruk ve tekmelerle saldırdılar. Amaç üzerimde bulunan donu indirmek, fanilayı çıkartmaktı, yani anadan doğma vaziyette tutarak aşağılamak küçük düşürmekti. Bununlada kalmayarak makatıma cop sokarak arama yapmaktı. Yaptılarda. Bütün çırpınmalarıma feryatlarıma rağmen ... gözüm,burnum,ağzım postallar altında eziliyor, sırtım tekmeliniyordu. Bu aşağılık davranışa karşı her direnişin copların daha acımasız inmesine yol açıyordu. Gördüğüm bu işkenceden sonra fanilamda alındı. Bir don ve ayakkabıyla A blok havalandırmasına atıldım. Benden başka, önceden aynı işlemlerden geçmiş arkadaşlar havalandırmanın kuyunturuk, rüzgarsız bir köşesinde büzülmüş bekliyorlardı. Üçbuçuk saat bekletildikten sonra mahkemeye çıkartıldım. Suç duyurusunda bulunarak vücudumdaki morartıları gösterdim. Tutanaklara geçirildi" (Partizan Yolu davası tutanakları Selimiye I.nolu askeri Mahkemesi.) Mahkemeden saat onaltıda cezaevine döndük. Koğuşa götürülmem gerekirken gene A blok havalandırmasında üç saat bekletildim. Her yerim soğuktan morarmış donmuştu. Bu halimle gene yüzükoyun yatırıldım. Kıç falakası yedim... tutukluluk yaşantımın unutulmaz anı olan bu işkenceler benim kronik,bronşit hastalığına tutulmama yol açtı. CENGİZ ARABACIOĞLUNUN anlattığı bu olay istisnasız bütün mahkemecilere uygulanır.

Aynı uygulamaya erkek tutuklular gibi bayan tutuklularda -çırılpıçlak soyulmasalarda- sebepsiz yere saatlerce maruz kalarak kar üstünde tutulur dövülürler.

Bayan tutuklu arkadaşlarımızın arama işlemine Subaylar askerlerle birlikte katılırlar. Bayan arkadaşlarımızı erkek tutuklu gibi aramak isterler. İnsanca aranmasını isteyen bayan tutuklu arkadaşlarımız çırılçıplak soyunmayı reddedince, kadın polis ve kadın gardiyanlar hemen iki adım ötelerinde bekleyen askerleri çağırıp soymalarını söylerler. Bu aşağılık uygulamaya karşı çırpınan arkadaşlarımız askerlerin adice şarkıntılıklarınada hedef olurlar. Bu arada namusunu korumak, onurunu ayaklar altına almamak için korkunç güç sarfeden bayan tutukluların bilmiyerek istemeyerek savurdukları kollarının kazaren askere veya bayan polislere çarpması, arkadaşlarımızın koğuşlarına değil hücreye gitmelerine yol açar.

Bunun en son örneklerinden biride I98I yılının sonlarına doğru TKP-ML davasından yargılanan ERDİBA DOĞAN adlı bayan arkadaşımız, kadın polis AYKUT.....'a küfür ettiği iddiasıyla o dönemin iç güvenlik komutanı ÖMER KAVLAK ve iki kadın polis tarafından çırılpıçlak soyularak gardiyan odasında falakaya çekilmiş ve üzerine soğuk su dökülmüştür. Gene aynı gerekçelerle onlarca bayan tutuklu arkadaşımız soyulmuş hücreye atılmıştır. Hücrede de rahat bırakılmayan arkadaşlarımız askerlerin sarkıntılığına ve ağır küfürlerine uğramışlardır. Bunlardan NAZLI YİRİK, HÜLYA ÖZZÜMRÜT, AYTEN CAN, BİRSEN ÇALIKIRAN, KEZBAN KAYA ve diğerleri .... bu uygulamaya tabi tutulan bayan tutuklu arkadaşlarımızdan sadece bir kaçıdır.

Gene aynı cezaevinde (Metris) I982 yılının Mayıs ayında gelişen ve doruğa ulaşan işkenceleri MEHMET SÖNMEZ adlı arkadaşımız şöyle dile getirmektedir: " Yaklaşık bir haftadır sabah ve akşam sayımlırdaki dayaklar sürüyordu. Sayım için biraz erken hazırlanıyor, kalın giyiniyorduk.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ VAKFI

Ayaklarımızı ayak bileğimizden diz kapağına kadar sarıyorduk. Çünkü dayaklarda, hep postallarıyla kaval kemiğimize vuruyorlardı. Sırf bu nedenle bir çok arkadaşımızın kaval kemiğinde derin yaralar açıldı.

Sayımları askerler alıyor, subay ve astsubaylar ise ana koridorda duruyordu. Önce marş söyleyerek geliyor, kapı önünde fısıldayarak görev bölümü yapıyorlardı. Marşlardan amaç psikolojik baskı yapmaktı. Kapı açılır açılmaz giriyorlar, her asker seçtiği tutukluyu dövmek için sudan gerekçeler öne sürüyordu.: "Önünü ilikle","komutanım de","hazırolda dur"gibi. Bizler durmuyorduk, hemen vurmaya başlıyorlardı, copları tersten tutup vuruyorlardı. Koğuş dayağı yaklaşık on dakika sürüyordu... Bu dayak sırasında ben kapı kenarında duruyordum. O gün beni sürükleyerek dışarı çıkardılar. On onbeş asker üzerime çullandı ve coplar hiç durmuyor kalkıp kalkıp iniyordu. Kalın giyinmiştim ama, kar etmiyorki tersten tuttukları, lastik coplar sırtıma belime kürek sapı gibi iniyordu. Ben ne kadar çırpındıysamda cop darbelerine hedef olmaktan kurtaramıyordum kendimi...Birden havalandım, ters döndüm bacaklarım ve kollarım açılmış, iyice gerilmişti. Pantolonumu sıyırdılar, o an bütün vücudumu yakan acıya boğuldum. Çıplak kaba etime coplar inip inip kalkıyordu. Bağırmamak için inat ettiysemde, dayanamadım. Avazım çıktığıncaya kadar bağırdım. Korkudan değil acıdan... Yere hiç indirilmeden, koğuşumuz önünde bulunan hücrelere çıkarıldım. Hücre önünde de vurmaya başladılar. İşkenceleri protesto için süresiz açlık grevine başlamıştık. Dördüncü gününde idik, kendimden geçiyordum ki dayağa komuta eden onbaşı, beni döven askerlere" durun fazla vurmayın, yarın mahkemeci o ..." Deyince bıraktılar, çekerek hücreye koydular. Aç, yorgun, uykusuz . . ve her yerim sızlıyor dökülüyordum. Hücrede ranza, yatak, battaniye gibi hiç bir şey yoktu. Düz beton zemin üzerine günlerce dolaştım... Yatamıyor, oturamıyordum. Çünkü üç dört saatte bir, kapı altından su döküyorlardı. Yorulduğum zaman çöküp oturacağım köşeye su gelmesin diye iç fanilamla baraj kurmuştum. Uykusuzluk ve açlık süresini hatırlıyamadığım bir zaman sürecinde bilincimi yitirmiştim. Hücre yaşamım yaklaşık bir hafta böyle devam etti. Bulunduğum B-I koğuşunda sorgusuz sivalsiz sayım operasyanda hücreye atılan arkadaşımız ne ilkti nede sonuncusu. Toplam sekiz tane olan hücreler boyuna çalışan bir yol haline dönüştürülmüştü.

Yoğun maddi ve manevi işkenceler, sağlık koşulları, bir çoğumuzu hasta ve sakat bıraktı. Aklını yitirip, psikolojik bunalıma düşenlerin sayısı hızla arttı. Hastalıklar gittikçe yaygınlaşıp kronikleşti. Nezle, grip teşhisi konulup tüberküloz mide hastalığı çıkanlar ülser denilipde kanser, basit bir bunalım denilip de derin psikolojik bunalıma düşenlerin sayısı saymakla mümkün değildir. Yanlış teşhis, bilinçli olarak gerekli bakım, ilgi ve tedavinin yapılmaması, yoğun maddi ve psikolojik işkence nedeniyle I98I yılında İRFAN ÇELİK Davutpaşa cezaevinde kendini asmış, aynı yıl Sultanahmet cezaevinde kalan MUSTAFA TUNÇ kanserden, I982 yılında da Metris cezaevinde de İSMET TAŞ mide kanamasından ölmüş, aynı yıl aynı cezaevinde Psikolojik bunalıma düşen HAKKI HOCAOGLU D-I7 koğuşunda kendini asarak intihar etmiştir. I983 yılında Alemdağ cezaevinde HAKAN MERMEROLUK, ŞERİF YAZAR (kesin olmamakla birlikte örgütümüzden bir arkadaşımızında olduğunu duyduk) boğucu gaz bombasıyla boğulmuş, Sultanahmet cezaevinde MUSTAFA TEPELİ sirozdan, I985 yılında Sağmalcılar cezaevinden HUSEYİN AYDIN kanserden ölmüştür. Ayrıca I985 yılında askeri cezaevinde de ADİL CAN hayatını kaybetmiştir. Cezaevlerinin birer mezbahane, hastahane olmadığını düşünecek olursak bu kadar ölüm olayının bir kaç yıl içinde meydana gelmesi normal olmasa gerektir. Ki bu sadece maddi ve psikolojik işkence, bilinçli olarak gerekli bakım ilgi ve teşhisin konulmaması sonucu hayatını yitirenler. Ya bu baskılara, bu haksızlığa karşı gelip de ölüm orucunda ölenler?...Bunları saymadık henüz. Azgınca saldırıları püskürtmek yaşama şartlarının düzeltilmesi...için ölüm orucuna başlayan arkadaşlarımızdan ABDULLAH MERAL, HAYDAR BAŞBAG, HASAN TELLİ, MEHMET FATİH ÖKÜTÜLMUŞ ölmüştür. Hiç bir insanın canını boşu boşuna vermeyeceğini, 75 gün süren bir açlık çekmiyeceğini düşünecek olursak yaşadığımız ortam , gördüğümüz işkencelerin boyutu hakkında bir fikir sahibi oluruz. Şu an Metris ve Sağmalcılar cezaevinde onlarca bronşit, tüberküloz, ülser, rotizma...olan arkadaşımız vardır.

TÜRKİYE SOSYALİST PARTİSİ ARŞİVİ

Metris! daha adını şanını duymadığımız İstanbulun kenar semti. Metris! adını işkenceyle özdeşleştiren yer, Metris! insan haklarını çiğneyen merkez olarak adını duyuran yer.

Bugün Metris dendimi akla işkence gelmektedir. Öyleki İstanbul siyasi şubede polis,soguda tehdit unsuru olarak kullanmakta, "konuş yoksa seni Metrise sevk ederiz" demektedir.

Yalnızca Metrismi? İşte Sağmalcılar! bireylere yönelik işkencelerin hala hüküm sürdüğü sağmalcılar. 2.nolu Ask. cezaevindede insanlar,ziyaret, mahkeme, hastane gidiş ve dönüşlerinde saldırılara uğramakta, sakat bırakılmaktadır. Nitekim 28 Mart 1985 tarihinde mahkemeye götürülen arkadaşlarımız tıpkı İLHAN ERDOST olayında olduğu gibi elleri arkadan kelepçeli olduğu halde arabanın içinde saldırıya uğramışlardır. Bizzat dış güvenlik komutan vekili Üst teğmen MEHMET İNAN'nın yürüttüğü saldırıyı, olayı yaşayan bir arkadaşımız şöyle dile getirmiştir: Zaten olayın çıkış nedenide Üst teğmenin kelepçeleri öne almayı ve gevşetmeyi reddetmesi oldu. Ellerimiz çok kötü olmuştu. Duruşmaya daha üç saat vardı. Üç defa haber gönderdik. Gelsin durumumuzu görsün ve kelepçeleri öne alsın diye. Hiç umursamayınca sılogan attık. Bunun üzerine geldi askerleri içeri soktu. Kendiside kapıda durarak dövmeleri için emir verdi. Yanımdaki arkadaşın (KAZIM YILDIRIM) yediği cop darbeleri nedeniyle alnı, gözü şişti... Cezaevi doktorunun "beyin kanaması olabilir" dediği bu olayda HASAN SELİM AÇAN'nın sırtı, omuzbaşlarından beline kadar mosmor olmuştur. Aradan on gün geçmesine rağmen yarası iyileşmeyen SELİM AÇAN'a doktor merhem vermekle yetinmiştir. Adli tabipliğe sevki için dilekçe yazdıysada dilekçesine hiç bir cevap verilmemiş, aksine kendisini şuçlayan bir iddianame gönderilmiş, savunma yapması istenmiştir. Aynı olaya ilişkin 26 Nisan 1985 günü Türkiye İhtilalci Kominstler Birliği davasında sanık vekili-Avukat suç duyurusunda bulunmuştur.

Keza 17 Mayıs gününde duruşmaya götürülen arkadaşlarımızın dayak yemeleri saldırıların devam ettiğini gösteren en somut örnekler arasındadır. Duruşmaya çıkarılırken donunun indirilmesine karşı çıkan arkadaşlarımız, iç koruma güvenlik komutanı üstteğmen-şimdi Yüzbaşı İSA ÖZTURK, Üstteğmen MEHMET İNAN ve iki astsubayın emiriyle dövülmüşlerdir. Olayda mağdur tutuklu arkadaşımız şöyle söylemektedir: " KAZIM YILDIRIM, soyunması sırasında dayak seslerini duyup sılogan attığım için beni de sağ blok nöbetçi subayı masası önünde dögmeye başladılar. Aynı gün duruşmada suç duyurusunda bulunduk. Vücudumuzdaki izleri gösterdik. Ancak reddedildi." (T.İ.K.B davası tutanakları sy.45)

Aynı arkadaşımız, 7 Haziran 1985 duruşmaya çıkarken genel saldırıya uğramış, mahkemede vücudunda ki eski yeni morlukları gösterip suç duyurusunda bulunmuştur. Suç duyurusu reddedilen arkadaşımız ancak tutanaklara geçirmeyi başarmıştır. (T.İ.K.B davası tutanakları sy.48)
Sağmalcılar Cezaevinde dayaklar bayram günüde dememiş sürmüştür. Kurban bayramının ikinci günü (27.8.85) ziyarete çıkan arkadaşlarımız gidiş ve dönüşlerde saldırılara uğramışlardır. Aramayı bahane ederek dayak atan idare bazı arkadaşlarımızı yürüyemiyecek duruma sokmuş ve koğuşuna asker kucağında taşınarak götürülmüştür. Nitekim, F-2 koğuşunda kalan APOCAN KORKMAZ adlı arkadaşımız koğuşuna kucakta taşınmış, uzun süre ayılmayınca (bir saate yakın) doktor çağırttırılmıştır.

5.9.85 günü mahkemeye çıkan TURKER DEMİRCİ arkadaşımızın başına gelenleri anlatmamız işkencelerin nasılda keyfiyete bağlı, nedensiz olduğunu göstermesi açısından ilginçtir. 5.9.85 sabahı apar topar mahkemeye alınan arkadaşımız, akşam anons edilmediği için hazırlanamamıştır. Kapı altına getirilen arkadaşlarımızın iki haftalık sakalını gören astsubay ..... "bu orospu çocuğu niçin sakalını kesmemiş.Yatırın bunu falakaya" diyerek komandolara emir vermiştir. Bunun üzerine önce eleri arkadan zincirlenen arkadaşımızın ayaklarından tutularak falaka çekilmiştir. Bununla yetinmeyen işkenceci elli copda eline vurdurmustur.

İstisnai durumların dışında hemen hemen her gün gündemde olan dayaklar, bu defa da ALİŞAN ŞAHİN arkadaşımızın kaşının yarılmasıyla sonuçlan-

TÜRKİYE SOSYALİST ARŞİVİ

mıştır. 23.9.85 günü mahkeme dönüşü makadına bakılıp parmak sokulmasına müsaade etmeyen ALİŞAN ŞAHİN bu karşı koyuş sırasında yediği yumrukla kaşı yarılıp, gözü şişmiştir. Aynı olayda NURİ ERYÜKSEL'in vücudu coplarla morartılmıştır. SAMİ CİNAY'ın vücudunda şişlik ve yaralar meydana gelmiştir. Aynı gün cezaevinin diğer bölümlerinde de işkenceye son! " doktor isteriz " diye sıloganlar gelmiştir.

26 Eylül I985 günü gazete sütunlarında ilginç bir haberle karşılaştık. Haber Meclis Genel Kurulunda tartışılan işkenceile ilgiliydi. T.B.M.M Genel Kurulu'nda işkence varmıdır, yokmudur tartışması esnasında HP Millet vekili " biz insanların edep yerlerine birşeyler sokulmasını istemiyoruz..." Başbakan'da :"İşkence yoktur diyor. Hiç bir utanç duymadan, milyonlarca insanın gözlerinin içine baka baka " işkence yoktur "diyor. Oysa bu yalanların söylendiği gün (26 Eylül I985) ve saatte (sabah-akşam) insanlar çırılçıplak soyularak makatlarına parmak sokuluyordu. Hemde Adalet Bakanlığın bu konudaki talimatı okunaraktan ...Biz bu olayları garipsemiyoruz. Cumhurbaşkan'ının "bunları asmayıpda besliyecekmiyiz?" dediği bir ülkede işkence, eziyet yapmayıpta besliyecek değiller ya Bizleri? Elbetteki işkencesini de yapacak, her türden eziyetini de, onların görevi iskence, eziyet yapıp gizlemek, bizimde insanlık erdemlerine sahip çıkma.

Evet, Meclis'te işkencenin varlığı, yokluğu tartışılırken, biz, yaşadığımız olayları anlatmaya devam edelim. 26 Eylül I985 günü mahkemeye giden arkadaşlarımızdan NURİ ERYÜKSEL, MEHMET ÜNAL, SADETTİN GÜVEN, HARUN KARTAL, SADIK VARER, CUMALİ VARER, ÖZGEN KALKAN, BORA BAYOĞLU, ALİŞAN YALÇIN, CENGİZ BABAL, İBRAHİM BİNGÖL, EMİN BEĞEN ... Hem dövülmüşler, hemde edep yerlerine parmak sokup arama yapmışlardır. Bununlada yetinmeyen işkenceciler edep yerinden çıkardığı parmağını arkadaşlarımızın ağzına sokarak arama (!) larını sürdürmüşlerdir. Çeşitli yerlerinden kızarıklık morartı gibi rahatsızlıklarla olayı atlatan arkadaşlarımızdan MEHMET ÜNAL'ın durumu ağır olduğundan doktor istenmiştir. Doktoru geç yollayan idareciler eziyetlerini bu şekilde de sürdürmüşlerdir. Doktor arkadaşımıza iğne yapmıştır.

Meclis'te işkence varmıdır, yokmudur? Diye tartışıladursun biz aynı günler yaşadığımız işkenceleri anlatmaya devam edelim. 27 Eylül I985 tarihinde yine mahkeme gidiş dönüşlerinde ; HARUN KARTAL, TAYFUN ÖZKÖK, BEDRİ YAHAN, SADETTİN GÜVEN, ARSLAN ŞENER YILDIRIM, BORA BAYOĞLU, ALİŞAN ŞAHİN, YALÇİN DEMİRKAYA, HÜSEYİN SOLGUN, TUĞRUL ÖZBEK "güvenlik araması" adı altında dövülerek makatlarına bakılmak istenmiştir. Bu dövme olayında, TAYFUN ÖZKÖK, SADETTİN GÜVEN, ARSLAN ŞENER YILDIRIM'ın durumları ağırlaşmıştır. Aldığı yaraları, vücudundaki işkence izlerinin çıktığı mahkemede soyunarak gösteren TAYFUN ÖZKÖK suç duyurusunda bulunmuştur. Arkadaşlarımız, cezaevindeki işkenceleri anlatan I60 küsur sayfalık bir dilekçe yazmışlar ancak idarece el konulmuştur. Mahkeme çıkışı atılan dayaklarla ilgili olay, Avukatlarımızın dilekçe vermesi ve TAYFUN ÖZKÖK'ün suç duyurusunda bulunması üzerine, basına da yansımıştır.

Bitmeyen, tükenmeyen işkenceler 7 Ekim I985 tarihinde de yine aynı bahanelerle meydana gelmiştir. 7 Ekim I985 günü mahkemeci arkadaşlarımızdan SAMİ CİNAY, başına gelenleri şöyle anlatıyor: " .....Sabah 8.30-9.00 sıralarında hücremden alındım. Şebeke çıkış kapısı diye nitelenen iki çıkış kapısında Yüzbaşı İSA ÖZTÜRK ve Yüzbaşı SERDAR YÜCEL, üç Astsubay ve bir tabur komondoyla bekliyorlardı. Önce vücudumun üst tarafı arandı ve hiç bir sorun çıkmadı. Sonra şortumu indirmeye yeltendiler, elimle tuttum. Tam bu an astsubay "tamam kelepçe vurun " dedi. Ellerim arkadan zincirlendi. Etrafımda ki çember iyice daraldı astsubay tam burnumun dibinde duruyordu. "Ağzını aç bakacağız " dedi. Böyle bir şeyin olamayacağını, amacınızın ağzıma bakma değil işkenceye zemin aramak olduğunu söyledim. Derken kendimi önce havada sonra yerde buldum. Ayaklarım açık ve üzerimde askerler, göğsümde de biri botuyla geziniyordu. Omuzlarıma da iki ayrı ayak basmış, hiç kıpırdayamaz olmuştum. Bir asker elini burnumun üzerine kapatınca nefes alabilmem de zorlaşmıştı. Bu arada, bir askerin dudaklarıma parmağını geçirip gerdiğini, çenemi zorladığını farkettim. Sonra bir parmağı ağzıma girdi, dilimin altını karıştırıyordu... Ayağa kaltığımda dudağımın

TÜRKİYE SOSYALİST YURTSEVER BASIN ARŞİVİ

yırtıldığını, göğsümün ağrıdığını hissettim... Aynı muamele mahkeme dönüşü, cezaevi müdürü Binbaşı MUSTAFA NACAK'ın önünde de oldu." Ertesi gün doktara çıkan arkadaşım şöyle devam ediyor: " 8 Ekim I985 günü doktora çıktım. Kollarımda ki, gösümde ki izleri, ağzımda ki yarayı gösterdim. Müsvette kağıdına bir şeyler karaladı. Bunların imha edileceği açık, ama yine de bir umut. Her seferinde yaralarımı gösteriyorum..." SAMİ CİHAN arkadaşımızın " cezası yediği dayakla da kalmayacak 8 Ekim I985 günü"savunmanızı yapınız" diye hakkımda açılan davanın iddianamesi gelecekti.

Aynı gün (7 Ekim I985) mahkemeye çıkan ALİ BULUT, TİLAMIŞ AKDOĞAN, ÖMER LÜTFÜ TEK vd. aynı işkenceye tabi tutulmuşlardı.

II Ekim I985 günü Sağmalcılar'da hareketli bir gün yaşanmıştır. O gün uzun zamandan beri, sabah ve akşam mahkeme gidiş-dönüşlerinde meydana gelen işkence olayları, saç ve sakal kesme bahanesiyle sabahtan öğlene kadar aralıksız sürmüş, onlarca arkadaşımızın iki haftalık sakalı, üç haftalık saçı zorla, döverek sıfır mumara kesilmiştir. İki haftalık sakalı kesilen bir arkadaşımız, o günkü dayak olayını şöyle anlatmaktadır: " Yaklaşık ikibuçuk aya yakım süredir banyoya çıkartılmıyorduk. Tek kişilik hücremde (E-I8) kirden kokmuş, kendi kendimden tiksinir hale gelmiştim. IO Ekim I985 cuma günü banyonun başlandığını duyunca hazırlığımı yaptım. Derken mazgalım açıldı ve bir asker, 'sakalını keseceksin ' dedi gitti. Sakalım henüz iki haftalıkdı, uzatmayada niyetli değildim. Yaklaşık iki yıldır aile görüşüne, mahkeme ve havalandırmaya çıkartılmadığım için, 3-5 günde bir tıraş olma ihtiyacı duyuyordum, doğal olarak. Bir süre sonra F blokdan bağırtılar gelmeye başladı. İşkenceyle ilgili sılogan atılıyordu. Çok geçmeden dayakla saç kesme bulunduğum blokta da başladı. Koğuş koğuş, hücre hücre 'saçı ve sakalı uzun' olanlar tespit ediliyor ve koğuşdan zorla çıkartılarak koridorda kesiliyordu. Banyo durdurulmuştu. Olası bir saldırıya karşı; saatimi, yüzüğümü çıkardım ve beklemeye başladım. Bulunduğum koridordan dayak sesleri geliyordu. Derken, önce mazgalım sonra kapım açıldı. Küçücük hücreme askerler dolmuştu. Kalabalık komondo timinin başında iki astsubay duruyordu. Astsubaylardan biri: 'sakalını keseceğiz dedi'. Ben de sakalımın, keseceğim kadar uzun olmadığını, ihtiyaç duyduğum zaman keseceğimi söyledim. Sözlerimi henüz bitirmiştim ki kendimi havada buldum. Koridora çıkartılırken kafama, sırtıma yumruk, tokat yağıyordu. Koridora çıkartıldığımda kendimi yaklaşık onbeş komandonun arasında buldum. İkişer den dört kişi kolumu arkaya doğru kıvırmış, kıpırdayamaz hale getirilmiştim. Bu durumda suratımda makinanın gezdiğini gördüm. Saçlarım bir haftalık olduğu için kesilmedi..." E-I8 hücresinde kalan arkadaşımızın anlattıklarını o gün, onlarca tutuklu yaşamıştır.

Sağmalcılar Ask.tutukevi'nde, tek kişiye yönelik saldırılara bir başka örnekse aynı yılın Haziran ayı içerisinde meydana gelmiştir. Aslında I980'den bu yana hiç güncelliğini yitirmeyen bu tür saldırıları anlatmakla bitirmek mümkün değil. Zira hergün yaşanılan olayları günü, yeri, isimleriyle akılda tutma olanağı olmadığı gibi konuya ilişkin tutulan bütün notlar aramalarda ele geçirilmektedir de . Bu nedenle yazımıza örnek olayları alalacele kaleme almaktayız.

TKP/ML davası'ndan yargılanmakta olan MURAT SEVER mahkeme gidiş ve dönüşlerde donunu indirmediği gerekçesiyle acımasızca dövülmüştür. Mahkeme dönüşü bu dayak olayı daha da acımasızlaşınca MURAT SEVER arkadaşımız bayılmış, koğuşuna on komondonun kucağında baygın halde taşınmıştır. Baygın bırakılıp gidilen arkadaşımız için (bir-birbuçuk saat) doktor çağırılmasına rağmen ancak gelmiştir. Arkadaşımızı muayene eden doktordan, durum tespiti yapıp, rapor vermesi istenince şöyle yanıt vermiştir:"Ben daha neler görüyorum, ağzı, burnu kan içinde kalanlar, heryeri çürük içinde olanlar var. Arkadaşınızın durumu onlara nazaran iyi. Hem bu rapor işiyle uğrasmayın. Başım belaya girer..." Deyip, her zaman büyük bir alışkanlıkla yazdığı reçeteyi yazıp gitmiştir. Bu kısa konuşma, yaşamımızın dışında kalanlar için ilginç gelebilir. Ama bizim için hiçde ilginç değildir. Zira günlük yaşantımızın bir parçasından başka bir şey ifade etmiyor.

MURAT SEVER arkadaşımızın durumu bununla da kalmamış, bayılıncaya

kadar yediği dayağın üzerine " görevlilere karşı geldiği" gerekçesiyle Beş hafta ziyaretten men cezası verildi.

Aynı ay içerisinde (26 Haziran I985) ERHAN İNAL arkadaşımız ziyaret dönüşünde " askere küfür ettiği " düzmece iddiasıyla ağzı, burnu, gözü kan içinde kalacak şekilde dövülmüş, bir hafta süreyle yataktan kalkamamıştır. Bu vahşi saldırıyı kınamak ve doktor çağırmak için haykırmış, fakat doktor gönderilmemiştir. Bir süre sonra " cezaevinin huzurunu bozmak, havalandırmada (!) sılogan atmak" suçundan yüze yakın tutukluya, beşer hafta ziyaret yasağı verilmiştir. Havalandırma sözcüğünün altını çiziyoruz. Çünkü yaklaşık iki yıldır havalandırmaya çıkartılmayan, o gün mahkemede bulunan arkadaşlarımıza da "havalandırmada sılogan atmak" suçundan ceza verilmiştir. (Bu konuya ayrıca değineceğiz.)

23 Haziran I985 günü mahkeme dönüşü,oldukça dövülen BORA BAYOĞLU arkadaşımız, o dönem sağmalcılar'da yoğunlaşan dayak olayını,başına gelenleri anlatarak açıklamaktadır. BORA BAYOĞLU : ".....Akşam mahkeme dönüşü yine bileklerim arkadan zincirlenmiş bir biçinde arandım. Tam bu sırada birden yere fırlatıldım. Önce ayaklarımı kaldırtıp copla vurmaya başladılar Belimden bacaklarıma kadar vücudum cop izlerinden kızardı. Kaval kemiklerime postal uçlarıyla vurmaya başladılar. Tüm bunlardan sonra çırılçıplak soyuldum. Şortum indirildi. Apış arama elini sokan asker, sonra parmağını ağzıma soktu. İte kaka koğuşuma getirildim. Arama o üstteğmen İSA ..... tarafından yaptırıldı..."

Sağmalcılar ask.tutukevi ve Metris ask.tutukevinden işkencelere, dayaklara, eziyetlere, onurkırıcı davranışlara verebileceğimiz örnekleri çoğaltabiliriz. Onlarca örnek daha verebiliriz, ama yukarıda da zaman zaman belirtmeye çalıştığımız bu nedenlerden dolayı, örnekleri sınırlı tutmak zorunda kaldık. Yoksa üç-beş örnekle beş yılı aşkın süredir gördüğümüz işkenceleri anlatmakla yetinmezdik.

Evet; İstanbul tutukevlerinden, toplu ve bireylere yönelik işkence böyle gerçekleştirilir. Bir başka işkence yöntemine, PSİKOLOJİK İŞKENCE YÖNTEMLERİ'ne geçmeden önce yazdıklarımızın yaşadığımız gerçeklerin yalnızca küçük bir parçası olduğunu altını çizerek yinelemek istiyoruz.

İstanbul tutukevlerinde psikolojik işkence denilince hemen akla aylarca süren cezalar, yasaklar, sık sık koğuş değiştirmeler, soğuk kış günlerinde havalandırmada saatlerce çırılçıplak bekletilmek, operosyonlarda yaralanan hasta arkadaşlar için çağrılan doktorun gönderilmemesi, yada tedavileri geciktirilmesi, saatlerce çok yüksek tonda aynı marş ve türkülerin dinletilmesi, tehditler ve küfürler vs.vs.hızla yayğınlaşan infaz yakmalar ve diğerleri.

Psikolojik işkenceler daha etkili olabilmesi için çogu kez fiziki işkenceyle aynı zaman dilimi içerisinde uygulanır. Ama bazı dönemlerde (iç ve dış kamuoyunun, cezaevlerinde ki işkencelere dikkat kesildiği ve uzun süren açlık grevlerinden sonra ki dönemlerde) psikolojik işkence tek başına yaygın olarak ön plana çıkar.

Bu uygulamalarda,kasıt, tutuklu ve hükümlünün uzun vadede yıpratılmasını içermektedir.

İstanbul tutukevlerinde yaşadığımız son beş buçuk yıllık geçmişe bakıldığında, aralıksız aylarca devam eden şiddet ve baskı ortamından sonra psikolojik işkence gündeme sokulduğu görülür.

Aile görüşünün psikolojik işkencede araç olarak kullanılması çok yaygındır. Aile görüşünün yasaklanması , duygu bağının koz olarak kullanılmasıyla tutukluyu baskı altında tutmağa, aynı zamanda tututevindeki baskıcı uygulamaların aileler tarafından öğrenilmesinin önüne geçmeyide kapsamaktadır. En vahşi yöntemlerle saldırılırken böylece işkencenin kamu oyu tarafından duyulması engellenmeye çalışılır. Bu engelleme çoğu kez de işkence çığlıklarının, işkenceyi protesto eden haykırışların çevrede duyulmaması için koridor ve havalandırma hoparlörlerinin sonuna kadar açılarak mehter marşları çalınması biçimindedir. Yada suç duyurusunda bulundu-

TÜRKİYE SOSYALİST MAHİYETİ

ğumuz dilekçelerimizin tututevi dışarısına çıkartılması engellenmeye çalışılır.

Mahkemelerde can güvenliğiyle ilğili duyurumlarımıza (Bir-iki mahkemenin,bir-iki tavrı hariç) "bizi ilgilendirmez! bizim sorunumuz değildir." Denilerek duyarsız kalınmıştır. (Bkz. İstanbul sıkıyönetim Komutanlığı Ask. Mahkeme tutanakları)

Metris ask.tutukevi'nde I982 yılı başına kadar verilen cezalar, bu tarihten sonra genelleştirilip, tüm tutuklulara aynı anda verilmiştir. Altıbuçuk ay süren bu yasak sonrasında yeniden tek tek koğuşlara uygulanmaya başlanmıştır. I98I-82 yıllarında verilen cezalara gerekçe olarak üç numara saç tıraşı olmamız gösterilirken I984-85 yılları arası Metris ve Sağmalcılar iki yılı aşkın süredir ziyarete çıkartılmamayışımızın gerekçesi olarak tek tip elbiseyi öne sürmekteler. Ama bugün bir çok tutuklu arkadaşımız tek tip giydiği halde, bu sefer de başka gerekçelerle ardarda gelen beşerli, onarlı, onbeşer haftalı cezalarla ziyaret yasağı süresizleşmektedir. Ve halen-ikiyıla yakın süredir- ailesiyle görüştürülmeyen arkadaşlarımız da vardır.İki yıl boyunca cocuğunu görüp kucaklayamamış,annesine, babasına sarılamamış, kardeşlerini öpememiş tutuklu arkadaşlarımız vardır.

Bu madalyonun bir yüzü ,daha geniş kitleye açıveren, bir diğer yüzüde bir tutukluya verilen ziyaret yasağı aynı zamanda dört-beş, belki de daha fazla insanın acı çekmesine yol açmaktadır. Hadi diyelim bizler"cezaevi disiplinine uymuyoruz. Peki ya çocuklarımız, analarımız, babalarımız, kardeşlerimiz hangi disipline uymuyorlar? Bilmedikleri, tanımadıkları 'disiplin nedeniyle aylarca, yıllarca, soğuk karlı kış günlerinde, bayramlarda saatlerce tutukevleri kapısı önünde, 'bir umut' diye bekleyip, görüşmeden geri dönüyorlar. Çocukların bayramında (23 Nisan) onlarca çocuk, ellerinde çiçeklerle babalarını görme umuduyla saatlerce bekletilmiş, çocukça ağlamalarına, 'babamızı isteriz' diye yakarmalarına rağmen bilmedikleri disiplin ve talimatlar onlarada yasağa dönüşmüş, görüştürülmeden geri yollanmışlardır. Bütün bunlar yaşanırken, gazetelerden manşet haber ' bayram dolayısıyla bütün tutuklu ve hükümlülere açık görüş vardır'(!) Aynı gün cezaevi kapısı önündeki panoda ziyaret yasağı olan tutukluların isim listesi yayınlanır. Böylece bir tutuklu üzerinde çifte psikolojik baskı uygulanmış, duygusal bağı, sevğinin insanlık dışı sömürüsü yapılmış yapılmakta da. Bu baskıda yaptırım ve dayatmalara alet olarak kullanılmıştır.

Hukuki durumu doğrudan etkileyen Avukat görüşünün yasaklanması !

Bu yasaklarınamaçlanan; tutuklunun hukuksal açıdan güç durumda bırakılması, savunma hakkından yoksun bırakılarak iddia karşısında savunmasız kalmasıdır. Ayrıca, bugün dünyanın bütün ülkelerinde "Avukat görüşü dinlenemez" denirken ve bu yasalarla, güvence altına alınmışken, neyazık ki avukatla yapmış olduğumuz görüşmeler, görevli veya telefonla dinlenmektedir. Avukat görüşü yasağıda aylardır, yıllardır kesintisiz sürmektedir. Halen iki yıldır avukatını göremeyen arkadaşlarımız hiçde azınlıkta değildirler. Görüşme olanağına kavuşmuş arkadaşlarımız telefonla toplam 20 dadika görüşebilmektedirler. Görüşün 20 dakika olmasına ve telefonların dinlenmesine mahkemede itiraz eden avukatlarımızın, itirazları kabül edilmeyerek adeta suç işlenmektedir. Örneğin; Devrimci Yol'un bir nolu ask.mahkemesinde savunma haklarından bahseden ve konuya ilişkin, ondan fazla avukatın imzasını taşıyan dilekçeyi mahkemeye verirken engellenen BEKİR DOĞANAY salondan atılmıştır. Avukat görüşünün yasaklandığı tarihlerde mahkemelerin sorgu, savunma aşamasında olması, tam sorgu, savunma verecekken avukat görüşümüzün kesilmesi basit bir tesadüften ibaret değildir. Bütün bunlarla bilinçli olarak savunma haklarımızı ortadan kaldırılması hedeflenmiştir.

Savunma hakkımız ve çalışmalarımızı,sosyal ve kültürel gelişmelerimizi engellemek amacıyla kitap, dergi, gazete, kalem, kağıt ve birçok kırtasiye malzemesinin yasaklanması yada sınırlandırılması. Yani okuma, yazma, düşünme yasağı.

Sağmalcılar ask.ceza ve tutukevi ve Metris ask.tutukevinde

TÜRK SOSYAL TARİH ARŞİVİ

uygulanan yasakların en ilkel yanıda okuma yazma yasağıdır. Bunu anlayabilmek mümkün değil çünkü, bu konudaki yasakların nerede bayağılayıp nerede bittiğini yada ölçüsünün ne olduğu belli değildir. Yayımı serbest olduğu halde bir 'Cumhuriyet', 'Hürgün' gazeteleri, 'nokta've 'gırgır' dergileri yasaklanabiliyor. Yasaların izniyle çıkan ve bu anlamda belli bir yasallığı olan gazete,dergi ve kitapların tutukevlerine sokulmaması nasıl açıklanacaktır? 20.yüzyılda kağıt, kalem, kitap yasağı!... Atmosferin delik deşik edildiği bir dünyada tutukevlerinde didik didik, kağıt kalem araması!...

Metris ask.tutukevinde 1981'den 82 yılının haziran ayına kadar, her yöntemi denenen fiziki işkence uygulamaları, istedikleri sonucu vermeyince, o güne kadar tali planda ele alınan psikolojik işkence öne çıkarılmıştır. 1983 yılının yazında koğuşlara düzenlenen operasyonlar sonucu yüzlerce kitap gaspedilmiştir. Savunma yapmak, okuyup düşünmek ve yazmak için temel aracımız olan kitaplar, sorgusuz sualsiz alınmıştır. Alınan kitaplar ne ailemize teslim edilmiş, nede daha sonra iade edilmiştir. Bir kısmı yakılan vebir kısmıda yırtılan kitaplarımız tam bir yağmaya, talana uğramış, yüzlerce kitap kaybolmuştur!

1983 yılının başında başlayan operasyonlar bu kez kağıda, kaleme yönelmiş, koğuşlar tek tek basılarak didik didik kağıt kalem araması yapılmıştır. Bir dizi operasyondan sonra koğuşlarda kalem kalmamış, kalanlarda yasak olduğundan kullanılamaz hale gelmiştir. Metris ask. Tutukevi'nde, okunabilecek tek bir kitap, dergi bulunmamaktadır. Uzun bir süre yasaklanan ; 'Cumhuriyet'gazetesi, 'Nokta' ve 'gırgır' dergileri, kısa bir zaman serbest bırakılmıştır. Ancak geçtiğimiz aylarda 'Cumhuriyet','Hürgün'-ki Hürgün gazetesiyle henüz tanışmamışlardır-.Tekrar yasaklar listesine alınmıştır.

Sağmalcılar Ask.Tutukevinde haftada en fazla iki kitap okuma olanağı tanınmıştır. Bir tutuklu dışarıdan iki kitap getirtebilir. Ancak her iki kitabın da karşılığını vermek zorundadır. Böylece bir arkadaşımız en fazla iki kitaba sahip olmaktadır. Oda, dışarıda yayımı serbest olupta satılan kitapları idare rahatlıkla kendi ölçülerine göre ; serbest bırakmakta yada yasaklamaktadır. Örneğin basımavine gelene kadar bir dizi ön denetimden geçen ve piyasada serbest diye satılan, 'GÖRÜLMÜŞTÜR'kitabı yasaklanmaktadır. Adından da anlaşılacağı üzere defalarca görülen bi kitabın tutukevine girişi yasaklanmıştır.

Elimize geçirdiğimiz kurşun, keçeli, ve ispirtolu kalemlerle dilekçeler yazmış, mahkemelerde kalem, kağıt alabilmek, alıp savunma hazırlayabilmek için talepte bulunmuştuk. Ancak, gerek Askeri Savcılık ve gerekse mahkemeler duyarsız kalmış, bizi"ilgilendirmez" demişlerdir. Can güvenliğimizi, savunma haklarımızı korumakla görevli olan mahkemeler, birkaç istisnai durum dışında ilgisiz tavırlarını sürdürmüşlerdir. Aç kaldığı için sokaktan geçerken bir simit çalanlara, sayfalarca iddianameler hazırlayan savcılık kurumu, elimizden kalemlerimizi, kağıtlarımızın ve en önemlisi kitaplarımızın gaspı olayına ses çıkarmamıştır.

Düşünsel faaliyetlerimize, eğlence ve vakit geçirici araçlara yönelik yasaklar:

Kitap,kağıt ve kalemin yanı sıra, boya, boya fırçası, bant, cetvel, un ve diğer yapıştırıcılar karton,saz gitar ve her türlü müzik aletleri santranç, dama, domino ve tavla yasaklanmıştır.

Düşünsel faaliyetlerimize yönelik bu yasaklar sosyal yaşamı tek düzeyleştirme bağlamında psikolojik saldırılara dönüşmüş,ve ayrılmaz parçası haline gelmiştir. Bu tür yasaklar, insanların yaşamlarını denetim altında tutmada araç olmuştur. Ayrıca, anti-demokratik saldırıların niteliğini, ilkelliğini saldırganların içine düştüğü aciz durumu da göstermiştir. Bütün bu saldırılara rağmen, yinede aramızdan şairlerin, öykücülerin, yazarların çıkması engellenememiş; her yasak,her baskı bir şiir bir öykü konusu olmuştur.

Tutukluların gerek bedensel, gerek ruhsal sağlıkları açısından

TÜRKİYE SOSYAL BİLİMLER ARAŞTIRMA VAKFI

gerekli olan havalandırma ihtiyaçlarının engellenerek süreli ve süresiz konan havalandırma yasağı ve koğuşların mimari yapısı:

Bugün Metris ve Sağmalcılar Ask.Tutukevinde koğuşlar, sağlığa aykırı yapıya sahiptir. Herşeyden önce ya hiç güneş almazlar, yada çok sınırlı olarak güneş ışınlarından yararlanırlar. Özellikle son yıllarda yeni cezaevleri 'özel Amerikan cezaevleri' tipinde yapıldığından bu durum dahada vahim bir nitelik kazanmıştır. Hücre ve koğuşlar yapı itibarıyla güneşin girmesi engellenirken, öte yandan çeşitli yasaklar ve cezalarla bu olumsuzluğu daha da arttırmaktadır. Bunun en güzel örneklerinden biride, sağmalcılar Ask.Tutukevi koğuşları hücreleridir. Özel olarak hücre tipinde yaptırılan sağmalcılar askeri tutukevi'nin koğuş ve hücrelerine hiç bir şekilde güneş ışınları girmemektedir. Ayrıca bu durum yetmiyormuş gibi, koğuş ve hücre ayrımı gözetilmeden mevcut orandan iki defa daraltılıp ve küçültülmüştür. İki blok arasındaki havalandırma boşluklarının üzerine demir kafes yığılmıştır. Bugün, sağmalcılarda altı kişinin kaldığı otuz metrekareye yakın koğuşlarda kırk santim eninde,yirmisekiz santim yüksekliğinde sekiz adet pencere bulunmaktadır. Biraz daha iyi anlaşılabilmesi için şöyle tarif etmemiz yerinde olacaktır. Bir tutuklu tavandan yarım metre aşağısındaki pencerelere tırmanıp yüzünü dayadığında kafası pencereyi olduğu gibi kaplamaktadır. Yani pencereler insan yüzü büyüklüğündedir. Ayrıca bu sekiz pencereden dört tanesi ise yarı açılır şekilde yapılmıştır. Dört buçuk metre uzunluğunda ikibuçuk metre eninde olan hücrelerde, sekiz yerine dört pencere bulunmaktadır. Bu dört pencereden ikitanesi yarım açılmaktadır. Ve tutuklu, bir insan yüzü boyundaki bu camlara kafasını dayadığında gökyüzünü çıplak olarak görememektedir. Çünkü havalandırmaya çekilen demir kafes gökyüzünün görünmesini engeller.

Sağmalcılar da tutuklu bazan kapısı hiç açılmadan, daha doğrusu hücresinin dışına adımını attırmadan aylarca, yıllarca yatmaktadır. Mevcut yasalara göre idam hükmü almış dahi olsa belirli bir süreyi kapsaması gereken hücre süresiz bir yaşama dönüştürülerek ek bir ceza haline getirilmiştir. Amaç baskıları özeleştirmek, yoğunlaştırmak, toplumdan soyutlarak sosyal yaşamdan uzaklaştırılıp Robinson Cruzoe'leştirmektir.

Metris Ask.Tutukevi'nde koğuş yapıları pek farklı olmamakla birlikte koğuşları daha geniş ve pencereleri daha büyüktür. Ancak oniki kişilik olarak yapılan koğuşlarda I8-24 ve bazı hallerde (tecrit) 30-40 arası tutuklu kalmaktadır. İki veya üç kişi aynı yatağı paylaşmak zorundadır. Kışın kırılmış pencere camlarını onarmamakta dolayısıyla tutukluların hastalanmasına yol açmaktadırlar. Ancak bu durum I985 yazında bazı farklılıklar arzetmiştir. Şiyleki, yazın sıcağında 20-25 kişiyi sıkıştırdıkları koğuşlarda nefes almak için camları sökünce idare kırık camlarında kantinden satın alınarak takma dayatmasını getirmiştir. Yazın sıcağında camların takılmasının zaten havası yetmeyen koğuşların oksijen durumunu gerekli olanın altına düşüreceğini belirterek bu dayatmaya uymamıştır. Bunun üzerine ilave kantinden cam satın almayan ve camı kırık olan koğuşlara çay içmeme yasağı getirmiştir. Bu dayatma halen sürmektedir.

Ayrıca her iki tutukevinin bir çok koğuş tuvaletinin künkleri,musluk ve lavaboları bozuk durumdadır. Künklerden sızan lağım suları duvardan bütün koğuşlara yayılmakta. Bazı koğuslarda ise, göl haline gelmektedir. Gün ışığının girmediği koğuş ve hücrelerde sürekli lamba yakılma zorunda, lambasız gün ışığında ve herhangi bir şey okuyabilmek olanaksız durumdadır. Buna rağmen idare kantininden voltu düşük 40-60 voltluk ampul satmaktadır. Dolayısıyla bu durum çeşitli göz rahatsızlıklarına yol açmaktadır. Gerek gün ışığına olan ihtiyaç,gerekse temiz hava alabilmek, spor yapabilmek ve yürüyebilmek açısından havalandırmanın öneminin artmasına rağmen yasaklanmaktadır. Bugün dörtbuçuk metre uzunluğunda ikbuçuk metre eninde bulunan hücrelerdeki arkadaşlarımızda dahil birçok tutuklu arkadaşımız yaklaşık iki yıldır koğuş ve hücrelerinin dışına adımlarını dahi atamamaktadırlar. Amaç tutukluyu maddi ve psikolojik olarak çökertmek,,üzerine bir baskı oluşturmaktır. Bu şartlarda yasayan ve bir çok iskenceden geçmiş vücutlar hemen yıkılıyor ve hastalıklar yayğınlaşıyor. Nitekim tutuklularda tüberküloz,plorazi(akciğerlerde su toplanması), nefes darlığı, kalp, mide,böbrek

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI VAKFI

romatizma, kireçlenme.... hastalıkları giderek artmaktadır. Fakat bütün bunlara rağmen rutubetli, havasız,karınlık küçük koğuşlarda kavanoz gibi hücrelere, sardalya kutusuna sıkıştırılır gibi, tıkıştırılmış aylarca, yıllarca havalandırmaya çıkartılmadan yaşamak zorunda bırakılmışızdır.

Bugün Sağmalcılar ve Metris Ask.Tutukevinde kalan tutuklular, tutukluluk yaşamlarının yarısını, birçoğuda tamamını havalandırmaya çıkartılmadan geçirmektedirler. 1982 de altıbuçuk ay 1984'den itibaren de iki yıla yakın süre havanladırmaya çıkartılmamaktadırlar. Havalandırma sorunu tek tip elbiseye bağlı olduğu söylenmesine ve bugün tek tip elbise birçok arkadaşımız için çözülmesine rağmen yeterli düzeyde tutulmamakta, haftalarca dört gün, kırkbeşer dadika olan havalandırmada gerekli ihtiyacı çok altındadır.

Bütün sivil giysilerin yasaklanması, tek tip elbise giyme zorunluluğu ve 1984 yılında yaygınlaşan işkence, ceza ve baskıların kamuoyuna yansıması karşısında zorunlu açıklamalar yapan Başbakanlık, Genel Kurmay Başkanlığı, Adalet Bakanlığı sorunların çözüleceğini söylemişlerdir. Oysaki işkenceler bugün yasaklar, cezalar tek tip öncesiде vardı, sonrasıda.. Yani tek tip elbise giyilmesine rağmen hadda tüm yaptırımlara uyan ve "bağımsızlar" (!) diye isimlendirilen tutuklularada uygulanmaktadır. Çünkü sorun tek tip elbise sorunu değildir. Sorun" bağımsızlaşmak" sorunuda değildir. Asıl hedef, yazımızın başında da belirtiğimiz gibi insanları kişiliksizleştirmek, her türlü baskıya boyun eğdirmekle kalınmayıp zıddına dönüştürmektir.

Bugün tek tip uygulamasının İstanbul tutukevleri içerisinde ilk başladığı yer Sağmalcılar Askeri tutukevi'dir. Tek tip elbisenin gündeme gelmesiyle, sivil bütün giyecekler (ceket, pantolon, gömlek, kazak, palto vs.) toplatılmıştır. Buna rağmen eşofman statüsü kabül edilerek, gerek hastane, gerek mahkeme, gerek aile ziyareti, gerekse havalandırma gidiş ve dönüşlerinde eşofman kullanılmıştır. Mahkeme heyetide bunu benimsemiş sorun çıkarmamıştı. Tek tip elbise diğer ceza ve tutukevlerinde de gündeme gelince baskı politikası da merkezileşmeye, baskılar artmaya başlamıştır. Nitekim eşofman statüsü, tek tip elbise uygulamasında engel görülerek kaldırılmış koğuşlara yapılan bir dizi operasyon sonucunda zorla ellerimizden alınmıştır. Çünkü, amaç çırılçıplak mahkemeye çıkmak zorunda bırakılarak tek tip elbise direnişini kırmayı sağlamaktır.

Bu nedenle sağmalcılar ask.tutukevinde 1983 yılının son aylarından, Metris askeri tutukevinden de 1984'ün Ocak ayından itibaren günümüze kadar mahkemelere donla çıkartılmışız, mahkemelerde bu sorunu çözüp elbise giyilmesi doğrultusunda tavır belirleyeceğine, tersi bir uygulamaya gitmiş ve tutukluları "mahkemenin inzibatını bozmak, uygun olmayan kıyafetle mahkemeye çıkmak...." nedeniyle, duruşmadan atılması kararını almıştır. Bu yüzden de, bir çok idam ve ağır hapis cezası, sanığın gıyabında verilmiştir. Mahkemelere zorla çıkarılma (aslında çıkartılmıyor. Mahkemeye bir çok arkadaşımız arabada bekletilip geri getiriliyor bazende ihtiyaç duyulduğu zaman, yüzlestirmeğe, teshis gibi durumlarda, çıplakta olsak çıkartılıyor. Ne hitmezse o zaman mahkemenin inzibatı durumu bozulmuş olmuyor.) Tek tip elbise giymeyen tutuklu arkadaşlarımız için hala gündemdedir.

Sivil kıyafetlere yönelik yasaklara, 1984 yılının ortalarında sağmalcılar ask. tutukevinde bir yenisi daha eklenmiş ayakkabı, terliklerimiz toplatılmış,yerine kantinden sağlığa aykırı naylon terlik almaya zorlanmışızdır. Yaklaşık birbuçuk yıldır tutuklular ayakkabısız dolaşmaktadır Tek tip elbiseye bağlı olarak kesilen ziyaret beraberinde, ailelerimize yıkanması, kaynatılması için gönderdiğimiz eşyalarımızın alışverisinide kesmiş,içeride giyilmesi ve kullanılması serbest bırakılan don, fanila, çarşaf, nevresim, havlu gibi eşyalarımızda bu yasak alış-verisi içerisine girmiştir. Ve şu an tek tip elbisenin çözümüne rağmen hiçbir eşyayı ne verebiliyoruz, nede alabiliyoruz.

Tutuklu aileleri, akrabaları ve yakınlarıyla mektup, telgıraf, tebrik kartı vb. yollar aracıyla haberleşme ve duygu alışverişimiz engellenmekte,posta ile gelen kitap, eşya ve yiyecekler verilmemekte.(Kitap,

TÜRKİYE SOSYALİST BASIN ARŞİVİ

önceki kısımlarda da belirttiğimiz gibi, metris askeri tutukevinde tamamıyla yasaklanmıştır,) rodyo, tv,yasağı uygulaması inatla sürdürülmektedir.

Amacı, diğer psikolojik işkencelerden farklı olmayan bu yasaklar, tutukevlerinde çeşitli direnmelerden gündeme gelmiştir. Bir tutuklu için son derece önemli olan mektuplar bazen tam bir keyfiyetle verilmemekte, kimi zamanda çok geç verilmektedir. Örneğin: Metris askeri cezavin'de fiziki işkencenin azgınca sürdürülüp ve psikolojik yıpratmanın tamamlayıcısı olarak uygulandığı 1982 yılının başında, mayıs ayına kadar gerek bizlerin, gerekse ailelerimizin gönderdiği mektup,telgraf,koli ya hiç yerine ulaşmıyor yada çok az bir kısmı ulaştırılıyordu. Bu keyfi uygulamalara hiç bir gerekçe gösterilmezken,metris ask.tutukevi'ndeki mektup sansürleri, trt'nin koyduğu yasaklarında ötesine geçerek, harflere yasak konmuş ve tek harfin yüzünden mektupların bir çoğu geri gönderilmiştir. Örneğin 'S' harfini oraka benzetmişse veya benziyorsa o mektup yerine ulaşmayacak demektir.

Sağmalcılar Askeri Tutukevi sansürcüleri bu kara mizahın gerisinde kalmayarak bayramda ve herhangi bir günde gelen kartları, bir kağıda veya kartona yapıştırılmış kurutulmuş çiçekleri" ideolojik" ve "ideolojik" olmayan kart çiçek diye ayırmış bir çok çiçek ve kart "ideolojik" gözükerek geri postalanmıştır. Bir çok kişiye çok abartılmış gibi gelecek belki, ama bunlar yaşadığımız gerçekler ve yalnızca biz birde bu kartları yollayan ailelerimiz bilyor. Bu,mizah ustalarını aratmayacak yasağın nedenini sorduğumuzda tutukevimüdürü MUSTAFA NACAK bizzat kendisi açıklamış ve " gelen kartlar, çiçekler denetleniyor. İdeolojik olmayanları verebiliyoruz, gerisini, geri postalamak üzere tutuklu torbasına koyuyoruz" demiştir. Bu konuya ilişkin bir haber 'hür gün' gazetesinde iki bir yazı dizisinde de bahsedilmiştir.

Psikolojik yıpratmanın çok önemli bir parçasını oluşturan haberleşme yasağı ve üzerindeki sınırlama bugün Metris'te alabildiğine yaygın bir şekilde sürdürülmektedir. Öyle ki, mektup yazmak yasak değil ama yazılan mektupların adresine postalanması yasaktır. Haftada iki günle sınırlanan-alma talimatı yanında, postayla gelen para dışında başka hiç bir şey elimize geçmemektedir. Bu uygulamalar diğer sosyal hak ve imkanların kısıtlı veya yok olmasıyla birleşince yarattığı olumsuzluklar en üst boyuta ulaşmaktadır.

Bu haberlesme yasaklarının yanısıra 1983 yılından bu yana kitle haberleşme araçlarından radyo,Tv'a da yasak gelmiştir. Bir tutuklunun, gerek haberleşme gerek eğlence açılarından büyük gereksinme duyduğu bu araçların yasaklanması, mahpuz yaşamını iyice monotonlaştırıp, sıkıcı hale getirmektedir. Koğuş nüfuslarının (Sağmalcılar Ask.Tutukevinde) altışar kişilik olması ve yüzden fazla tutuklunun tek kişilik hücrede yasamak zorunda olmaları, kitap, dergi, gazete gibi yayınların üzerine konan yasaklarda birleşince, bir tutuklunun dış dünyayla bütün bağları kesiliyor. Elektronik dünyasının en ilkel aletlerinden radyo ve TV'un tutukevine sokulması yasak...

21.yüzyıla girecek çağda yaşayan bir insan olarak bu yasaklara akıl erdirmek kesinlikle mümkün değildir. Bir insanın dış dünyayla bağını olusturan, zaman zaman güldüren,eğlendiren, vakit geçirten bu araçların yasaklanması hangi talimat ve yönetmelikle açıklanacaktır? Bu bir çeşit işkence, eziyet değilmidir? Günlük haberleri bile dinleyebilecek olanaktan yoksun bırakılmanın başka izah tarzı yoktur. Bizim açımızdan teyip,pikap ve çeşitli müzik aletlerinin yasaklanmasından bahsetmek istemiyoruz. Birbuçuk-iki ayda bir banyoya çıkartılan, aylarca, yıllarca çocuğundan, anne ve babasından bir haber alamayan, eşlerini göremeyen her gün onur mücadelesi verip direnen, asaşağılanıp hor görülen İNSANLAR olarak bu yasak, ceza ve baskılara boyun eğmek zorunda bırakılan İNSANLAR olarak teyp, pikap,saz vb. bizler için çok çok lüks sayılmakta. Bu nedenle üstünde durmayacağız.

Diğer yasaklar üzerindede durmadan insanları hayretten hayrete düşürecek, "bunun satılmasında ne gibi bir sakınca var" detirtecek,yasakları da sadece anımsatmakla yetineceğiz. Çünkü onur mücadelesinin, makatlarımıza bir şeylerin sokulmaması mücadelesinin verildiği su günlerde onlar...

TÜRKİYE SOSYALİST TUTSAKLARI AĞI

bu saldırıları karşısında pek önemli görmüyoruz.

Yukarda anlatmaya çalıştığımız yasakların yanı sıra : pantolon, ceket,polto gömlek, kazak, yelek, don, fanila, atlet, şort, çarşaf, nevresim, yastık kılıfı, battaniye, pijama, eşofman, havlu, terlik, ayakkabı ve diğer her türlü giyim ve kullanım eşyalarını yıkatıp kaynatma onarmak üzere çıkışı, girişi yasaktır.

Kitap üzerindeki sınırlama ve yasağının yanı sıra; haftalık ve aylık bilim ve sanat dergileri, kitap katolokları ve her türlü yabancı dergilerin sokulması, kantinde satılması yasaktır. (Metris Askeri Tutukevinde sınırlıda olsa kitap ve her türlü yayının sokulması ve satılması yasaktır.)

Defter, karton, resim kağıdı, her cins boya kalemi (resim için),boya ve malzemeleri, tutkal unu, bant, cetvel,kalemtıraş vb. kırtasiye malzemelerinin her türlüsünün satışı sokulması yasaktır.(Ayrıca çizgili, çizgisiz dosya ve teksir kağıdı onbeş günde bir, tutuklu başına onbesertane satılmakla sınırlı olup, Metris ask. tutukevinde buda yasaktır.) Malzeme dolabı, elbise askısı, metal yiyecek kapları, cam bardak,ocak, demlik,masa, sandalye (masa vesandalyenin parasının tarafımızdan teminiyle, dışardan satın alması serbest bırakılmış, ancak idarenin vermesi gereken masa ve sandalyeler verilmemiştir.) yasaklanmıştır.

Ailelerimiz getirdiği yiyecekler: bal, yumurta,sirke, soğan, konserve çeşitleri, sarımsak, kolanya, yorganiğnesi, mandal tarak, tırnak makası, her türlü baharat, pipo, pipo tütünü vb. satılması, sokulması yasaktır.

Saat alınması, satılması bozulduğunda tamir edilmesi de yasaktır. Ancak bu konuda talep artınca sadece bir defaya mahsus tamir edilmek üzere toplanmıştır.

Özellikle Metriste olmak üzere iddianameler, savunmalar, savunmayla ilgili notlar, gazetelerden kesilmiş küpürler yapılan aramalarda toplanmakta, korban kağıdı ve daktilonun sokulması, satılması yasaklanmaktadır.

İnfaz yakmalara yönelik, özellikle son birkaç aydır yaygınlaşıp bütün tutukluları saran ziyaret ve hücre cezaları:

Yukardaki bölümlerimizde çeşitli kereler ziyaret (aile görüşü) ve hücre cezasından söz etmiştik. Ama bu kez bu yasakların, başka yönü üzerinde duracağız. Çünkü ; I980, I98I, I982 ve I983 yıllarında verilen cezalar tutuklulara maddi ve manevi eziyet çektirmek amacıyla verilmiştir. Oysa I984, 85 yıllarında verilen cezaların amacı maddi ve psikolojik işkencenin yanı sıra tutukluların infazını yakmaya da yöneliktir. Kısaca cezaların maddi ve psikolojik baskısı daha da ağırlaştırılmakta ve uzun yıllar cezaevinde kalınmaları çalışılmaktadır.

I984 ve I985 yıllarında hızla uygulanmaya başlanan bu cezalardan, nasibini almayan çok az tutuklu kalmıştır. Bu cezaların verilmesi için (nasılki dayak atma olayında bir gerekçe aranmıyorsa veya basit nedenlerden hareket ediliyorsa) gerekçe aranmamakta. Bazen havalandırmaya düşmüş bir kaç yoğurt kapağı, mazgal önüne konmuş bir diş macunu rahatlıkla bir "sebep" olabiliyor. İşte bu"sebep"(!)'le her zaman üç ay ziyaret cezasına çarptırılmak mümkündür. Hatta bu cezalar verilirken bazen öyle çok şaşırıyorlar, öyle çok bilinçlerini yitiriyorlar ki ; örneğin o gün mahkemede olan bir tutuklu için havalandırma saatinde bahçede sılogan attığı gerekçesiyle haftalarca ziyaret yasağı verilmiştir. Keza, yaklaşık iki yıldır havalandırmaya çıkartılmayan birçok tutuklu arkadaşımıza da aynı gerekçeyle ziyaret yasağı cezası verilmiştir.

Nitekim Mart I985 tarihinde ceza bombardımanına tutulmuşlardır. İç Güvenlik Komutanı NURİ BAYIR, mazgal önüne diş macunu konulduğu gerekçesiyle bazı tutuklulardan savunma istemiştir. Çok kısa bir zaman sonra savunma vermeyi protesto edenlere iki,savunma verenlere bir hafta ziyaret yasağı

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

verilmiştir. Aynı gerekçelerle toplam 168 kişi cezalandırılmıştır. EROL ULUOCAK, ATAMAN KATANCI, İHSAN ÖRDEK, KİBAR YILDIZ, AHMET YAZİHARMAN, ÜLKÜ DARICIOĞLU, CAFER SOLGUN, TARIK YÜCEL, TURHAN GÜMÜŞ, AHMET KENGER, ALİŞAN YALÇIN, KENAN DİNÇER, İLHAMİ ARAS, ÖMER ERSAKMANLAR, BEKTAŞ KISA, ZEKERİYA FİLİZ, HASAN UZUNKAYA, NECDET ÇELİK, ERDAL TURGUT, NURİ ERYÜKSEL, KAMER TAYHANİ, TUĞRUL ÖZBEK vd. Bunlar sadece cezaya çarptırılan arkadaşlarımızdan birkaç tanesidir.

Ziyaret cezası uygulaması bununla da kalmamıştır. Haziranın son haftasında havalandırmada beş dakika erken alınmak istenen arkadaşlarımızla, astsubay arasında çıkan tartışma sırasında, altmış kişi beşer hafta ziyaret cezasına çarptırılmışlardır.Astsubaya"daha beş dakikamız var,niçin erken sokuyorsunuz?" demenin, hakkını aramanın bedeli beş hafta ziyaret cezası... Öyleki, hak aramak ve korumak yasak ediliyor.

Aynı hafta içinde ziyaretten dönen bir arkadaşımız (ERHAN İNAL) dövülmüş, olayı protesto etmek ve doktor çağırmak için bağırmamız karşısında yeni bir ziyaret yasağı verilmiştir. " keyfi yönetime son. Doktor isteriz" demek bugün suçmu? ! Ama ağır bir hastaya doktor göndermemek işkence yapmak suç değil.

Bu nedenle beş hafta ziyaret cezası alan; MEMİK HOROZ, HASAN BAYRAK, HASAN HÜSEYİN MALATYALI, ALİ YILDIRIM, YÜKSEL BORAN, KEMAL TİMUR, SÜLEYMAN ÖZCAN, ALİ BULUT, ŞEVKET KARAKUŞ, ULVİ GÜÇLÜ, UĞUR TANER, MEHMET SÖNMEZ, ERÇİN BİRTEN, HASAN SEVER, MEHMET ALİ KANKOTAN, ERSİN DOYAR, EMRULLAH ÇETİN, MUSTAFA ARSLAN...

Cezaların ne kadar keyfiyete dayandığı, gerekçelerin de nasıl uydurukolduğunun en somut göstergelerinden biri de iddianamede " havalandırmada sılogan atmak(!) bu nedenle cezaevinin disiplinini bozmak" gibi ibareler, yeralan asılsız suçlamalara, sılogan atıldığı iddia edilen gün ve saatte ERÇİN BİRTEM ve MEHMET SÖNMEZ'in iki yıla yakın bir zamandır havalandırmaya çıkartılmadığı gerçeğidir. Yine bu suçlamaların uyduruk olduğunu gösteren bir başka örnek ise ; olay gün ve saatinde KEMAL TİMUR, ALİ BULUT ve MUSTAFA ARSLAN'ın mahkemede olduğu gerçeğidir. Ve ne yazık ki, Sıkıyönetim Ask.Mahkemeleri de ceza gerekçelerinde hiç bir araştırma, ve inceleme yapmaksızın, aynı gerçekleri (!) öne sürerek ceza vermiştir.

Açıkca görüldüğü gibi, tam bir keyfiyetle tutanaklar tutulmakta, bu tutanaklara dayanılarak haftalarca ziyaret yasağı verilmektedir. Ziyaret yasağı bir şey değil asıl önemlisi "disiplin cezalarına" dayanarak infaz yakmak istemeleridir. Bu durumda mazgal önünde unutulan bir diş macunu, havalandırmaya düşmüş birkaç yoğurt kapağı yüzünden haftalarca ziyaret yasağı cezasına çarptırılacağı gibi önce altıdabir sonra da, üçtebir infazın yakılmasına yol açmakta ve tutuklular, tutukluluk statüsündeyken bile aldıkları "disiplin cezası" nedeniyle yıllarca daha yatmak durumunda bırakılmakta. Nitekim bu disiplin cezalarını aldığı gerekçesiyle tahliye olması gereken arkadaşlarımız tahliye edilmemektedir. Sebep infazlarının yanması!... TURHAN GÜMÜŞ, SEDAT ÖZGÜRDAMAR, ÜNAL KÜÇÜKBAYRAK, UĞUR ERSAYIN, İSMAİL GÖKSU cezası bitipde çıkamayan arkadaşlarımızdan birkaçı.

Butür cezalar, merkezi bir politikanın ürünü olduğundan, metris'te de sürmektedir. Bayan ve erkek tutuklu arkadaşlarımız, ziyaret,mektup, çay ve hücre cezasına çarptırılmaktadırlar.

Halen Metris ve Sağmalcılar Ask.Tutukevinde ziyaret cezasına çarptırılan yaklasık ikiyüz-üçyüz arası arkadaşımız vardır. (Yeni verilen onlarca ceza ve yaklaşık iki yıldır havalandırmaya, ziyarete çıkartılmayan tutuklu arkadaşlarımız bunun dışındadır.)

Sürekli huzursuz kılmak bezdirmek yerleşik bir yaşamı önlemek yoluyla, psikolojik işkence: 1983-'85yılları arasında Metris Ask.Tutukevinde sadece huzussuz kılmaya, yerleşik bir yaşamı önlemeye yönelik eziyet kendisinin sık sık yer (koğus) değişikliğiyle göstermis, bir tutuklunun bir haftada ortalama üç-dört kez koğusu değiştirilmiştir. Sık sık koğusu değiştirilen arkadaşlarımızın, bu değişim sırasında esyaları talan edilmiş,

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI ARAŞTIRMA VAKFI

yırtılmış,kaybolmuştur. Hiçbir gerekçe göstermeksizin uygulanmak istenen bu duruma karşı çıkan arkadaşlarımız, koğuşlarından zorla çıkartılmış, dövülmüşlerdir. Örneğin ; Metris'te 'D-23' koğusunda meydana gelen yer değişikliği esnasında GAZİ YAMAN, SERHAN GÖKAY, CAHİT TÜRŞUCULAR dövülmüş bu esnada iki arkadaşımız bayılmış ve revire kaldırılmışlardır. Zorla yeri değiştirilen bu arkadaşlarımız getirildikleri koğuşta henüz bir haftayı doldurmadan I9 Ekim I983 günü başka bir koğuşa yollanmak üzere yine operasyona tabi tutulmuşlardır.

Bu eziyet; gün, saat tanımaksızın aylarca devam etmiş (halen devam etmektedir.) gecenin üçü beşi demeksizin sürdürülmüştür.

Psikolojik işkencenin bir baska yansıması:

Tutuklulara eziyet çektirmenin bir başka uygalaması da en küçük gerekçelerle, koğuşun camlarından, kalın yangın söndürme hortumlarıyla ıslatılmasıdır. Ana koridorda bulunan dev vanalara bağlı bulunan hortumlarla ıslatılan koğuşlarda yatak, yastık pamukları,giyim eşyaları, yiyecekler kullanılmayacak denli ıslanmış, yatak pamuklarına kurutmak haftalarca mümkün olmamıştır.

Benzeri işkencenin bir başka örneğide koğuş baskınlarında eşyaların, aile fotoğraflarının, duvardaki resimlerin yırtılmasıdır. Yatak ve yastıkların pamuklarının da, sökülüp dağıtıldığı bu eziyet çektirme olayında iğne ve iplik satılmadığından yırtılan yatakları, elbiseleri onarmak da mümkün olmamıştır.

Oldukça sinirleri yıpratan bir başka psikolojik işkence de aylarca, yıllarca gece gündüz denmeden, yüksek sesle hoparlörlerin açılarak aynı marş ve türkülerin dinletilmesi olayıdır. Sağmalcılar'ın havalandırmasına, Metris'in iç koridoruna yerleştirilen hoparlörlerden genellikle mehter marşları ve ya seçilen iki üç çeşit türkü en yüksek ayarda çalınmakta, bazan tutukluları kapılara camlara vurdurtacak denli etkilemektedir. Bu bazan öyle olur ki, gecenin üçüne dördüne kadar sürer ve her sabah erkenden belli bir saatte tekrar çalışmaya başlar. Bu tür işkencenin en yoğun olduğu dönem I984 yılı ve I985 yılının başlangıcıdır.

Tiksindirici, insanlık adına utanç verici bir başka tavırda ; yemeklerin çayların içine tükürmeleri, toz toprak atmalarıdır. Hemen söylemeliyiz ki bu çok yaygın bir uygulama değildir. Ama geçmişti ve günümüzde de zaman zaman yapılmaktıdır. Şimdi yapılmasada "yapılmıştır psikolojisi" ile bir çok arkadaşımız günlerce yemek yiyemimiştir."Bunun dini imanı yoktur. hepsi çani ve katildir." (!) diye askerleri eğitmenin bir sonucu olarak gelişen bu durum, çok bağlı olduklarını söyledikleri müslümanlıkta bile günah sayılmıştır. (Bu uygulamaya Metris Ask.Tutukevi'nde raslanmıştır.)

Eziyetin bir diğer örneğide hastaneye, mahkemeye, savcılığa çıkan arkadaşlarımızın elleri sıkılarak zincirlenmesi öyleki sıkılan bilekler büyük bir acı verirken, eller mosmor olmakta ve kelepçe çıkarıldıktan iki gün sonrasına kadar izler kalmaktadır. Bu durumda şikayetçi olup ellerimizin biraz gevşetilmesini söylediğimizde genellikle umursamayıp geçiştiriliyor. Bazen de bağırıyor, araba kapısına vuruyoruz, buna rağmen gevşetileceğine daha sıkı bağlanmakta ve o halemizde araba içinde dövülmekteyiz. Birçok arkadaşımız yaralanmışdır.

Sağlık koşullarının ... tutukluların ölüme terk edilmesi yoluyla psikolojik baskı oluşturulması:

Tutukluların ölüme terk edilmesi denilince, hemen akla koğuş operasyonlarında yaralanan ve mahkeme, hastahane, ziyaret gidiş ve dönüşlerinde saldırıya uğrayıp, tedavi ihtiyacı duyan arkadaşlarımızın tedavisinin yapılmamayışı veya geç müdahale edilmesi gelmektedir. Ayrıca çeşitli hastalıklar nedeniyle gece rahatsızlanan arkadaşlarımıza anında müdahale edebilecek nöbetçi doktorun bulunmaması gelmektedir. Çok kısıtlı sosyal haklar ve azgınlaşan işkencelardan dolayı bir çok artadaşımız hasta durumda oldu-

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

gundan dolayı gecenin belirsiz bir saatinde rahatsızlanıp krizleri tutmakta. Kalp rahatsızlığı olan bir çok arkadaşımızdan biri çok sık kriz geçirmekten ve burnundan kanlar gelmesine rağmen, doktor getirilmemektedir. Keza ; mide, diş vs. gibi acı verici hastalıklarla dolup taşmasına ve gece gündüz günün herhangi bir saatinde rahatsızlanmasına, acı çekmesine rağmen müdahale edilmemekte, bazende iş işten geçtikten sonra müdahale edilmekte. Böylesi durumlarda bir çok arkadaşımızı yitirdiğimizi yukarıda belirtmiştik. Ve yine bir çok arkadaşımızın kronik hastalıklara yakalandığını, kriz geçirdiğini ve geçirmekte olduğunu da belirtmiştik.

Daha somut alması açısından inleyipde kimsenin duymadığı arkadaşlarımızdan bir örnek vermek istiyoruz. Uzun zamandan beri hasta olan BATTAL ÖĞÜN 'M-4I' hücresinde bayıdığı, bayıldıktan yarım saat sonra tesadüfen öğrenilmiş, nöbetçi subaya haber gönderilmiştir. Ancak subay yirmibeş dakika sonra gelmiştir. Yine bir diğer arkadaşımız HARUN KARTAL 'M-2I' hücresinde kalp krizi geçirmiş, tedavisi çok geç yapılmıştır. EMRULLAH CEMCİ 'G' blokdaki hücresinde belindeki rahatsızlığı yüzünden korkunç acılarla inlemiş fakat doktor gönderilmemiştir. ŞEMDİN ŞİMSİR 'F-I' hücresinde, kendisini yerden yere atacak, kafasını duvarlara vuracak denli şiddetli migren ağrıları tutmakta ancak ciddi bir tedavi yapılmamaktadır. Kronik kalp yetersizliği (kalp kapakçıklarının romatizmeli olması) nedeniyle YADİGAR ADIGÜZEL 'B-I7' de birçok kriz geçirmiş, burnundan kan boşalmasına rağmen, cezaevinde ısrarla tutulmakta, hastahanede sürekli tedavi altına alınmadığı gibi, krizi tuttuğu zamanlarda müdahale edilmemektedir. Bununla da kalınmayarak, rahatsızlığı olan ve her an kriz geçirebilecek arkadaşlarımız inatla tek kişilik hücrelerde tutulmakta, nispeten rahat edecekleri ve rahatsızlandıklarında da yanında ilk müdahalenin yapılabilmesini sağlayabilecek altılı koğuşlara verilmemektedirler.

Sağmalcılar ve Metris Ask. Tutukevlerinde viziteye çıkan hasta arkadaslarımız, çoğu kez bir su bardağı büyüklüğündeki kapı mazgalından muayine olurlar. Birçok ciddi hastalıklar, bu küçücük delikten bakılarak teşhis edilir. Bu "teşhis"ler, bazen öyle bir durum arzeder ki, tam bir karamizaha dönüşür. Örneğin ; grip teşhisi konulan arkadaşlarımızın rahatsızlığı ilerleyip başka amereler gösterildikten sonra(ki bu kronikleştigi aşama oluyor.) tüberküloz olduğu anlasılıyor. Gene aynı şekilde basit bir mide ağrısı, ülser teşhisi konulan arkadaşımız, kanser teşhisi konulduğunda iş işten geçmiş oluyor. HÜSEYİN AYDIN, MUSTAFA TEPELİ, MUSTAFA TUNÇ, CEMAL ÖZDEMİR....yanlış teşhis gerekli ilgi ve bakımın gösterilmemesi tutukevi koşulları işkenceler sonucunda yavaş yavaş ölmüşlerdir. Gene aynı şekilde AHMET ŞEYBAN tahliye olduktan bir kaç ay sonra kenserdenölmüştür. İRFAN ÇELİK, HAKKI ÇELKOĞLU ağır işkencelere dayanamayarak bunalıma düşüp kendilerini asmışlardır. İSMET BAŞ kalp krizi sonucu acil olarak hastaneye kaldırılmadığı için ölmüştür.

Bütün bunların yanı sıra hasta arkadaşlarımızın, doktora yazdırdığı ilaçlar, orjinal ambalajından çıkartılıp, kağıda sararak veriliyor. Yani ilaçlar şişelerinden ve aliminyum kutularından sağlığa zararlı olduğunu bile bile ilacın bayatlayıp, itkisini yitireceğini göre göre çıkartılıp öyle veriliyor. Çünkü talimat ve yasaklar sağlığında önünde gelir. Sağlıklı tedavide gösterilen bir diğer uygulamada perhiz yapması gereken arkadaşlarımıza diyet verilmemektedir. Tutukevinin yemekleri yağlı, acı ve özellikle hastalar için çok zararlı olduğundan yememeleri gerekiyor. Midesi sağlam olan arkadaşlarımızın dahi ekşime, yanma yaptığından dolayı, yiyemediği yemekler herkes için yenmek zorunda bırakılmış durumda.

Hasta arkadaslarımızın tedavide karşılarına çıkan bir diğer zorlukta, hastaneye sevklerinde ortaya çıkmaktadır. Birçok hastalık cezaevini kasıp kavururken hastalar, hastanelere sevk edilmez, haftalarca bazan bir kaç ay bekletilir. Bir çok durumlarda doktorun hastaneye sevk etmesine rağmen, tutukevi müdürü izin vermemekte hastaneye sevkleri kendisi karar vermektedir.

Körtopal yürüyen bu uygulamanın yanında aylarca tedavisi görünmeyen hastalıklarda vardır. Örneğin; cezaevinin ne göz nede diş doktoru vardır. Dişlerinden ve gözlerinden rahatsız olan arkadaşlarımız ancak bir yılda

TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ ARŞİVİ

bir tedavi görme olanağına sahip olmaktadır. O da söz gelişi dolgu yaptırması gereken arkadaşlarımızın dişleri sökülerek tedavi yoluna gitmekte. Çünkü diş doktoru gerçekte dolgu yaptırmak yasaktır.

Sonuç olarak; yukarıda son beşbuçukyıl içerisinde Sultanahmet, Metris, Alemdağ, Kabakoz ve Sağmalcılar Ask.Tutukevinde gördüğümüz maddi psikolojik işkenceleri, cezaları, yasakları, onurkırcı uygulamaları anlattık. Aylarca, yıllarca kardeşlerimizi göremediğimizi, görüp kucaklayamadığımızı anlattık. Ailelerimizi derin özlem, merak ve kederlere sürüklenip, acı çektiğini, mahpushane önlerinde coplanıp, dipçiklendiğini anlattık. Soğuk kış günlerinde Metri'in 'A' havalandırılmasında çırılçıplak saatlerce bekletildiğimizi soğuktan donmuş, morarmış, uyuşmuş vücudumuza nasıl da acımasız cop, tekme ve yumrukların indirildiğini ; aç, susuz ve dayaktan dökülen vücutlarımızın Metris'in kör, Metris'in yataksız, ranzasız hücrelerinde acı çektiğimizi anlattık. Saçlarımızın , bir-iki haftalık sakal ve bıyıklarımızın koyun kırpar gibi ortaçağda Mısır'lı kölelere benzer şekilde kırpıldığını, edep yerlerimize parmak sokularak onurumuzun kırılmak istendiğini bayan tutuklu arkadaşlarımızın askerler tarafından çırılçıplak soyularak arandığını anlattık. Kitaplarımızın, defter, kağıt ve kalemlerimizin, iddianame ve savunma notlarımızın eziyete dönüştürülen aramalarda gaspedildiğini, yırtıldığını anlattık. Aylarca süren kitap, derği, gazete yasağını anlattık. Rodyosuz,TV'siz, aile görüşsüz, havalandırmasız, ışıksız, güneşsiz aylarca yıllarca kavanoz hücrelerde yaşadığımızı ve halen yaşamakta olduğumuzu, yaralı, hasta arkadaşlarımıza tedavi yapılmadığını, ihmalkarlık, yanlış teşhis gerekli bakım ve ilği gösterilmediği için çeşitli hastalıklardan ölen arkadaşlarımızı anlattık.Günlerce süren açlık grevlerini, ölüm orucunu ve ölüm orucunda ölen arkadaşlarımızı anlattık. Bütün baskılara, işkence ve eziyetlere rağmen onurumuzu ayaklar altına aldırmadığımızı, siyasi kişiliğimize leke sürdürmediğimizi, her koşulda insanlık erdemlerine sahip çıktığımızı ve halen sürmekte olan işkence, yasak ve cezalara karşı direndiğimizi anlattık.

Evet şimdi! Şimdi anlatma, konuşma sırası sizlerde. Durun! Karar vermeden önce iyi düşünün. tarih işkencecilerin ve işkenceye seyirci kalanların iddianamesini satır satır yazmakta, hemde tüm delilleri ve kanıtlarıyla. Eğer bu işlenmiş ve halen işlenmekte olan insanlık suçuna seyirci kalarak ortak olmak ve tarihin hazırladığı bu iddianamede, sanıklar olarak yargılanmak istemiyorsanız; bu suçun (seyirci kalmanın) yükünü yaşamınız boyu boynunuzda ağır bir zincir gibi taşıyıp gelecek kuşakların sizleri lanetle anmasını istemiyorsanız, bu suça seyirci kalarak ortak olmayınız.

Bu insanlık suçuna karşı alacağınız tavır göstereceğiniz ilği bir insan olarak varoluşunuzu, duyarsızlığınız ve ilğisizliğiniz ise yokoluşunuzu belirleyecektir.

SAĞMALCILAR 2.ASK TUTUKEVİ TUTUKLULARI:

HASAN MALKOÇ, HİKMET KUZU, ULVİ GÜÇLÜ, ŞABAN ŞEN, HASAN BAYRAK (x.xx GAFFAR KOR, ŞENER AKTAŞ, İBRAHİM BİNGÖL, CELALETTİN CENGİZ, EMİN BEĞEN, ERTAN İNAL, MUSTAFA KURUKAFA, ERTUĞRUL,ÖZTEDİERLER, KENAN MATOR, ŞABAN ÖZBEK, GÜNER AVCI, TURGUT TOKATLI, HASAN HÜSEYİN ÇELİK, KADİR EFEGÜL, SERDAR BİLGİLİOĞLU, DURSUN KARATAŞ (xx),HÜSEYİN CAN , İBRAHİM YAKUT, İSMAİL HAKKI ORTAKÖY, MURAT SEVER, MUSTAFA YALÇINER, OSMAN ÖZTÜRK, İSMAİL SÖNMEZ, İBRAHİM ERDOĞAN (x,xx), SAMİ CİNAY (x),MAHMUT ÇELİK, TAYFUN YÜKSEKBAŞ, AYDIN SÖNMEZ, ERGUN ŞEN(xx),EMİR GÜN, RECAİ DİNÇEL, RIZA TEKİN (x),KENAN DİNÇER(x) İLHAMİ ARAS TEOMAN DEVRİM ATAMAN KOTANCI SELÇUK GEZMEZ AŞKINER ÇAĞLAR MEHMET ÜNAL (x),MEHMET DOĞAN (x),HÜSEYİN PAR (x),SUAT ÖZKAN (xx), MUSTAFA KADİR GÜL, KUDRET KARABAT, MEHMET KAPTAN, ABDÜLAZİZ DEMİRAYAK, CENGİZ ARABACIOĞLU (xx),H.SELİM AÇAN (xx),NECDET KARACA, SEYFİ ÖNGİDER, NURİ ERYÜKSEL KERİM GÜRER, ABDÜLRAHİM BİNGÖL (x), ALİŞAN YALÇIN (x), AHMET KAYA, MUSTAFA DOĞAN, BÜLENT ÇAĞATAY, BORA BAYOĞLU, ÜLKÜ DARICIOĞLU, MEMİK HOROZ,

TÜRK SOSYAL TARİHİ ARAŞTIRMA VAKFI

MECİT ÜNAL BERKURT PINAR CENĞİZ BABAL METİN TÜRKER FATİH KAYTANCI TOLUNAY BOZKURT EFKAN ŞEŞEN TACETTİN ÖZEN(xx) SÜLEYMAN ÖZCAN ALİ BULUT MUSTAFA GÜLBAYRAK MUSTAFA ARŞİYAN KENAN EMANET ÖMER ÖZSÖKMENLER (xx) KEMAL TİMUR YÜKSEL BARAN (xx) SAVAŞ BÜKE HACI ELİAÇIK VELİ YILMAZ ŞEVKET KARAKUŞ TUĞRUL ÖZBEK (x) MUZAFFER BAŞER MUSTAFA DALĞAKIRAN ALİ YILDIRIM NEVZAT AÇAN HASAN GÜLAÇTI A.GALİP SAYILĞAN (x) NECDET ÇELİK (x) UGUR TUNCEL (x) SAMİ KOÇMAZER (xx) HASAN SEVER (x) EMRULLAH ÇETİN (xx) YADİGAR KUYU ERÇİN BİRTEM SAMİ SALİHOĞLU YALÇIN DEMİRKAYA HASAN UZUNKAYA... Sağmalcılar Askeri Tutukevi tutukluları adına

2 KASIM 1985

Gerekli bazı notlar: İsimlerin yanına koyduğumuz (x.xx) işareti vücudunda işkence izi olanları ve ayrıca kronik hastalığa yakalananları belirtmek amacını taşıyor.(xx) cezaevi koşulları nedeniyle kronik hastalığa yakalanmış arkadaşlarımızı göstermektedir. (x) vücudundaki işkence izi olanları belirtiyor.

İmzaların azlığı yadırganmamalı. Cazaevinin bir bloğunda (sürekli aramaların yapıldığı bir ortamda) süratle hazırlanmış ve gene aramalar nedeniyle cezaevinin diğer bölümlerdeki arkadaşlara ulaştırılamamıştır. Nitekim yazımızın noktalayana kadar iki defa aramalarda ele geçirilmiş ve her defasında yeni baştan yazmak zorunda kalmışızdır.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bugüne kadar tutuklularla ilgili bir çok açıklamalar yapıldı. Başbakanlık, Genel kurmay Başkanlığı, siyasi yönetim kanatlarından Asrî Müşavirler, cezaevleri yöneticileri ve cezaevi bürokrasi mafyaları çeşitli vesilelerle yaptıkları basın açıklamalarda; işkence uygulamadığı konusunda ısrarla "Tutuklularımızda işkence yoktur" demişlerdi. Açıkça yalan söylemiyorlu hemde hiç utanmış duymadan söylüyorlardı. Çünkü açıklamaları yapılırken bile basın ve çıkar cezaevlerinde işkence, kötü muamele, baskılar, cinayetler, intiharlar, kaçmalar, kaçmaya teşebbüsler, ölümler, açlık grevleri, direnişler, ölüm orucu eylemleri, ölümler, cezaevlerinin kuruluşundan bu yana hiç eksik olmamıştır. Bu gerçeklik bütün dünya kamuoyunun bilgisi dahilindedir

insanlığa yönelik bu saldırılar cezaevlerinde günlük yaşamın bir parçası haline getirilirken, yetkililer "tutuklu evlerinde işkence yok" demeye devam ediyorlardı. Oysa işkence gören biz tutsaklar, sanayi arkadaşlarımız için sanılarak "doktor istemi" diye bağırıyorduk. Bu acıklı anılar, mahkûm ve tutuklu hasta arkadaşlarımızın, dışarıdaki yakınlarına mektup yazmak için, hastanelere, dava vekillerine, savcılıklara, mahkemelere gönderdikleri dilekçeler sayesinde ortaya çıkmıştır. Bu dilekçeler, "Nasıl kampa mı, tutuklu evi mi, işkence yerlerine mi gönderilmek üzere sağlık raporu almak için hastanelere gönderiliyordu. Hasta tutsaklar, hastanelerde bile, bu işkencelerden kaçmak için, "Beni hastaneden cezaevine geri göndermeyin" diye bağırıyorlardı. Cezaevinde tedavi olanağı bulunmayan hasta tutsakların

Metris, Sultanahmet, Alemdağ, Davutpaşa Askeri Gazeteleri-
den sonra Selimiyeler 2. Askeri Cezaevinde iki kapalı koğuşlardan baş-
salmaz. Diğer tutuklulardan özel hücre tipi olması
nedeniyle farklı bir statüde olan Selimiyeler 2. Ask. Cezaevi uy-
gulamalarda da farklılık arzetmektedir. Bu farklılık kendisini
dolaylı ilk günlerde hissettirmiş, gelecekteki uygulanacak işkence-
lerin boyutlarını göstermiştir. 6-7 Temmuz 1983 günü akşamüstü
Zaptiye askeri olan bütün arkadaşlarımız özel görevli komando
askerleri tarafından dövülmüştü. Gerekçeli olarak ertesi gün-
den teker teker dimp, kapı altına yatırılan arkadaşlarımız ne
olduğunu anlayamadıkları anı saldırılara uğramışlardır. Zorla-
ya da yerlerde sürüklenerek hücre ve koğuşlarına kondu. Bu işlemler
zorla kesilerek hücre ve koğuşlarına kondu. Bu işlemler
landır. 7 Temmuz 1983 günü Metris Askı Cezaevinden sevkedilen bir
grup arkadaşlarımızdan Mehmet Sönmez karşılaştığı uygula-
mayı şöyle dile getirmiştir: "... 7 Temmuz'83 sabahı bir grup arkada-
şımız olarak, eşyalarımı topladım. Bir süre sonra bizim-
le ilgilenip toparladığımı bütün eşyaları unutmak adına ince bir ara-
ma ve bazı tutanaklar işlemlerden sonra bizi koğuşlardan 2. Askeri
Cezaevine götürecek arabaya bindik. Yaklaşık yirmi, yirmibeş kişilik
Aynı arabada Sivas'ın Zara ilçesinden Mehmet Sönmez'in de bulun-
duğunu gördüm. Sönmez'in arabanın bir diğer bölümünde

dan(!) biri dış avukat, ziyaret, nasıl... çıkış dönüşlerinde avukatların "Buna izin..." "Bana izin..." "Nasıl izin, hükümlünün..." gibi garip ve ilginç arkadaşlarımızla sözler duyduğumuz ilginç ilişkiler... aberimiz yoktur. Yazılarımızda işkence, dayak, ceza mahkûmu gelmiştir. 15 Aralık 1981 günü ziyarete çıkan 6-7. koğuş ziyaret kabinlerinde, ailelerinin gözleri önünde döşemeye çökmelerinin dayanılmaz acısını gören anaları, akrabaları çığlık çığlığa bağırmış, ancak tartışılmış, ilk olarak kavimlerden bahsedilmiştir. Bu olayı yapayan tuş bu arkadaşımızın -Ahmet Gaziler- ziyaretini reddetmiş, dayak cezası kabul edilmiştir. 15 Aralık 1981 günü ziyarete çıkan 6-7. koğuş ziyaret kabinlerinde, ailelerinin gözleri önünde döşemeye çökmelerinin dayanılmaz acısını gören anaları, akrabaları çığlık çığlığa bağırmış, ancak tartışılmış, ilk olarak kavimlerden bahsedilmiştir. Bu olayı yapayan tuş bu arkadaşımızın -Ahmet Gaziler- ziyaretini reddetmiş, dayak cezası kabul edilmiştir. Hasan Bülbül, Orhan Aslan'ın yüzüklerini mesnet olan sivri demirle burnum kırıldı... "Ey ey tedavi ettiler..." ziyaretçi günü dayak yedi bunu bile kalmamış çocuklarının, abilerinin gözleri önünde dayanamayan ailelerde tırtıklamadığı kalmıştır. Dayak yaralarının arkadaşlarımızın genç ciğerlerini yıkıma uğratmış olduğu ortaya çıkmıştır. Hasta yüzlerce mahkûmun nasıl tutulduğunu ve dışarının nasıl tutulduğunu yazılmıştık

son!", "Doktor istersiz!" diye slogenler gelmiştir/ 26 Eylül '85 günü gazete satın alırken ilginç bir haberle karşılaştık. Hürriyet'te Genel Kurulunda toplanılan işkence ile ilgili idi. TBMM Genel Kurulunda "işkence yoktur, yapmayın" şeklinde ne kadar vekil 19 Eylül'de konuşmalarda bir şeyler söylemişlerse hepsini... "işkence konuda!" "işkence yoktur" diyor, hiç bir utanç duymadan, milyonlarca insanın gözlerinin içine bakabilmek, "işkence yoktur" diyor. Oysa bu yalanların söylendiği gün (26 Eylül '85) ve saatler (sabah-akşam) insanlar çırılçıplak soyularak makamlarına parmak sokuluyordu. Hemde Adalet Bakanlığının bu konuda aldığı tedbirleri duyurduktan... Biz bu olayları garipsemiyoruz. Cumhuriyet boşlarına "bunları asmayıpta besleyecek miyiz" "dediği bir ülkede işkence, eziyet yapmayıpta besleyecekmiş" anlamına geliyor. Bilelim ki işkence ile yapacak, her türlü eziyetini de. onların gözleri işkence, eziyet yapıp öldürmek, yıldırmadan, görebilmemiz dinlenmek, onurumuzu ayaklar altına çiğletmeyip insanlık erdemlerine sahip çıkmak / Evet, meclise işkencenin varlığı yokluğu tartışılırken, biz yaşadığımız olayları anlatmaya devam edelim. 16 Eylül '85 günü inanılmaya değer arkadaşlarımızdan, Uğur Önüçkesi, Mehmet Ünal, Sadettin Güven, Harun Kestel, Sağlık Vakfı Cumalı Yener, Ezgan Kalkan, Bora Bayoğlu, Alişan Yalçın, Cengiz Gedik, İbrahim Bingöl, Emin Barjen... hemde görmüşler, hemde adep yerlerine parmak sokup arama yapmışlardır. Burumda yetinmeyen işkenceciler adep yerlerinden çıkardığı parmağını arkadaşlarımızın ağzına sokarak arama (!) larını sürdürmüşlerdir. Çeşitli yerlerinden sucuklik morarıp aşırı rahatsızlıklarla olayı anlatan arkadaşlarımızdan Mehmet Ünal'ın durumu ağır olduğundan doktor istenmiştir. Doktoru geç vollayan idareciler eziyetlerini bu şekilde sürdürmüşlerdir. Doktor arkadaşımızın ilaç yapılmıştır/ Haziliste işkence yürmedir, yok mudur" tartışmaları dururken bizlere açıklar yazdıklarımız hemşerileri anlatmaya devam edelim. 27 Eylül '85 günü mahkemeye mahkemeye çıkan dört arkadaşımız, İstiklalsız, dördede birden dövülmüşlerdir. İbrahim Ünal, Orhan Gencer, Halil Gündoğan, Hüseyin Karakuş'un ailelerinden alınan telefonlar üzerine öğrendik ki işkence izlerini gizlemek için mahkemeye getirilmeden önce dövülmüş, sonra soyulmuş ve makatlarına bakılmıştır. Daha sonra ağlarına bakmaktayken işkenceciler, karşı koyulması üzerine Hüseyin Karakuş'un ağzına içip çıkmışlardır. Bu olaydan üç gün sonra 30 Eylül '85 tarihinde yine mahkeme çıkışı ve dönüşlerinde Harun Kartal, Tevfun Özkök, Ekrem Yalnan, Sadettin Güven, Arslan Yener, Yılmaz Kurt, Bora Bayoğlu, Alişan Yalçın, Yasin Demir Koyo, Hüseyin Sezgin Tuğrul Özbek... güvenlik amması adı altında dövülerek maketlerine bakılması istenmiştir. Bu olaylar sırasında, Tevfun Özkök, Sadettin Güven, Arslan Demir Yılmaz'ın dövülen ağlamışlardır. Aldatıcı yanılgılı, uçuşlarda ki işkence izlerini gizleyi mahkeme de saymanlık yöntemi Tevfun Özkök'ün duyurusunda bulunmuştur. Arkadaşlarımız cezaevindeki işkenceleri anlatmıştı. Kısa sayıda dilekçe yazmışlar anarak idareye dilekçeye, dilekçe vermişlerdir. Mahkeme çıkışında atılan dayaklarla ilgili olan Avukatlarımızın dilekçe vermesi ve Tevfun Özkök'ün eşi duyurusunda bulunması sonucu yapılmıştır. Bilmeyen, inanmayan işkenceler 7 Ekim '85 tarihinde de yine çeşitli bahanelerle meydana gelmiştir. 7 Ekim '85 günü mahkemeci arkadaşlarımız dava Sami Cinan, başına çelenkleri söyle anlatmışlar: "... Salonun 3,30 - 4 civarında hücremden alındım. Bodrum dibine aşağıdan bir çıkış kapısında yüzbaşı Fuat Öztürk ve üç başka yaşı yüzbaşı, üç astsubay ve bir teğmen komutasında bekliyordu. Önce yüzbaşının üst tarafı arandı ve, hiç bir şeyim çıkmadı. Sonra sorumu inandırmaya başladılar, ölümle tehdit. Tabii bu işe cesaretsiz, "tamam kelepçe vurun" dedi. Ellerim arkadan zincirlendi. Etrafımdaki çember içine daraldı. Asansöre tam bir arınan dürtmeden durmuyorlu: "Azdını aç bakalım" dedi. Böyle bir şeyin olamayacağını, pozarlıdaki saatler gibi açıklama bakılmayacağını, amacının ağzıma bakmak olduğu, işkenceye zemin aramak olduğunu söyledim. Sonra hemen bana daha yeni yeni bulundum. Ayaklarım arası ve başımda, asker, astsubay ve bir teğmen ağzımda bir bezle ağzımda aa iki ayrı hücre, dağınmış, nefes nefese bırakmış. Bana ağzımı üzerine kapatmaya çalışmış. Bir ağzımı elini, bu kumuş

İfade eden cevaplarınızın, ifadenin kabullenilmeyerek adeta suç işlemeniz için bir davetiye çıkarmış gibi bazı hallerde mahkemenizden alınacaktır. Örneğin Devlet'in İnönü Ask. Mahkemesinde Savunma hakkından bahsedilen ve konuya ilişkin önceki cevaplarınızın kaydedildiği bir tutanak imzalamış olmanız ve bu tutanağın mahkemeye verilmek üzere Başkan Onbaşı'ya salondan alınmış olmanız, Avukat görüşünü yasaklandığı zamanda mahkemelerin sonuç savunma aşamasında olması, tam savunma verme hakkınızın kötü kötü kullanılmış olması basit bir örnek olarak verilebilir. Diğer bunlar belirli başlı örnekler olmak üzere savunma haklarımızın ortadan kaldırılmaya hedeflenmiştir. / Savunma hakkımızı varlığımızın, sosyal ve kültürel gelişmemizi engellemek, yasaklı kitap, dergi, gazete, kalem, kâğıt ve bir çok kırtasiye malzemesinin yasaklanması yada şartlandırılması, yani okuma, yazma, düşünme yasağı, Sağmalcılar Askeri cezaevi Tutukevi ve Metris Ask. Tutukevinde uygulanan yasakların ilkel yanında okuma yazma yasağıdır. Bunu anlayabilmek mümkün değil! Çünkü bu konuda bir yasaklanın nerede başlayıp nerede bittiği, yada bu yasağın nasıl uygulandığı bilinebilecek bir durum değildir. Hatta bazı hallerde yasağın serbest olduğu halde bir kısım hücrelerde, yasağın devam ettirildiği de görülmüştür. Örneğin Cumhuriyet, bir Hürriyet gazeteleri, Nokta ve Güneş dergisi gibi yasaklanmış olmalarına rağmen bazı hücrelerde yasaklanmadığı halde bir kısım hücrelerde yasaklanmış olmaları, yasaklanmalarının nasıl ve hangi şartlara bağlı olarak yapıldığı hakkında bilgi verilmemesi, yasaklanmış gazete, dergi ve kitapların sirkülasyonuna engel olunmaması nasıl açıklanacaktır. 20. yy da kâğıt, kalem, kitap yasağı... Atmosferin dahi dehşetik edildiği bir dönemde tutukevlerinde dahi dışlık kâğıt kalem yasağı... / Metris Ask. Tutukevi'nde 1981 'den 1982 yılının nisanına kadar her yöntemi denenen fiziki işkence uygulamaları ilk tatbikatı sonucu yarmayınca o günün koşulları tali alınarak alınan psikolojik işkence ile sürdürülmüştür. 1983 yılının yaz döneminde koğuşlara düzenlenen operasyonlarda yüzlerce kitap ayıklanmış ve Savunma yapmak, düşünmek, yazmak için temel araçımız kitaplar sorgusuz, sualsiz alınmıştır. Alınan kitaplar ne ailemize teslim edilmiş, ne de atana sonra iade edilmiştir. Bir kısım yazılan, bir kısmı da yırtılarak parçalanmış tam bir yağmaya, talana uğratılmış, yüzlerce kitap kaybolmuştur! Aynı yılın (1982) bitiminde satılmış olmasına rağmen, kalemin yasaklanmış, kâğıtlar bazen bir kaç kez değiştirilmiş olmasına rağmen kalemlerin hâlâ yasaklı olduğu bir uygulama sürdürülmektedir. / 1983 yılının başında başlayan operasyonlar bu kez kâğıda, kaleme yönelmiş, koğuşlar bir bir basılarak dışlık kâğıt kalem aranmaya başlanmıştır. Bir daha oyalanmadan sonra kontrollerde kalem bulunmuş, kâğıtlarda yasak oluşundan kullanılmaz hale getirilmiştir. Hatta 15 Ocak Tutukevinde, 1983 yılından buyana hariç 10 kitabın tükenmez kalemin varlığından söz edilemez hale gelmiştir. Evet bugün Metris Ask. Tutukevinde okunabilecek hiç bir kitap, dergi bulunmamaktadır. Uzun bir süre yasaklanan Cumhuriyet gazetesi, Nokta ve Güneş dergileri kısa bir zaman sonra tekrar serbest bırakılmış ancak geçtiğimiz aylarda Cumhuriyet, Güneş — ki Güneş gazetesiyle henüz tanışmamış idiler... — tekrar yasaklar listesine alınmıştır. / Sağmalcılar Askeri Tutukevinde haftada en az iki kitap okuma olanağı tanınmıştır. Onundan iki kitap getirebilir ve tutukevi Amirliğine teslim ederken yenisini alabilirdik. Bu da bir kitabın ancak bir hafta içinde okunup bitirilebilmesi demekti. Bu durum ise yaşamın sürdürülmesi için gerekli olan kitapların sürekli olarak değişmesini engelliyordu

"gelen kartlar, cicekler denetleniyor idelojik olmayanlar cezaevi yetkilileri tarafından geri postalanır mahkumlara, tutuklu-hükümlülerin yakınlarına "damgalı" bu konuda ilişkin bir haberleşme yönetmeliği gereği yazı kağıdının üst kısmında, zarfın üzerinde, bir köşesine mühür basılır. Metris'te alabilecekleri yayın bir kitabevi aracılığıyla sağlanır. Ama bu kitapların da yasaklı olanları vardır. Örneğin Metris'te Ataol Behramoğlu'nun şiir kitapları, Ahmet Kaya'nın kasetleri yasaklıdır. Ama bu yasaklar da sürekli değişmektedir. Bir dönem yasaklı olan kitaplar, bir başka dönem serbest bırakılabilmektedir. Bu yasaklar, tutuklu-hükümlülerin yakınlarına da uygulanmaktadır. Örneğin, Metris'te bulunan bir tutuklu-hükümlünün yakınları, ona kitap gönderebilmek için önce Metris'in kitapçısına gidip, kitabı satın almak zorundadırlar. Bu kitap daha sonra cezaevi yetkilileri tarafından incelenir ve onaylanırsa tutuklu-hükümlüye verilir. Bu uygulama, kitapların tutuklu-hükümlülere ulaşmasını oldukça güçleştirmektedir. Bu nedenle, tutuklu-hükümlülerin yakınları, kitapları kitapçılardan değil, doğrudan yayınevlerinden satın almaktadırlar. Bu durumda da kitapların tutuklu-hükümlülere ulaşması, yaklaşık bir ay kadar sürmektedir. Bu uygulamalar, tutuklu-hükümlülerin kitap okuma hakkını ellerinden almaktadır. Bu durum, özellikle uzun süreli hapis cezalarına çarptırılmış olan tutuklu-hükümlüler için büyük bir sorun yaratmaktadır. Bu tutuklu-hükümlüler, kitap okuyarak hem kendilerini geliştirmekte hem de zamanlarını değerlendirmektedirler. Bu nedenle, kitap okuma hakkının kısıtlanması, onlar için büyük bir cezalandırma anlamına gelmektedir.

Cezaevlerinde, tutuklu-hükümlülerin yakınlarıyla görüşmeleri de sınırlandırılmıştır. Örneğin, Metris'te bulunan bir tutuklu-hükümlünün yakınları, ona ayda sadece bir kez görüş hakkı tanınmaktadır. Bu görüşler de, cezaevi yetkilileri tarafından gözetim altında yapılmaktadır. Bu durum, tutuklu-hükümlülerin yakınlarıyla olan ilişkilerini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu nedenle, tutuklu-hükümlülerin yakınları, onlarla daha sık görüşmek için cezaevi yetkililerine başvurmaktadırlar. Ancak bu başvuruların çoğu, olumsuz sonuçlanmaktadır. Bu durum, tutuklu-hükümlülerin yakınlarını da mağdur etmektedir.

Cezaevlerinde, tutuklu-hükümlülerin sağlık hizmetleri de yetersizdir. Örneğin, Metris'te bulunan bir tutuklu-hükümlünün sağlık durumu kötüleştiğinde, onu hastaneye sevk etmek için aylarca beklemek zorunda kalmaktadırlar. Bu durum, tutuklu-hükümlülerin sağlıklarını ciddi şekilde tehlikeye atmaktadır. Bu nedenle, tutuklu-hükümlülerin yakınları, onların sağlık durumlarını sürekli olarak takip etmekte ve onlara gerekli ilaçları ve tedavileri sağlamaya çalışmaktadırlar. Ancak bu çabaların da çoğu, olumsuz sonuçlanmaktadır. Bu durum, tutuklu-hükümlülerin yakınlarını da mağdur etmektedir.

Cezaevlerinde, tutuklu-hükümlülerin yakınlarıyla görüşmeleri de sınırlandırılmıştır. Örneğin, Metris'te bulunan bir tutuklu-hükümlünün yakınları, ona ayda sadece bir kez görüş hakkı tanınmaktadır. Bu görüşler de, cezaevi yetkilileri tarafından gözetim altında yapılmaktadır. Bu durum, tutuklu-hükümlülerin yakınlarıyla olan ilişkilerini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu nedenle, tutuklu-hükümlülerin yakınları, onlarla daha sık görüşmek için cezaevi yetkililerine başvurmaktadırlar. Ancak bu başvuruların çoğu, olumsuz sonuçlanmaktadır. Bu durum, tutuklu-hükümlülerin yakınlarını da mağdur etmektedir.

"Sönmez, Ercin Birhan, Hasan Saner, M. Ali Kanbaktan, Ergin Dayanç'ların Çetin, Mustafa Asiran..." / cezaların ne kadar kayıtlara geçtiği, cezaevlerinin nasıl da uygulara dönüştüğünü şimdiden bir ipucu sunmakta. "Havalandırmada sloganlar atmak" nedeniyle cezaevinin disiplin kurulu tarafından aylık ziyaretler yasaklanmıştır. Ancak bu yasaklama, tutuklu-hükümlülerin yakınlarına da uygulanmaktadır. Örneğin, Ercin Birhan, Mehmet Sönmez'in iki yıla yakın bir zamandır hasretini dışarıdaki sevdikleriyle giderebilmesi, ancak bu süre zarfında yaşanan olumsuzlukların yanı sıra, Ercin Birhan'ın, Mehmet Sönmez'in iki yıla yakın bir zamandır hasretini dışarıdaki sevdikleriyle giderebilmesi, ancak bu süre zarfında yaşanan olumsuzlukların yanı sıra, Timur, Ali Bulut, Mustafa Hasan'ın mahkemedeki olduğu gerçekdışı ve de ne yazık ki sistemetik Aşk-mahkemedeki ele cezalandırılmalarının yanı sıra, Ercin Birhan, Mehmet Sönmez'in iki yıla yakın bir zamandır hasretini dışarıdaki sevdikleriyle giderebilmesi, ancak bu süre zarfında yaşanan olumsuzlukların yanı sıra, Timur, Ali Bulut, Mustafa Hasan'ın mahkemedeki olduğu gerçekdışı ve de ne yazık ki sistemetik Aşk-mahkemedeki ele cezalandırılmalarının yanı sıra, Ercin Birhan, Mehmet Sönmez'in iki yıla yakın bir zamandır hasretini dışarıdaki sevdikleriyle giderebilmesi, ancak bu süre zarfında yaşanan olumsuzlukların yanı sıra, Timur, Ali Bulut, Mustafa Hasan'ın mahkemedeki olduğu gerçekdışı ve de ne yazık ki sistemetik Aşk-mahkemedeki ele cezalandırılmalarının yanı sıra,

Cezaevlerinde, tutuklu-hükümlülerin yakınlarıyla görüşmeleri de sınırlandırılmıştır. Örneğin, Metris'te bulunan bir tutuklu-hükümlünün yakınları, ona ayda sadece bir kez görüş hakkı tanınmaktadır. Bu görüşler de, cezaevi yetkilileri tarafından gözetim altında yapılmaktadır. Bu durum, tutuklu-hükümlülerin yakınlarıyla olan ilişkilerini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu nedenle, tutuklu-hükümlülerin yakınları, onlarla daha sık görüşmek için cezaevi yetkililerine başvurmaktadırlar. Ancak bu başvuruların çoğu, olumsuz sonuçlanmaktadır. Bu durum, tutuklu-hükümlülerin yakınlarını da mağdur etmektedir.

Cezaevlerinde, tutuklu-hükümlülerin sağlık hizmetleri de yetersizdir. Örneğin, Metris'te bulunan bir tutuklu-hükümlünün sağlık durumu kötüleştiğinde, onu hastaneye sevk etmek için aylarca beklemek zorunda kalmaktadırlar. Bu durum, tutuklu-hükümlülerin sağlıklarını ciddi şekilde tehlikeye atmaktadır. Bu nedenle, tutuklu-hükümlülerin yakınları, onların sağlık durumlarını sürekli olarak takip etmekte ve onlara gerekli ilaçları ve tedavileri sağlamaya çalışmaktadırlar. Ancak bu çabaların da çoğu, olumsuz sonuçlanmaktadır. Bu durum, tutuklu-hükümlülerin yakınlarını da mağdur etmektedir.

TÜRKİYE EKONOMİK VE SOSYAL ARAŞTIRMA VAKFI

ağrıları tutmakta ancak ciddi tedavi yapılmamakta. Kronik hepatit, siroz, safra kesesi taşı, kalp kapak hastalıklarının romatizmal olması nedeniyle yaşlılar bu 12 de bir çıkan kriz geçirmiş; bunların bir kısmı kan basıncı nasıl ölçüldüğünü, cerrahi müdahale gerektiğini, kriz tutuşu zamanlarda nasıl ambulans çağrılacağını, hastanelerde tedavi altına alınmamakta, kriz tutuşu zamanlarda ambulansla otomobiller. Gemilerde kullanmak üzere hastalığın ilacı ve her an ona geçirebilecek müdahale konusu hasta tekniğinin Türkiye'de bulunmaması, hastalarda tutunmakta, rahatsızlıkları artmakta ve romatizmal durumlarda yanında ilk müdahalenin yapılamaması sağlığa bilançoda bir kayıp olarak yansımaktadır. Eşi, mahallesi ve mahkûm arkadaşlarının da hastalıkları ve hastalıklarının nasıl başlamış olduğu konusunda bir fikir sahibi olmadığı, bu konuda bir şey bilmediği, bir kısmının ise bu konuda bilgi sahibi olduğu ancak bu konuda konuşmak istemediği, bir kısmının ise bu konuda konuşmaktan çekindiği, bir kısmının ise bu konuda konuşmaktan çekinmediği, bir kısmının ise bu konuda konuşmaktan çekinmediği, bir kısmının ise bu konuda konuşmaktan çekinmedi

Skinheadsler Barış Savaşçısı Bir Türk'ü Dövmek İstediler.

Ekteki kupürlerde de görüldüğü gibi son zamanlarda saldırganlıklarını artıran Neo Naziler bir Türk gencini öldürmek için kovaladılar. Olay kenar sokaklardan birinde, kimsenin olmadığı bir sırada, yada akşam kimsenin olmadığı tenha bir cadde'de değil; Wuppertal-Barmen'in alış-veriş merkezinde, öğle sonu saat 13^{00} sularında, yüzlerce insanın gözleri önünde oluyor. Olayda ölen veya öldüren olmadığı için Büyük basın tekellerinin dikkatini çekecek bir haber niteliği taşımadığından yer verilmedi. Ne bi Wuppertal demokrat kişi ve örgütleriyle demokrat basın olayı protesto etti ve yayınlarında olaya yer verdiler.

Aradan uzun bir zaman geçmesine rağmen basında adı geçen gençle ancak 20.11.85 günü konuşabildim. Basından geçenleri şöyle anlattı.

T.P.- Kendini tanıtırmısın?

E.T.- Adım E.T. (Arkadaş adının gizli kalmasını rica etti. Erdin Tunalı) Beş senedir FAC. deyim ve bir Metal firmasında işçiyim. SDAJ ve Barış Derneği üyesiyim.

T.P.- Başından geçenleri anlatırmısın?

E.T.- 5.10.85 Cumartesi günü babama doğum günü hediyesi alınak için gitmiştim. Barmen-Rathaus önüne geldiğimde Skinheads'leri gördüm. „Informasyon masasını açmışlar?" diye kendi kendime sorup yaklaştığımda Friedensforum Information masasının 10-15 Skinheads tarafından sarılmış olduğunu tesbit ettim. Masada tanıdığım iki bayan bir erkek barış savaşçısı vardı. Selam verip yanlarına vardım. Biz konuşurken 10-11 yaşlarında bir çocuğu öne çıkararak Barış Derneğini aşağılayıcı kelimeler kullanarak faşist sloganlar attırdılar. Toplanan imza listelerini çizip, broşürleri yırtmaya başladılar. Yırtma ve karalama işine iki metrelik bir

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Skinheads'de karışınca masanın sağında duran din adamı bay engel olmak istedi. Elleri masa üzerinde tesadüfen birbirine çarptı. Barışseverleri provokasyona getirmek için uğraşan iki metrelik Skinheads bunu fırsat bilerek informasyon masasını tutunca havaya savurdu. Uzun boyluya engel olmak için öne fırladım. Bir anda 10-15 kişi etrafımı çevirdiler ve Uzun boylu: «Schlagt den Türken tot!» diye bağırarak saldırdı. Yumruk ve tekmesi yerini bulamayınca ben hücum ettim ve bu şaşkınlıktan faydalanarak kenara kaçtım. Orda eline geçen sandalyeyi beni köşeye sıkıştırmaya çalışan grubun üstüne fırlattım. Bir an duraksamalarıyla açılan yerden fırladım ve çarşının içinde herkesin gözünün önünde kovalamaca başladı. Ben önde, 10-15 Skinheads arkada, bağırarak, koşuyoruz. Ne bir engel olan var, nede bir polis. Tahriben 300 metre koştuktan sonra büyük mağazalardan Kaufhof'a daldım ve orda izimi kaybettiler.

T.P. – Polise gittin mi?

E.T. – Her zaman ve özellikle Cumartesi günleri Bormenin alış-veriş merkezi olan ~~alış-veriş~~ caddede polisler bulunurdu. O gün ortada yoklardı. ~~Kaçtıktan~~ Kovalamacadan sonra polise telefon etmeyi denedim. Tümü bozulmuştu. Aradan haftalar geçti bir çoğu hala bozuk. Schwebebahn'la olayın geçtiği yerden bir durak ilerdeki Werther-Brücke durağına gittim ve polisi aradım. Olayı anlattım. Soruları üzerine elimin ilk yerden çizilmiş olup kanadığını söyledim. Adımı sordular. Söylemedim. «O halde biz de gelmeyiz.» dedi telefondaki memur. Çok kızmıştım ve olayında heyecanını üstümden henüz atamadığım için telefonda bağırıp çağırdım: «Biz olunca sopayla geliyorsunuz, Nazi'ler olunca sizden kimseyi bulamıyoruz.» dedim. Bunun üstüne «Orda bekle, geliyoruz.» dedi. Polislere güvenim yok. Yakındaki Internationale Zentrum'a gittim. Pencereden polislerin geleceği yol görünüyordu. 15-20 dakika sonra ağır ağır bir polis minibüsü trafik kaidelerine uyarak, lambalarda dura-kalka telefon ettiğim yerden geçip olay

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

yerine doğru yine lambalarda dura-kalka gittiler.

Sonradan öğrendiğime göre bir iki Skinheadsi yakalayıp götürmüşler. Ama ikinci gün serbest bırakılmışlar.

T.P. – Serbest bırakılmalarının nedenini biliyormusun? Mahkemeye vermeyi düşünmüyormusun?

E.T. – Üyesi olduğum Friedensforum'daki arkadaşlar bu konulara bakan siyasi polisle konuşmamı ve mahkemeye vermemi önerdiler. Ama bu benim için iyi olmaz kanaatindeyim. Çünkü polislere güvenim yok. Skinheadsler tarafından tanınmak istemiyorum.

Skinheadsler bir provokasyondan önce bilinçli olarak bir miktar alkollü içki veya bira içiyorlar. Nedeni ise şu: Şayet tesadüfen tutuklanırlarsa "Alkolün etkisinde kalarak olay çıkardılar." bahanesiyle polis tarafından kısa bir süre sonra serbest bırakılıyorlar. Yani polis işin politik yönünü bilerek görmek istemiyor. Göz yumuyor. İşte beni öldürmek için kovalayanlarda bu nedenle, yani alkollü oldukları için tutuklanmış ve aynıncı serbest bırakılmışlar, duyduğum kadarıyla.

T.P. – Okuyucularımıza herhangi bir tavsiyen var mı?

E.T. – Önce soğukkanlı olmak, provokasyona gelmemek. Sonra en büyük dileğim tüm demokrat, barışsever kişi ve kuruluşların alman dostlarla el ele ortak mücadelede yerlerini almaları. Son olarak Türkiyelilerin öz sorunlarına daha yakın ilgi duymalarını ve bizleri desteklemelerini bekliyorum.

T.P. – Teşekkür ederiz.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

wuppertaler rundschau 21.11.85 E 15 B 17 L 17

Keine Tamilen mehr auf der Hilgershöhe

Ausländerfeindlichkeit einiger Jugendlicher machte friedliches Zusammenleben unmöglich

„Alle 250 tamilischen Asylbewerber, die wir in Obdachlosenwohnungen auf der Hilgershöhe einquartiert hatten, sind jetzt ersatzlos dort wieder herausgenommen worden", berichtete Dezernent Dr. Eberhard Geißler im Gespräch mit der WR. Damit dürfte die Forderung vieler deutscher Bewohner der Hilgershöhe, der evangelischen Kirchengemeinde und des Arbeitskreises nun erfüllt sein. Denn alle waren einhellig der Meinung gewesen: Die Tamilen müssen weg ! Ausschlaggebend für dieses harte Votum waren die zahlreichen (teilweise gewalttätigen) Auseinandersetzungen zwischen Deutschen und Tamilen auf der Hilgershöhe im August und September dieses Jahres. (Die WR berichtete am 3. Oktober).

Doch auch Asylanten anderer Nationalitäten sollen vorläufig nicht mehr dort untergebracht werden, um Streit mit deutschen Bewohnern der Hilgershöhe von vornherein zu vermeiden. Denn die Schuld an den Auseinandersetzungen trifft eindeutig einen kleinen Kern deutscher Jugendlicher, die aus ihrer ausländerfeindlichen Gesinnung keinen Hehl machten. „Die haben auf der Hilgershöhe Stimmung gemacht und die Aggressionen gegen die Tamilen noch richtig angeheizt", erklärten Dr. Eberhard Geißler und Sozialdezernent Dr. Joachim Cornelius übereinstimmend. Jahrelang sei die Hilgershöhe in der Öffentlichkeit kein Thema mehr gewesen. „Wir haben die Belastbarkeit dort offensichtlich überschätzt." Die Einheimischen hätten angesichts 250 tamilischer junger Männer wohl Angst bekommen überrollt zu werden. Die Ausstattung der Asylbewerber mit den notwendigsten Einrichtungsgegenständen hätten zusätzlich Neid und Mißgunst hervorgerufen. Und nicht zuletzt sei auch die Konkurrenz der jungen Tamilen bei den deutschen Mädchen ein nicht zu unterschätzender Streitfaktor gewesen. Fazit: Was anderswo reibungslos klappt — auf der Hilgershöhe geht es (noch) nicht, weil einige wenige Querulanten auf Streit aus sind.

Anderswo geht es auch anders. „Weder in der Nathrather Siedlung, noch in der Hermannstraße haben wir soviele Probleme" sagte Dr. Geißler. Sogar der Bügerverein Laaken Eschensiepen, der zunächst ganz vehement gegen die Einquartierung von Tamilen in die ehemalige Schule protestierte, hat sich eines Besseren belehren lassen. Geißler: „Dort funktioniert alles hervorragend. Deutsche und tamilische Familien laden sich sogar gegenseitig zum Essen ein."

Auch für die Zukunft ist die Stadt darum bemüht, größere Zusammenballungen von Asylanten auf Dauer zu entflechten. Dr. Geißler „Fünfundvierzig tamilische Familien sind bereits in Privatwohnungen untergebracht. Beschwerden gibt es bisher keine."

Wenn jemand am friedlichen Zusammenleben mit allen Einheimischen interessiert ist, dann sind es die Tamilen. „Wir sind nicht hergekommen, um zu streiten", erklärte einer ihrer Vertreter, „die Probleme, die wir in unserer Heimat haben reichen uns." Für die unliebsamen Zwischenfälle auf der Hilgershöhe, macht er vor allem Verständigungsschwierigkeiten verantwortlich. „Wir müssen so schnell wie möglich Deutsch lernen, damit Mißverständnisse im Gespräch ausgräumt werden können."

Abschließend sei noch einmal auf einige unabänderliche Fakten zur Situation tamilischer Asylbewerber verwiesen, die immer wieder angezweifelt werden:

- Die Tamilen kommen aus Sri Lanka nach Deutschland, weil sie in ihrer Heimat politisch verfolgt werden. Sie kommen nicht aus wirtschaftlichen Gründen.
- Solange das Asylverfahren läuft, dürfen die Tamilen nicht arbeiten,sondern müssen von dem leben, was sie vom Sozialamt bekommen.

Um so positiver sind die Hilfsmaßnahmen zu werten, die eine neunte Klasse der katholischen Hauptschule Carnaperstraße unter Anleitung ihres Lehrers Reinhold Sacha durchführt, der den ersten Artikel der WR über die Lebensbedingungen der Asylbewerber zum Anlaß nahm zu helfen: Die Schüler unterstützen tamilische Familien beim Umzug und Tapezieren und bemühen sich nach Kräften, negative Vorurteile abzubauen und die schwierige Situation für die Tamilen in Wuppertal zu verbessern.

Doris Goedecke

TÜRKIYE SOSYAL BİLİMLER KÜTÜPHANESİ VAKFI

Friedensforum schrieb an Oberbürgermeisterin

Der WUPPER-REPORT erhielt einen offenen Brief des Wuppertaler Friedensforums, den wir nachfolgend gern veröffentlichen.

Liebe Ursula Kraus,

spätestens seit Ihrem couragierten Eintreten gegen den US-Kriegsfilm Rambo 2 erachten wir Sie als eine Politikerin, die sich gegen politisch motivierte Gewalttaten wendet. Daher möchten wir Sie über folgendes informieren: Am vergangenen Samstag, den 5. 10. 85, gegen 13.00 Uhr umlagerten 10-15 neonazistische Skinheads unseren Informationsstand des Friedensforums in Barmen auf dem Rathausvorplatz. Ihre Provoaktionen gingen soweit, daß sie unseren Informationsstand umtraten und ein ausländisches Mitglied unserer Friedensgruppe bedrohten, tätlich angriffen und verfolgten. Der politische Skandal liegt nicht allein darin, daß heute, 40 Jahre nach dem Ende des faschistischen Regimes, Neonazis wieder die Bevölkerung unserer Stadt offen in Angst und Schrecken versetzen können, obwohl zur gleichen Zeit ein besonders starkes Polizeiaufgebot wegen befürchteter Zusammenstöße zwischen Punkern und neoanazistischen Skinheads in der Barmer City patrouillierte.

Liebe Ursula Kraus, wir sind seit diesem Samstag bestürzt und betroffen — um so mehr, da sich uns eine verhängnisvolle Parallele aufdrängt: genau eine Woche zuvor wurde in Frankfurt Günter Sare durch den Einsatz der Polizei zum Schutz eine neonazistischen Gruppe getötet. In unserer Stadt sind Demokraten den Provokationen und Angriffen der Neonazis schutzlos ausgesetzt — und dies unter den Augen der Polizei. Wir sind überzeugt, daß Sie mit uns in den folgenden Punkten einer Meinung sind und fordern Sie auf, alles in Ihrer Kraft und in der Kraft der Stadt Wuppertal stehende zu unternehmen, daß folgende Punkte durchgesetzt werden. Es sind dies:

1. *Das Verbot jedweder neonazistischer Zusammenrottung in Wuppertal.*
2. *Keine Vermietung städtischer Räume an neonazistische Gruppen.*
3. *Die Polizei muß Demokraten vor den Übergriffen der Neonazis schützen.*

Dies wären Maßnahmen, wie sie im Grundgesetz vorgesehen sind. In der festen Überzeugung, mit Ihnen in diesen Pukten einig zu sein, grüßt sie das Wuppertaler Friedensforum.

i.A. Reinhard Kick

Wupper-Report Nr. 54 November 85

TÜRKİYE EKONOMİK VE SOSYAL ETÜDLER VAKFI

Skinheads verprügeln Türken

Immer aggressiver werden in letzter Zeit Angriffe neonazistischer Skinheads auf wehrlose Bürger. So kam es auch am Samstag, dem 5. Oktober, zu einem folgenschweren Zwischenfall in der Barmer City. Angesagt war für diesen Tag ein Punker-Treffen. Und in der Hoffnung auf „Zoff" hatte sich auf der Gegenseite schnell eine Truppe raufwütiger Skinheads zusammengerottet.

Schon öfter kam es in der Vergangenheit zu Übergriffen aus neonazistischen Kreisen.

Randale lag also in der Luft und dementsprechend groß war auch das Polizeiaufgebot.

Doch es sollte anders kommen, die Punker erschienen nicht und die Skinheads, mittlerweile alkoholisiert, zogen frustriert durch die Innenstadt, auf der Suche nach Streit. Als Opfer erkoren sie sich einen Stand des Friedensforums aus.

Anstecker wurden vom Tisch gefegt, Plakate zerrissen und Unterschriften mit Hakenkreuzen und Nazi-Parolen beschmiert. „Wir waren gelähmt vor Angst. Die Provokationen wurden immer gewaltsamer.

Der Tisch flog um und als ein türkisches Mitglied unserer Gruppe eingreifen wollte, schrien die Skinheads: 'Schlagt den Türken tot'!", so eine Augenzeugin des Vorfalls. Der junge Türke rannte dann um sein Leben, verfolgt von 10-15 Skinheads.

Jetzt, durch einen Passanten informiert, wurde die Polizei aufmerksam und schaltete sich ein. Es gelang den Beamten, den Gewalttätern auf den Fersen zu bleiben und sie nach kurzer Zeit zu fassen. Der Türke kam noch einmal mit heiler Haut davon, die Skinheads wanderten vorerst zur Ausnüchterung in eine Zelle.

Rundschau am Wochenende
Berliner Straße 59
5600 Wuppertal 2, Tel. 711001
Samstag, 19. Oktober 1985

Nicaragua-Streit wird immer brisanter

Tumulte bei Veranstaltung der Jungen Union

Einen neuen Höhepunkt erreichte am Mittwoch die kommunale Auseinandersetzung um die Nicaragua-Problematik. Nach der Debatte um den Ratsbeschluß über eine Städtepartnerschaft mit dem mittelamerikanischen Krisenherd kam es jetzt anläßlich einer Veranstaltung der Jungen Union zu weiteren Konflikten zwischen Gegnern und Befürwortern der sandinistischen Regierung.

Um der aus ihrer Sicht mangelnden Information über den Alltag in Nicaragua abzuhelfen, hatte die Nachwuchsorganisation der CDU im Haus der Jugend in Barmen eine Bild-Dokumentation unter dem Titel „Nicaragua libre" organisiert. Darin wird der Versuch gemacht, mit Hilfe von „Beweisfotos" Menschenrechtsverletzungen und Greueltaten der Regierung aufzudecken. Zur Eröffnung am Mittwoch reiste aus Brüssel der Gründer der „Ständigen Menschenrechtskommission Nicaragua", José Esteban Gonzales, an.

Neben Gästen aus der Politik (MdB Dr. Herbert Hupka, MdL Hans-Jürgen Lichtenberg, Fraktionsvorsitzender Hermann-Josef Richter, Bürgermeister Kurt Drees sowie mehrere Stadtverordnete der CDU) hatte sich eine Gruppe von Befürwortern der bestehenden Regierung in Nicaragua eingefunden. Die gereizte Stimmung entlud sich, als einige Mitglieder der JU diese Gruppe handgreiflich daran hindern wollten, während der Rede von José Gonzales ein Protestplakat zu entrollen. Das schnelle Eingreifen des JU-Vorsitzenden Andreas Engelhardt („Hier darf jeder seine Meinung frei äußern und Plakate zeigen!") verhinderte einen Tumult. Anschließend führten Vorwürfe einiger Zuhörer, der Dolmetscher würde die Rede des Gastes falsch übersetzen dazu, daß Gonzales in Englisch fortfahren mußte.

Die Brisanz nahm zu, als die Statements von Herbert Hupka und Hans-Jürgen Lichtenberg durch Sprechchöre und Beschimpfungen gestört wurden. Der von der Galerie als „Faschist" titulierte Lichtenberg appellierte an den Vertreter der Wuppertaler Grünen (Fraktionssprecher Thomas Lenz, der an den Auswüchsen nicht beteiligt war), einzugreifen. „Freiheit heißt immer die Fr[illegible]eit der Andersdenken-[illegible]klagte Lichtenberg die [illegible]an. „Wir nehmen das [illegible]t hin!"

[illegible] der Mahnung von Bürgermeister Drees, Politik im guten Sinne werde immer mit dem Kopf und niemals mit dem Kehlkopf gemacht, verhinderten die ideologischen Auseinandersetzungen eine sachliche Diskussion. Beide Parteien, vor allem aber die Zwischenrufer, trugen durch ihr Verhalten dazu bei, den eigentlichen Zweck der Veranstaltung in den Hintergrund treten zu lassen. Der relativ fruchtlose Ansatz einer Diskussion blieb im ideologischen Dickicht hängen. Dabei boten die Ausführungen José Gonzales Stoff genug. In seiner Rede klagte er das sandinistische Regime an, in einem Jahr über 2000 Gefangene umgebracht und gefoltert zu haben. Den wenigen neutralen Zuhörern hätte deshalb ein ruhiges Gespräch zwischen den Fronten über die Vorwürfe beider Seiten mehr genützt als die verbalen Gefechte und Tumulte.

Roderich Trapp

Wuppertaler Rundschau 14.11.85

TÜRKİYE SOSYALİST YÜKSEK ARŞİVİ

1. Ordu Sıkıyönetim Komutanlığı

Askeri Savcılığına

29.10.1979 - 11.11.1979 tarihleri arasında geçen 14 günlük süre içinde üç günlük kurban bayramı tatili dışında kalan her gün aralıksız olarak, askeri doktorunda tespit etmiş olduğu gibi, izlerin kanıtlayacağı çeşitli biçimlerde işkence edilmiştir.

Getirildiğim günden itibaren istedikleri olmadığı takdirde şubeden çıkışın olmadığını söyleyerek daha giriş kapısında iken önüne gelen tekme tokat ve silahların dipçiğiyle vuruyorlardı.

Sorguya diye çıkarıldığım işkence odasında, gizli örgütten olduğum, olaylara karıştığımı söylüyorlardı. Benim hiç bir örgütle ve olayla ilişkim olmadığını söyleyince soyunmamı söylediler, üzerimde hiç bir şey kalmayıncaya kadar soydular ve yere yatırdılar. Ayaklarımın altına çeşitli kalınlıklarda sopalarla iki kişi birden vurmaya başladılar. Devamlı olarak kendi istedikleri gibi hazırlanan ifadeyi kabul edip imzalamamı kendilerinin acelesi olmadığını nasıl olsa kabul edinciye kadar vakitlerinin olduğunu söyleyerek devamlı olarak falaka atıyorlardı. Bir müddet sonra kaldırdılar kilotumu giymemi söylediler ve odadan çıkarıp birçok insanın bulunduğu koridordan geçirerek banyo veya tuvalet olduğunu sandığım bir yerde hortumla ve kovalarla soğuk suyla ıslatmaya başladılar, daha sonra tekrar odaya soktular ve yüz yukarı çırılçıplak vaziyette ıslak ıslak yatırdılar, ayak ve el parmaklarıma kablolar bağlayarak elektrik vermeye başladılar daha sonra ayak baş parmağımdaki kabloyu çözerek testislerime sonra erkeklik organıma bağlıyorak buralarımdan elektrik verdiler, daha sonra ki defalarında ise göbeğimden ve dudaklarımdan elektrik verdiler. Bütün bunların yanısıra tecavüz edeceklerini söylüyerek ellerindeki sopaları makatıma sokuyorlardı. Aynı işkenceler değişik dozlarda her gün devam etti.

Ben ise bana istina edilen suçlamalarla hiç bir ilişkim olmadığını defalarca belirttim, ancak 10.11.1979 tarihinde yani şubeye gelişimin 13. gününde, 15 gün daha savcılıktan izin aldıklarını bu yetmezse 15 gün daha alacaklarını söylediler. Bunca yapılan işkenceden sonra tekrar bu işkencelerin tekrarlanacağını duyunca buradan çıkmak için denilenlerin altına imza attım.

Daha sonra selimiye askeri mahkemesine çıkarıldığım da hala işkencenin etkisi altındaydım ve bunları mahkemede kabul etmediğim takdirde polisler tekrar geri götüreceklerini söyledikleri için 1. şubedeki ifademi kabul ettim.

1. şubedeki hazırlık ifadem baskı ve işkence altında alındığından hukuki hiç bir dayanağı yoktur.

Not: Dosyama eklenmesini saygılarımla arz ederim.

Macit Güneş

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

1. Ordu Sıkıyönetim Komutanlığı
Askeri Savcılığına

29.10.1979 tarihinden 11.11.1979 tarihine kadar 1. Şubede kaldığım 14 gün içinde 3 günlük bayram tatili hariç 10 gün boyunca cezaevi doktorunun tespit ettiği izlerdende anlaşılacağı gibi maddi ve manevi işkence yapılmıştır. Askeri savcı tarafındanda vücudumdaki bu izler bariz bir şekilde görülmüştür.

1. Şubeye getirildiğimde istedikleri ifadeyi vermediğim takdirde şubeden çıkışın olamıyacağını söyliyerek tekme, tokat, ve dipçiklemeğe başladılar.

Sorgu için çıkarıldığım işkence odasında gizli örgütten olduğumu söylediler. Benim hiç bir örgütle ilişkim olmadığını söylediğimde tekme ve yumruklarla 5-6 polis yere yatırdı. Falakaya bağlayıp değişik tipte sopalarla vurmaya başladılar. Bir müddet sonra üstümde hiç bir şey bırakmadan soydular. Tuvalet olduğunu sandığım yerde soğuk suyu hortumla üzerime dökerek ıslattılar. Yeniden bir odaya getirip sandalyeye bağlıyarak sağ el ve sağ ayak küçük parmaklarına kablo bağlıyarak elektrik verdiler. Bunlar 3 güo bayram hariç 10 gün boyunca değişik biçimlerde uygulandı. Elektriği boynumdan, kulağımdan dudaklarımdan, göğüsümden ve erkeklik organlarımdan veriyorlardı. Bu işkencelerde sopayı makatıma dürtüyor ve hadım edeceğiz diyorlardı.

Bu işkenceler esnasında iki defa kendimden geçtiğimi hatırlıyorum. Hemen soğuk su dökerek ayıltıyorlardı. Bir defasında yukarı sorguya çıkarken taktıkları bantın falaka esnasında açılmasıyla 5-6 kişi hemen üzerime atıldı. İşkence yaparken bağladıkları bir kayışı işlerinden biri boğazıma takarak sürüklemeye başladı.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

boğacağını ve öldüreceğini söyliyerek küfretmeye başladı. Bir müddet sonra kendimden geçerken boğazımdan hıırıltılar gelmeye ve ellerimin, ayaklarımın titrediği bir anda içlerinden bir polis bıraktı.

Falakada vurdukları sopalarla ayaklarım şişmişti ve parmak uçları kan toplamıştı. Bana sürekli bilmediğim dağlar hakkında sorular soruyorlardı. Küfrederek ya olayı kabulleneceksin veya isim vereceksin diyorlardı. Kan toplamış veşişmiş ayaklarıma basıyor saçlarımı çekiyorlar ve 1. Şubede adam sağlam veya sağ çıkmaz; 1 ay buradasın, ona yetmezse 1 ay daha izin alacaklarını söylüyorlardı.

1. Şubeden çıkmak için mevcut hazırlık ifademi verdim. Yine sürekli sıkıyönetimde ifadeyi değiştirdiğim takdirde yeniden geri 1. şubeye götüreceklerini söylüyorlardı. Mahkemede yapılan işkencelerin etkisi ve geri 1. Şubeye götürülmekten korktuğum için o ifadeyi verdim.

1. Şubedeki hazırlık ifadem baskı ve işkence ile alındığından hukuki hiç bir dayanağı yoktur.

Dilekçemin dosyama eklenmesini saygılarımla arzederim

Yaşar Çark

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

1. Ordu Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığına

17.10.1979 tarihinden 30.10.1979 tarihine kadar 1. Şubede kaldım. 2-3 gün hariç hergün sorguya çıkarıldım. Sorguda sürekli gizli örgüte üye ve yönetici olduğum kabul ettirilmeye çalışılıyordu. Kabul etmeyince üzerimdeki herşeyi çıkarttırıp yere yatırıyorlardı. Ayaklarımı bağlıyarak iki kişi biri ince diğeri kalın sopayla sürekli ayaklarımın altına vuruyorlardı. Ayaklarımın altı şişince kaldırıyorlar, ayaklarımın altına sopanın sivri tarafını koyarak onun üstünde zıplatıyorlardı. Sonra tekrar yatırıp falakada dövüyorlardı. Tekrar kaldırıp boynumdaki saçlarımı koparırcasına çekiyorlar, sırtımı uzun süre duvara vuruyorlar istediklerini kabul etmezsem ciğerlerimi duvara vura vura sökeceklerini söylüyorlardı. Sayısını hatırlıyamadığım olayları kimin yaptığını, yada bu olayları yaptığını söyledikleri şahısların isimlerini sayıyorlar ve olayı o şahısların yaptığını duyduğumu söylememi istiyorlardı. Bilmiyorum deyince çıplak bir vaziyette yere yatırıyorlar, erkeklik organımdan ve vücudumun çeşitli yerlerinden elektrik veriyorlardı. Bir seferinde sorgulamada kendimden geçmeme rağmen sopayla bacaklarıma vurup ayıltıtlar ve tekrar dövmeye devam ettiler. Sorgulamaya her çıkışımda tahminen 4-5 saat bazen daha fazla tutuyorlar ve sürekli işkence ediyorlardı. Çıkarıldığım bir sorgulamada bazı şahısları tanıdığımı, bombaların yerlerini söylememi istediler. Bilmiyorum, ilgim yok, tanımıyorum deyince üzerimdeki giysileri çıkarttılar. Çıplak bir vazi-

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

yetteyken vücudumun üst kısmını eğdirdiler, ırzıma geçeceklerini söylediler ve ondan sonra makadımdan içeri sopa soktular. Olaylara karıştığımı. söylüyorlar ben ilgim yok deyince aynı işkencelere devam ediyorlardı. Sürekli olarak istedikleri ifadeyi vermezsem izin aldıklarını beni aylarca orada tutacaklarını, gerekirse kaçarken vuruldu deyip öldüreceklerini söylüyorlardı. 1. Şubedeki ifadem baskı ve işkence altında alınmıştır. Bunun için hukuki bir dayanağı yoktur. Dilekçemin dosyama eklenmesini saygılarımla arz ederim.

Arif Kurtdişoğlu

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

No.1984/2251

ÖLÜ MUAYENE VE OTOPSİ ZAPTI

19.4.1980 günü saat 18.00 de Ankara Emniyet Müdürlüğü 1.Şube Müdürlüğü'nden Ayhan Cumhuriyet Savcılığınızca telefonla Ankara Sıkıyönetim Komutanlığınca emri gözaltına alınan Abdülhamit oğlu, 1955 doğumlu YAŞAR GÜNDOĞDU'nun 1.şubede 8 nolu hücrede tek başına bulunduğu sırada beton zemin üzerinde yatar durumda görüldüğünün ve Numune Hastanesi Acil Servisine kaldırıldığının ve bu hastanede öldüğünün, ölümün Güvenlik Mülahazası ile Karşıyaka Mezarlığı morguna kaldırıldığının bildirilmesi üzerine Yaşar Gündoğdu'nun cesedi üzerinde otopsi yapılmasına karar verilerek 20.4.1980 günü saat 10.00 da Cumhuriyet Savcı Yardımcısı Akın Önöl,Zabıt Katibi Mehmet Eğrof ve bilirkişiler Prof.Dr.Adnan Öztürel,Prof.Dr.İbrahim Tunalı, Uz.Dr. Cahit Zeytürk olduğu halde Karşıyaka Mezarlığı morguna gelindi.

Ayrıca yazılan bir müzekkere ile Ankara Numune Hastanesinde mevcut Yaşar Gündoğdu'ya ait hasta tabela müşahade kağıtları ile grafiler celp edildi.

Morgtaki Yaşar Gündoğdu'ya ait ceset çıkarıldı.Hüviyetinin tesbitine geçildi.

HÜVİYET TESPİTİ: Azmi GÜNDOĞDU-Abdülhamit oğlu,1951 D.lu.Ankara'da Cazi mah.17/3 Kilit sokak'ta oturduğunu söyledi, soruldu:

Bana gösterdiğiniz ölü kardeşim Yaşar Gündoğdu'ya aittir.Babasının adı Abdülhamit olup 1955 doğumludur.Yatiye'den doğmadır.Bitlis,Erzincan mah. nüfusuna kayıtlı olup Ankara'da Örnek mah.Oruç Reis caddesi, A-12.blok, 12-numarada oturmakta idi dedi.

Ölümün çıplak olarak beyaz bir örtü içerisinde sarılı bulunduğu görüldü. Örtü çıkarıldı. Çıplak olarak muayenesine başlandı.

BİLİRKİŞİ:Prof.Dr.ADNAN ÖZTÜRFL-Hayri oğlu,1922 D.lu.A.Ü.Tıp Fakültesi Adli Tıp Kürsüsünde Öğretim Görevlisi.Yemini yaptırıldı.

BİLİRKİŞİ:Prof.Dr.İBRAHİM TUNALI-Mehmet oğlu,1924 D.lu.A.Ü.Tıp Fakültesi Adli Tıp Kürsüsünde Öğretim Görevlisi,Yemini yaptırıldı.

BİLİRKİŞİ:Uz.Dr.CAHİT ZEYTÜNK-Arif oğlu,1925 D.lu.A.Ü.Tıp Fakültesi Adli Tıp Kürsüsünde Uzman Doktor, yemini yaptırıldı.

Ölü çıplak olarak bilirkişilere tevdi edildi,soruldu :

DIŞ MUAYENE:1.64 cm.boyunda, atletik yapılı, koyu kumral saçlı, bıyıklı, sünnetli, buğday tenli erkek cesedi olduğu görüldü.Ölü lekeleri sırtında, kol ve bacakların arka taraflarında mor renkte teşekkül ettiği, ölü katılığının teşekkül ettiği ve halen devam etmekte olduğu görüldü.Başında alın sağ tarafında 4x3 cm. ebadında hafif ekimoz müşahade edildi.Buraya yapılan kesitte deri altında 9x6 cm. ebadında ekimoz müşahade edildi. 2-Başın arka kısmında orta çizginin biraz sağında oksipitale yakın yerde 1,5 cm.uzunluğunda yanlamasına kalemvari kesilmiş kemiğe kadar gitmeyen üzerinde iki dikiş bulunan yara müşahade edildi. Saçlı deri kaldırıldığında bu kısımda saçlı deri altında 1x3 cm.ebadında ekimoz müşahade edildi. 3- Alt çene ön altkısmında 5 cm.uzunluğunda 1,5 cm. genişliğinde ekimoz müşahade edildi.Bu kısma yapılan kesitte deri altında aynı çapta kanama müşahade edildi. 4- Boynun sol tarafında mercimek cesametinde sıyrık tesbit edildi. 5- Göğüs kemiğinin üzerinde ve üst uca yakın yerde 1 cm.çapında ekimoz müşahade edildi. Buraya yapılan kesitte ciltaltında 1 cm.çapında kanama müşahade edildi. 6-Göğüs kemiğine ait ucunda mercimek cesametinde ciltaltında kanama görüldü.7- Sol omuz ucundan 1 cm.sol tarafta 4x2,5 cm.ebadında deriye mühasıl ekimoz tesbit edildi. 8- Göbekten 6 cm.yukarıda mercimek cesametinde cilt altında kanama ve göbekten 8 cm.yukarıda yarım fasulye cesametinde ciltaltında kanama ve göbekten 2 cm.sağ üst kısımda cilt altında kanama tesbit edildi. Bu kanama görülen deri altı kısımlarında ciltte herhangibir belirti vermedikleri. 9- Sol kristailiaka üzerinde üç adet mercimek cesametinde erezyon, 10- Sol el bileği iç kısmında 2x2 cm.ebadında ekimoz mevcut. Buraya yapılan kesitte deri altında ayna ebatta kanama müşahade edildi.Netice

.../...11-Sol el sırtında 5.parmak hizasında ve iç kısımda 6x5 cm.ebadında ekimoz müşahade edildi. Bu kısıma yapılan kesitte cilt altında kanama tesbit edildi. 12- Sağ el bileği üst dış kısmında üç adet mercimek cesametinde erozyon görüldü. 13-Sağ el 2 ve 4.parmak birinci falanksta mercimek cesametinde erozyon bulunduğu görüldü. 14- Sağ el bileği iç kısmında 2x3 cm.ebadında ekimoz müşahade edildi.Bu ma yapılan kesitte kanama müşahade edildi. 15-Sağ diz kapağının hemen altında 2x3 ebadında ekimoz görüldü.Buraya yapılan kesitte ayna ebatta cilt altında kanama tes edildi. 16- Sol diz kapağı üzerinde 1,5 cm.ebadında ekimoz, bunun altında deri alt kanama izlendi. 17-Soldiz kapağı alt kısmında iki adet nohut cesametinde erozyon. 18-Sağ ayak bileği üst kısmında ön yüzde iki adet 1 cm.çapında ekimoz, buraya yapı kesitte cilt altında kanama tesbit edildi. 19- Sırtında sağ ve sol taraflarda ufak müteaddit büyüklü değişen çok sayıda erozyonlar müşahade edildi. Sırtın muhtelif yerlerine lan kesitlerde sağ omuz da kürek kemiğinin üst kısmında 7x3 cm.ebadında bir sahayı kaplayan deri altı kanaması görüldü. Sol kürek kemiği üst kısmında deri altı ve ad lara kadar inen 9x4 cm. ebadında kanama müşahade edildi. Sağ kürek kemiği alt ucu hizasında 2 cm.çapında deri altında kanama görüldü. Sırttaki görülen müteaddit ero yonların altında deri altında herhangibir kanama tesbit edilmedi. 20- Sırt ve kalç uyluk baldır kısımlarına ve ön taraflarına yapılan müteaddit derin kesitlerde deri altında veya kaslar arasında kanama tesbit edilmedi. Her iki tabana yapılan derin sitlerde deri altında ve kaslar arasında kanama görülmedi. Bunlardan başka vücutta delici kesici alet yarası, herhangibir ateşli silah yarası tesbit edilmedi. Usulü veçhile otopsiye geçildi.

BAŞ AÇILDI: Yukarıda harici muayenede belirtilen saçlı derideki bulgulardan başka bulgu tesbit edilmedi. Kafa kemiklerinde kırık çatlak görülmedi. Beyin hiperemik yapıda olup ve her iki hemisferi kaplayan yaygın tahminen birkaç milimetre ile 3 kalınlığında olan subdural kanama tesbit edildi.Beyin kesitlerinde kanama görülmedi Beynin ödemli olduğu müşahade edildi.Kafa kaidesi kemiklerinde kırık çatlak görülm

GÖĞÜS AÇILDI : Yukarıda harici muayene belirtilen göğüs derisi üzerindeki bulgulardan başka bulgu tesbit edilmedi. Kaburgalar omurga normal yapıda olduğu, kırık çatlak görülmediği görüldü. Her iki akciğer hiperemik ödemli, sağ akciğer 500, sol akciğer 400 gr.ağırlığında bulundu. Kesitlerinde herhangibir patolojik bulgu tesbit edilmedi. Kalp 350 gr.ağırlığında bulundu.Kesitlerinde kayda değer patolojik bir bu görülmedi.Her iki göğüs boşluğunda kanama ve.izlenmedi.

KARIN AÇILDI: Karaciğer tahminen 1300 gr.ağırlığında bulundu, kesitlerinde patolojik bulgu görülmedi, Dalak normal yapıda olup 150 gr.(tahminen) bulundu.Böbrekler tahminen 100 er gr.ağırlığında ve normal yapıda görüldü.Kesitlerinde hiperemide başka bulgu tesbit edilmedi.Mide, pankreas ince ve kalın bağırsaklar pelvis organla normal yapıda olup, mide içerisinde bir litreye yakın büyük bir kısmı sıvı halinda içerisinde ne olduğu anlaşılamayan gıda bakiyeleri parçalar halinde de bulunduğu sa tandı.Bu parçaların daha çok ekmek parçaları olduğu kanısına varıldı.

Ankara Numune Hastanesinin Beyin Cerrahi Servisine ait 8856 protokol numara ve 19.4.1980 tarihli Yaşar Gündoğdu'ya ait hasta müşahade evrakının tetkikinde:

19.4.1980 günü saat 03.25 de A.H.P.den görülerek yatırıldığı, Norolojik muayenesinde: Bilincinin kapalı koma halinde bulunduğu, ağrılı uyarılarak desserebrasyon rijiditesi olduğu, pupiller bilateral dilate, izokorik, ışık reaksiyonu (-) bulundu diğer kraniyal çiftlerin harici in tabii, ense sertliği bulunmadığı, karın cidar refleksi alınamadığı, derin tendon refleksleri normoaktif, bilateral babinskinin lokayıt olduğu, sfinkter kaçırı bulunduğu, rontgende bariz patoloji olmadığı, genel durumun çok kötü olduğu, T.A.110/60 mmHg olduğu, nabzının dakikada 56 olduğu, Lokal muayenesinde:-Sağ frontalde takriben 4-5 cm.çapında hematom ve üzerinde ekimotik saha(tarafımızdan tesbit edildi) -Arka pariyatalde takriben 3 cm.lik sütüre yara (tarafımızdan görülmüştü)-Boyunda krikoid çıkıntı üzerinde takriben 1,5 cm.çapında ekimotik saha (Tarafımızdan görülmedi) -Sol claviculanın takriben 6-7 cm.üzerinde takriben 1 cm.ekimotik saha (Tarafımızdan görülmedi) - Her iki kol iç kısımda koltuk altından aşağı doğru 8-9 cm.lik bir alana doğru uzanan peteşiyal kanamalı ve ekimotik sahalı

TÜRKİYE SOSYAL ARAŞTIRMALAR VAKFI

.../...leşmeler (Tarafımızdan görülmedi) -Sırtta her iki skapula arasında, her iki skapula hizasında ve takriben Th8 seviyesine kadar yayılan çok sayıda çapı 1 cm.ile 3 cm.arasında değişen, kenarları yer yer muntazam, yer yer girintili çıkıntılı üzerlerinde peteşiyal kanamalar bulunan koyu kırmızımtrak leşmeler(Tarafımızdan görüldü) -Alt çenede takriben 6-7 cm.uzunluğunda, 1,5 cm.genişliğinde ekimotik sahi (tarafımızdan görüldü) -Her iki avuç içi, el bileği iç kısmı ve el sırtında yaygın morluklar (tarafımızdan görüldü) -Sağ el sırtında ve 2. ve 4.parmak sırtında hafif cildi sıyrıklar (tarafımızdan görüldü) -Sol ayına ilk anteriyor, sporiyör üzerinde cildi sıyrık (tarafımızdan görüldü) - Sağ uyluk kısmında 1x1 cm.lik ekimoz (tarafımızdan görülmedi) -Sol diz kapağı üzerinde cildi sıyrık (tarafımızdan görüldü) -Sağ ayak bileği üzerinde 1x1 cm.lik iki adet abrazyon (tarafımızdan görüldü) -Sternum üzerinde sol omuz başında 1x1 cm.lik hiperemik saha (tarafımızdan görüldü) -Boyunda ön yüzde bilateral çizgilik (tarafımızdan görülmedi) -Muhtemel teşhisin kafa travması olduğu, hastanın lateralizasyon vermiyordu, tıbbi tedaviye alındığı, genel durumu düzelmeyen hastanın 19.4.1980 tarihinde saat 08.15 sıralarında santral menşeli solunum ve dolaşım yetmezliği sonucu öldüğü belirtilmiştir.

Karında göbeğin alt kısmında ve her iki tarafında ikişer adet uzunlukları 6-8 cm.arasında değişen çizgi şeklinde birbirine paralel erezyonların hastada karın cildi refleksine bakmak için hekim tarafından iğne ile çizilmiş olduğu başkası tarafından yapılmadığı, muayene için yapıldığı, cebir şiddet olmadığı tarafımızdan tesbit edilmiştir.

ÖLÜM SEBEBİ VE SONUÇ: Yukarıda geniş bir şekilde hastane müşahade kağıdındaki bilgiler ve otopsi bulguları kaydedilmiş olan Yaşar Gündoğdu'nun kafa içi beyin zarı kanaması sonucundan öldüğü kanısına varılmıştır. Vücutta tesbit olunan baştaki iki ekimoz sıyrık(çizildi) Kafa içi kanaması ile ilgili bulunmamaktadır.Beyin sert bir yere çarpması veya çarptırılması veya bu kısımlara sert bir cisimle vurulması sonucunda meydana gelmiş olabileceği kanısına varılmıştır. Tıbben kesin olarak ne şekilde bu ekimozların husule geldiklerinin tesbitine tıbbal bakımdan imkan bulunamamıştır. Çenedeki ekimozun da kafadaki beyin zarı kanaması ile ilgisi yukarıda izah edildiği şekilde bulunmaktadır.Fakat ne ile ne şekilde yapıldığının tesbitine tıbbal bakımdan imkan sağlanamamıştır.Vücuttaki sıyrık, ekimoz şeklinde husule gelmiş olan müteaddit belirtilerin ölüm sebebi teşkil etmeyecek mitelikte bulundukları kanısına varılmıştır.Kurşunların yere çarpması veya bir yere sürtünme veya sürüklenme, sertçe bir cisimle vurma şeklinde bir olay sonucu meydana gelebilecekleri, şahsın kendisi tarafından veyahut başkaları tarafından yapılmış olabilecekleri tıbbal bakımdan ne ile yapıldıklarının ve oluşum mekanizmasının izahı mümkün olmamıştır. Kafa dışındaki bu sıyrık ve ekimozlar basit travma belirtilerini teşkil etmektedirler. Tümü birden bir hafta müddet işgücü (iş ve güce) engel teşkil edecek vasıftan bulunmuşlardır. Vücutta elektrik tatbik edildiğine dair hiçbir belirti bulunmamıştır. Alçak ve yüksek gerilimli elektrik uygulamalarında haricen vücutta bir belirti husule gelmeyebilmekte fakat bu elektrik uyarımı kalp hareketlerini hızlandırmak suretiyle ölüm tevlid edebilmektedir.Burada böyle bir ölümde bahiskonusu değildir.Ölüm sebebi yukarıda bildirildiği gibi kafa travmasına bağlı (darbe veya çarpmasına) beyin zarı kanaması neticesinde olmuştur.Midede bulunan gıda artıklarına nazaran ölüm 3-4 saat evvel yemek yemiş olduğu saptanmıştır. Nevcut evrakta 19.4.1980 günü saat 03.25 raddelerinde hastaneye yatırıldığı, koma halinde geldiği, sabah saat 08.15 de öldüğü koma halinde seyrinin çok yavaşladığı nazara alınırsa şahsın komaya girmeden bir süre önce yemekyemiş olabileceğimiz kanısını vermektedir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

.../...Vücudundaki yaraların sopa, cop, demir çubuk veya silindirik bir cisimle yapılmış olmaları veya yahud tarafından kendi kendine sert yerlere çarpmak suretiyle,düşme suretiyle yapılmış olmalarının muhtemel dahilinde bulunduğu kesin olarak ne şekilde yapıldığı tarafımızdan kesinlikle mümkün olmadığı, ayrıca yapılan tetkik neticelerinde eski veya yeni tesbit edilemediği, herhangibir şekilde tabancalara sert bir cisimle vurulmuş olduğu kanaatine varıldığı saygılarla arzolunur.Dediler.

Bilirkişilerin beyanına göre kesin ölüm sebebi belirlenmiş bulunduğundan cesedin defnine müsaade edilerek ve defin ruhsatı verilmek suretiyle cesedin hüviyet şahidi bulunan Azmi Gündoğdu'ya teslimine dair iş bu dört sahifeden ibaret zabıt hep birlikte imza altına alındı. 20.4.1980

C.Savcı Yardımcısı Akan Üçel	Z.Kâtibi Mehmet Şeref	Bilirkişi Prof.Dr.Adnan Gatırel	Bilirkişi Prof.Dr.İbrahim Tuna
Bilirkişi Uz.Dr.Cahit Zenţürk	Otopsi Yardımcısı Kadir Altın	Cesedi tanıyan ve teslim Azmi Gündoğdu	

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

3- Bugüne değin söz veriten yasak olmayan eylem. kurumların ilgilere verilmesi. Keyfi olarak yasakların gazetelerin(Demokrasi, tutsaklık, Halkın Birliği vs.) hergün düzgün ve yerleri miktarda verilmesi.

4- Söz verilişte bugüne dek yapılmayan dutarnamaların yayınlanması, resim açılması ve ihtiyaçların mutfağının verilmesi.

5- Diğer ilk taleplerimizi sağlayan radyo T.V. yayınlarından ihtiyaçlarımıza karşılanması ve cezaevine girmesine yasak konulmaması.

6- Ziyaret haftada 2 günde çıkarılmak ve süresi 1 saatlarla ihlal ziyaretçilerimizde getirdiği gıda maddelerinin kontrolden geçirilmeden bizlere verilmesi sağlanmalıdır.

7- Koğuşlar verilen sözlere göre düzenlenmiş, yatak, yazlık nevresim, battaniye ihtiyaçlara göre karşılanmalıdır. (2 kişi bir yatakta beton üstünde yatmak istiyoruz. Bunları açıkça söylemeliyiz.)

8- İçme, kullanma, koğuş ve tuvalet temizlikleri için gerekli su, temin edilmelidir. Salgın hastalıklara karşı tedbir alınmalıdır. (Bit, pire, uyuz vs.) En az haftada bir gün banyo sürekli olarak sağlanmalıdır.

9- Koğuşların havalandırma süresi günde 20 dk. ka olmaz. Tam gün olmalıdır.

10- Yemekler beslenici ve sağlığa uygun olmalı plastik kaplarda değil, sağlığa uygun kaplarda ve sıcak olarak verilmelidir.

11- Temel masa, sandalye, tuvalet, kitap, kitaplık, rafı, elbise askısı verilmelidir. Eşyalarımız yerde dağınık şekilde durmakta, yemeklerde beton üstünde yemek yiyoruz.

12- Posta hizmetleri devamlı, şekilde görüşmeli ve dikkate alınmalıdır.

Saydığımız bu talepler ve üzerimizde uygulanan zulümden kurtulmak için ve diğer haklarımızı, mücadele, hakları alınana dek sürecektir.

YAŞASIN HAKLI MÜCADELE DEĞERLİDİR.

ŞUNDAKİ ÖLDÜR ÖLDÜR...

(2 Mayıs'tan itibaren sürdürüyor)

Not: 2 Mayıs'tan itibaren 3 Gün direniş boyunca dışarıya tahliye, mahkemeye ve savcılığa kimse çıkmadı. Nevralden Ocaklı'da DAVUTPAŞA'DAKİ büyüklerden kesilmişti.

DEVRİMCİ

TUTUKLULAR.

...Komutanına Duyuru...

Bizler Davutpaşa S. kışlasında cezaevinde bulunan tutsaklarız. Son yıllarda görülen olaylardan sonra bu cezaevi yer değ. Cezaevi idaresinde uzun dönemden beri yapılan yürüyüşlerde uygulanan baskılar istediğimiz değerlendirmede verilmiş olan sözler yerine getirilmedi. İnsanlık dışı koşullar altındaki yaşamımız devam ettirildi. Sağlıksızlıklardan sürgün olarak getirilen 120 siyasi tutukluyu sindirmeye yönelik şiddet hareketler mevcut koşullarla birleşince yaşam hayatları çekilmez hale geldi. 28 Nisan pazartesi günü koğuşlarda yatarken hoşnutsuz sesle marş söylemesini duyan polis koğuşlara ateş açtılar. Bir arkadaşımız bulunmaz edercesine ateş açtılar. Bir arkadaşımız hafif yaralandı. 29 Nisan salı günü ziyarete gelenlerden acil bir kaç tutuklu tedavisi için acilci mahkemeye çıkarıldı ve 400 kişinin gözü önünde şiddetlenmeye başlandı. Bu olayın protesto edilmesi üzerine cezaevi müd. emriyle ihtarsız ateş edilerek dersek kurtulduk. 6 arkadaşımız sağlığı yaralandı. Yaralılardan biri hala Haydarpaşa Ng. hastanesinde yatmaktadır. Üzerimize ateşe ateşle cevap verdiğimiz için ateş edilmesi sonucu kendimizden ateş edildiği şüphesi yaratılarak (provokatörlerle) tahmin(!) ettiğimiz ateş açıldı. Bu bulunan yaylar hücre sopası, paspas, ve mutfak ateş sonucu kurşunlama kardeşi sunlardı.(!)

- Üzerimize ihtarsız ateş açılması, barışçı yaklaşımımız rağmen bu olayın bizlerce yapılan bir işkence olduğunu bize bildirdiler.

(İşkence olduğunu bize bildirdiler.)

2 Mayıs günü 6 arkadaşımızın mahkemeye çıkarılacağı duyurulmuştu. 1 Mayıs ertesi günü 8 arkadaşımız mahkemeye çıkarılacaktı. Bu nedenle her an ateş açılması tehdidine ve kasaya patlayacak(!) silahların namlularının altında...

- Bu nedenle, kaçış girişimine karşı önlem almak için 29 Nisan günü 6 arkadaşımızın yaralanmasından sonra da adam gibi koğuşlarda, arkadaşlarımızın havalandırma sırasında, marş söylemeyi bırakmış üzerlerine ihtarsız(!) ateş açılmış 2 arkadaşımız yaralarından ağır yaralandı. Bir müddet yerde yattıktan sonra öyle koğuşlarına alındılar. (Yaralı arkadaşlarımızın yaşadıkları ve mahkemeye alınmadıkları ilanı alındığını(!) bulunmaz edercesine geri getirildiler.

- Bu olaylarda 1 Mayıs günü Sarıyerlilerden dönen arkadaşlarımız bir hücrede 25 asker tarafından sopalarla yere uzanıp dövülmesini ve söylenen marşlarımızı bastırmak için kurulan büyük hoparlörlerle marşlar yüksek sesle çalınmasına çalışmalarına gerekli görmüyoruz.

- Bu gelişmelerden sonra acil siyasi tutuklu olarak, yaşam ortamlarımız, ve alınan pilitik tutumlarımızın kampanya dönüşü koşullarını protesto etmek için "ÖLDÜR ÖLDÜRÜNÜ" gibi marşlarımızı bastırmak için bugüne dek söz yerine getirilmeyen hakkımızı dile getirmek ve haklarımızı elde etmek için sonuna dek direneceğiz.

TALEPLERİMİZ.

1- İhtarsız ateş açılmasına yol açan üzerimize yönelik saldırıların kaldırılması. Askerlerin kesinlikle uzak bulundurulması.

2- Bizler siyasi görüşlerimizden dolayı buraya getirilen tutuklular olarak askeri tutukluluğumuz olmadığı için, cezaevlerinde uygulanan disiplini kabul etmiyoruz. (Soğuktan sıfır numara kestirme, uyku, sıcak yaşam vs.)

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

SAYI: 6190.7

245

RAPOR

Turan Emeksiz Lisesi 5Fen/E sınıfı 1338 nolu öğrenci İsmail Arpacı'nın yapılan muayenesinde:

Acut Myalji teşhis edilmiş olup, sahsın 8(sekiz) gün mutlak yatak istirahatının uygun görüldüğünü bildirir tabib raporudur.15.4.1980

Dr.Hasan Tursun
Ücretli Sağlık Ocağı Tbb.

T.C.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı
Kuşadası Hükümet Tabibliği

Kayıt No: Hastanın adı, soyadı Muayene tarihi

Prot:No
5044

GEÇİCİ RAPOR

28.12.1979 günü saat 16.50 de Hasan oğlu 1962 doğumlu Baki Uzunkayanın yapılan muayenesinde sol ayağının üst ve yan yüzünde ekimotik sahalar saptanmış olup.Ayak tapanında darbe izlerine ve ödem'e rastlanmamıştır. Ayağın üst yüzündeki ekimozun nedeni anlaşılamamıştır.Kesin raporunun verilmesi için Söke Devlet Hastanesine sevki uygundur.Bedeninin diğer yerlerinde darp ve cebir arazlarına rastlanılmamış olup hayati tehlike olmadığını bildirir geçici rapordur.

Dr. İsmail Akalın
Hükümet Tabibi
İmza ve Mühür

Aslı gibidir
Katip 66

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

T.C.
SAĞLIK ve S. YARDIM BAKANLIĞI
ORDU VİLAYETİ
ÜNYE DEVLET HASTAHANESİ
BAŞTABİBLİĞİ

Sayı : 62
Konu :

Orhan KIRMAN Hk.

Ünye :25 / 2 / 19 80

RAPOR

C.Savcılığı: ÜNYE

Orhan KIRMAN'ın 25.2.1980 tarih ve 1305 protokolle yapılan muayenesinde:

Sol hemitoraksta tüm ve sağ hemitoraksın yarısını içine alan Geniş travmatik ekimoz sol dizde ağrı.Scopik kontrolde osseöz patolojik yok.

Bokuz ftün iş ftücüne mani olduğunu bildirir kati raporduı

Op.Dr.Ali Nihat Ayhan
Devlet Hast. Bag. Tabibi

(4)

T.C.
SAĞLIK ve S. YARDIM BAKANLIĞI
ORDU VİLAYETİ
ÜNYE DEVLET HASTAHANESİ

11

RAPOR

Ünye C. Savcılığının bilâ Sayılı ve 25.1.1980 tarihli yazılarıyle muayenesi istenilen Veysel GÜVEN'in yapılan muayenisinde;

Sağ el başparmak ve bilek kısmında künt cisim darbından mütevellit ekimoz ve şiş, Sağ bacakx diz kapağı üzerinde 3 cm. genişliğindi 10 cm. uzunluğunda 1-2 günesine ait olduğuna tahmi edilen ekimoz mevcut olup,(10)gün iyileşir Şahsın üç gün iş ve ücüne mani olacağını bildirir rapordur.25.1.1980

DR.ORHAN ÖZTÜRK
M.S.O.Tbb.

TÜRK SOSYAL TARİHİ ARAŞTIRMA VAKFI

İstanbul Barosu

Tutuklular ve Hükümlülerin Sorunları Komisyonuna

Müvekkilim Ahmet Özkay Saygı, göz altına alınışından 4 ay sonra, İst. Sıkıyönetim Komutanlığı 2. No.lu As. Mahkemesince, 15.4.1980 tarihinde tahliyesine karar verilmiştir.

Müvekkil Sanık, Sağmalcılar Ceza evinden, 17.4.1980 tarihinde fiilen tahliye edilmiştir.

Ancak ceza evinin kapısında, bekleyen Emniyet 1. Şube ekip arabasınca, müvekkil tekrar göz altına alınmıştır.

Durumun, yasa dışılığı ve ardındaki işkence ile ikrar alma niyeti izahtan varestedir.

Gereklı çalışmaların yapılmasını rica ederim.

Av. M. Sadık Akıncılar

İstanbul Barosu
Yönetim Kuruluna
22.4.1980
Av. Dikmen Şener

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İstanbul Barosu Başkanlığına

İSTANBUL

Bizler Sağmacılar cezaevinde bulunan tutuklu ve hükümlüleriz. Birçoklarımızın tutukluluk nedeni Mahkemeye gitmediğizdir. Bazı koğuşumuzda bulunan bir çok tutuklu arkadaşımız düşüncelerinden dolayı burada bulunmaktadır. Yani düşünce ve kanaatları demokratik olduklarında tutuklanmışlardır.

Cezaevinde yasal hiç bir hakkımız yoktur. Haftada iki üç kez koğuşlarımız aranmakta, arkadaşlarımız götürülüp hücrelere atılmakta ve dövülmektedir. En son 26 Nisan 1980 günü bir bölük silahlı jandarma koğuşlarımıza baskın yaptı. Koğuşumuzun mevcudu 55 kişi idi. Gelen jandarmaların sayısı 500 kişinin üstünde idi. Ortalama her tutuklumuza 10 dan fazla jandarma düşüyordu. Koğuşta bulunan tüm tutuklu arkadaşlarımıza dayak attılar. Cezaevi savcıları bizleri jandarmalara teslim edip kendileri çekip gittiler.

Ayrıca cezaevinde mahkemelere giden arkadaşlarımız düşüncelerinden dolayı dövülmekte ve tehdit edilmektedir.

Koğuşlarımızdaki sağlık koşulları çok ağır yaşamımızı tehdit etmektedir. Her gün bir kaç arkadaşımız hastalanıyor.

Durumun düzeltilmesini için gerekli yasal işlemlere baş vurmanızı dileriz.

6.5.1980

Sağmacılar Cezaevi tutukluları

Bahattin SEVEN

TÜRKİYE SOSYALTARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İstanbul Barosu Başkanlığına

26 Nisan 1980 Cumartesi günü arama bahanesiyle bizi sabah 7.30 da koğuşumuzdan bahçeye çıkardılar. Sonra Askerlere verilen bir emirle hepimiz dövüldük. Ben ise dört arkadaşımla beraber hücreye alındım. Burada çok işkence yapıldı. Bunun yanında Tüm eşyalarımız, yataklarımız dağıtılmış, Kitaplarımız yırtıldı. Ardından yemek vermediler. Şimdi ise her sabah aynı korku ile uyandırılmak korkusuyla uyunuyor.

Bizler bu insanlıkla bağdaşmayan baskıları kınıyor ve cezaevlerinin tutuklulara bir işkence yerine dönmesini istemiyoruz. Bu konuda başta İstanbul barosu ve Demokratik kuruluşları dayanışmaya çağırıyoruz.

5 Mayıs 1980
ENVER AY.

B-1 Koğuşu
Bayrampaşa Cezaevi.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İstanbul Barosu Başkanlığına

Haftada bir kaç defa arama baharesiyle 200 - 500 arasında sayıları olan askerler ve gardiyanlar sabah erken saatte bizi kaldırıp yataklarımızı, eşyalarımızı yırtıyorlar. Sonrada bizi dövüp gidiyorlar. Bunlardan en sonu ve kötüsü 26 Nisan günü yapıldı. Daha paşa götürmek için 5 Arkadaşımızı aldılar. Sonrada bizleri döverdiler. İçimizden 5 arkadaşımızda Ceza evi hücresinde işkenceye geldiler.

Biz terörist değiliz. Suçsuz. Ama yapılan baskı insan ve insan haklarıyla hiç bağdaşmıyor. Bize yapılan bu baskıların kaldırılması için İstanbul Barolarını tüm Demokratik kuruluşlarını yardıma çağırıyoruz.

Savunucular Ceza evi
SAĞ BLOK
B-1 koğuşu.

5 Mayıs 1980
Mustafa KINAY

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İSTANBUL SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞINA

Bizler bayrampaşa ceza evinde bulunan hükümlü ve tutuklularız bizlerin ceza evinde zaten son derece bozuk hayat koşulları varken son hükümet değişikliğiyle artan baskılar en sonu bizleri etkilemek te koğuşlarımıza arama bahanesiyle sık sık baskınlar yapılıyor amaç açık bizleri bu baskınlar sırasında provakasyona getirmek ve çeşitli ceza evlerine sürgüne yollamak

En son 4.26.1980 günü koğuşumuza baskın yapıldı gelen 200 kadar askerden evvel ceza evi mahkumlarınca son derece gerici olarak tanımlanan eren bey adındaki gerici savcının koğuşu boşaltın demesiyle birlikte emekçi halk çocuklarından oluşan erlerle karşı karşıya bırakıldık erlerin başında bulunan yüz başınında askerlere her kişinin başına 2.3 kişi dikilsin komutuyla hava bir gerildi ve sonuçta 5 arkadaşımız çeşitli ceza evlerine gönderildi 5 arkadaşımız hücrelere atılarak işkencelere maruz kaldı. kitaplarımız incelenecek bahanesiyle alındı geri verilmedi. ziyaretimiz kesildi koğuşta bulunan arkadaşlar dipkiklandi aynı zamanda ziyaretçilerimiz aynı saldırıya maruz kalıp dövüldüler yemeklerimiz kasıtlı olarak verilmedi bizler ceza evinde kalan tutuklu ve hükümlüler olarak yapılan bu saldırıları lanetliyoruz. başta tüm demokrasi kurumları ve istanbul barosunun bu saldırılara sessiz kalmayacağına inanıyoruz.

5.5.1980
Bayrampaşa cezaevi
B.1 koğuşu sağ. blok

Ramazan Sarı

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İstanbul Barosu Başkanlığına

Diğer değişik suçlardan tutuklu olarak «Bayrampaşa Cezaevinde» yatmaktayız.

Haftada bir-iki kere duşa götürmeyle bütün ayaklarımız sağa-sola atılarak yürütülüyor. Bu da yetmiyormuş gibi, aşırı nitelikte, tehdit ve baskılara maruz kalıyoruz. Ve ücretli tutsaklığa çevrilmiş durumdayız.

Bunların en kötüsü ve en korkuncu 26 NİSAN 1980 günü oldu. Sayıları 500 – 1000 arası Asker ve Subaylarla birlikte bizim gibi savunmasız insanların üzerine saldırdılar. Hepimiz kötü bir şekilde tartaklandık ve dövüldük. Üstelik 5 Arkadaşımızı da alarak işkenceye götürdüler. Kanlı olarak yerel verilerden kitaplarımız yırtıldı, Ziyaretimiz kaldırıldı. Ziyaretimize gelenlerde dayakla tartaklandı.

Biz insanız. Hem de savunmasız insan!. Bu bize yapılanlar ne insanlığa, ne de insan hakları ile bağdaşır.

Bu Anti-Demokratik baskılara karşı tüm Demokratik kuruluşlardan ve Barodan bizlere yardım bekliyoruz.

Aden Dekke

Ahmet

Eşmalaltın Ceza-i
2-1 Koğuş
Süp.blok
Bayrampaşa/İST.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İstanbul Barosu Başkanlığına

İstanbul

Bizler Sağmacılar cezaevinde bulunan tutuklularız. Bizim Suçumuz ise ilerici olmamız. Cezaevindeki Baskılar her gün biraz daha arttırılıyor. Tutukluların elinde ise hiç bir şey kalmıyor. 26-4-1980 tarihinde 500 Asker Bizim Koğuşa Yani B-1 operasyon düzenlediler, Ondan on dakika sonra 5 arkadaşımız Bayrampaşa cezaevine gönderildi. Bizleri de Başka koğuşlara dağıtmak istediler, Can güvenliğimiz olmadığından başka koğuşlara gitmeyiz dedik. Subay ise Askerleri provakasyona getirdi. Askere kimse vurmadığı halde vurdu deyip Askerleri bizim üzerimize saldırttılar. epiyi dayak yedik. Biz dört Arkadaşı koğuştan alıp Aşağıya Falakaya çekilen yere götürdüler. Bizi falakaya çektiler falakaya çektikler yetmiyormuş gibi kafamızı saçlarımız dan tutup yere vurdular Hiç bir yerimizde hal kalmayınca bizi hücreye kapattılar. 2 saat Sonra Öteki Arkadaşları getirdiler Onlarıda hücreye kapattılar. Bizde Hücrelerin kapılarını kırmaya çalışıyorduk. Bir kapıyı kırdık öteki hücrelerin kapılarını açtık. Bizi mecburen koğuşlarımıza verdiler. Ne yemeklerinde işyar Can güvenliğimiz yok Hasta olan Arkadaşa bakılmıyor. Ama Hesap sorulacak O gün yakındır.

Adres

Bayrampaşa Cezaevi Tutukevi
B-1 koğuşu Sağ Blok/İst.

5 Mayıs 1980
Nuri Cemil Ankayışlı.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İSTANBUL BAROSU BAŞKANLIĞ
NA

Biz samacılar ceza evinde bulunan hukumlu ve tutuklugur 26 Nisan Cumartesi günü başata faşist bir başı arkasında savcı 'erem' ve yanında bulunan beş yüz asker le kohuşa girdiler ve beş arkadaşimizi sevke gönderdi 4 arkadaşımız. Ceza evi işkence hanesine götürdüler ve bir arkadaşımızda solağan attığı Sayısı belliziz askerden dayak yedi ve samacı ceza evindeki bulunan anti demokratik pazkığı Başta tum demokratik kuruluşlar ve İstanbul baro Sanun kayitsiz kalmiyacahini belirtir hakli davamızda dayanişmanizi bekleriz

Atres
Bayrampaşa Ceza evi
B/1 kohuşu Sa bölük/İST

6 Mayis 1980
Bayram
Pulur

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İSTAN. bUL, Baro, başkanlığına

26, 4, 1980, Tarihinde, ceza evinde

operesyon oldu, siyasi tutuklular içinden,

bazi, [redacted] arkadaşları, başka, ceza, evlerine,

yollamak, istediler,

biz buna karşı direndik,

ve, bunu gören idare, üzerimize, silahlı şandarmaları

saldırttı,

ve bu direnme sonUNda, Lİ, arkadaşımızı,

hüşrege, aldılar, ve, dayanılmaz şekilde,

işkenge, yaptılar,

ve, anti, demokratik, baskıları

nefretle, kınıyorum,

İstanbul, baro, başkanlığı, bu, anti,

demokratik, baskılar, karşısında

[redacted] sus muguçagına, inanlyarum,

Hasan

[redacted] bal

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

İstanbul barokar başkanlığına

Bizler muhtelif suclardan tutuklu olarak Bayram paşa ceza evinde kalmaktayız 26: Nisan cumartesi günü başta Faşist savcı ve yandaki subaylarla birlikde 500 kadar asker silahlı olarak koğuşumuzu bastılar tutuklu ve hükümlü arka daşlarmızın üstüne saldırdılar beş arka daşımızı hücüreye aldılar ve adice işkenceler yapıldı tüm yataklarımız ve çamaşırlarımız yırtılıp ğerlere atıdı aynı zamanda hepimize makineli tüfek göksumüze direnerek askerler tarafından dövüldük. aynı zamanda askerler bize saldırdıktan sonra havadan hali kopderlerle saldırdılar aynı zamanda bunlar yetmiyormuş gibi ziyaretimiz kaldırıldı ve kadın ziyaretcimizin üstüne makineli tüfekle yürüdüler yemeklerimiz ~~kesildi~~ kesildi artık ceza evinde bile can güvenliğimiz kalmadı tutuklulara yapılan bu anti demokratik baskılar karşısında başta tüm demokratik kuruluşlar ve istanbu ~~barolar~~ barosunun kayıtsız kalmayacağını belirtir hakli davamıza dayanışmamıza bekleriz

6/5-1980 adı ~~soy~~ Ahmet çakır

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İSTANBUL BAROSU BAŞKANLIĞINA:

Bizler Sağmalcılar Kapalı Cezaevinde bulunan tutuklu ve hükümlüler olarak aşağıda belirteceğimiz olayları Protesto ediyoruz.

26 Nisan 1980 günü sabahı Faşist komutanlar emrindeki erler ve Faşist savcı emrindeki cezaevi görevlileri devrimci tutuklu ve hükümlülerin bulunduğu Cezaevi sağ bloğuna bir Operasyon düzenlediler. Bizler tartaklandık, içimizden bazı arkadaşlarımız başka Cezaevine, bazı arkadaşlarımız hücreye alındı. Koğuşlardaki eşyalarımız tahrip edildi. Kitaplarımız incelenecek diye alındı ve geri verilmedi.

Biz tüm tutuklu ve hükümlüler olarak bu baskı ve zulümleri protesto ediyor tüm demokratik kuruluşlar ve İstanbul barosunu sahiplenmeye çağırıyoruz.

B. 1 Koğuşu
Bayrampaşa Cezaevi.

5 Mayıs 1980
Cumhur Abdullah Çönenç

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İstanbul Barosu Başkanlığına

26 Nisan 1980 cumartesi günü arama bahanesiyle bizi saat 7,30 da koğuştan bahçeye çıkartılar. Sonra askerlere durup dururken hiç bir neden olmadan bize saldırmaları için emir verdiler. Bahçenin üstünden alçak uçuş yapan bir helikopterle arkadaşları bir provokasyon getirip, bizi bahçede dövdüler. Amirlerden başka ceza evine nakletmek bahanesiyle 5 vatandaşı alıp, hücreye atıp işkence ettiler. Arkadaşlarımız 3 gün yataktan kalkamayıp, yemek yiyemediler.

26 Nisan cumartesi gününden bugüne hep aynı korkuyla yaşıyoruz. Can güvenliğimiz yok. Yemeklerimiz kısıtlanıyor, sağlık durumumuza bakan yok, Arkadaşlarımız hücreye atılıyor, Esnar idare kanalıyla ala bildiğine içerde pazar edinmiş, kısıtlanmış olan hürriyetimiz burda idare kanalıyla daha da kısıtlayıp kitaplarımızı yakıp yırtıyorlar Bu yolları deneyerek bizi suça teşvik ediyorlar Bu maskenin altında ceza evi savcısı yatmaktadır.

Durumun düzeltilmesi için gerekli yasal işlemlere başvurmanızı saygılarımızla arz ederiz.

6/5/1980
Sağmalcılar ceza evi
Arif Kuş

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Barolar Başkanlığına,

İSTANBUL

Cezaevinde hükümlü ve tutuklulara karşı yapılan baskılar gün geçtikçe artmış, şiddet halini almıştır.

Jandarmanın 26.4.1980 günü yapmış olduğu ani bir müdahale ile siyasi koşullar üzerinde acımasız baskı uygulanmış, siyasilerle jandarmalar karşı karşıya getirilmek istenmiştir. Bazı siyasi arkadaşlarımız dövülmüş hücrelere atılmışlardır. Bununla da kalınmamış bir kısım yerlerimizden alınarak başka cezaevlerine taşınmıştır. 26.4.1980 günü hiç bir siyasi kişiye yemek verilmemiştir. Daha sonra ziyaretler engellenmiştir. Süreyyamızla ilgilenen kimse yoktur. Aramızdan 5 kişi alınarak başka yere götürülmüşlerdir.

6.5.1980

Sapmalılar Cezaevi Mütalıklığı

Dursun Akpınar

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İstanbul Barosu BAŞKANLIĞINA

Bizler muhtelif suçlardan tutuklu olarak "Bayrampaşa" cezaevinde kalmaktayız.

26 Nisan Cumartesi günü başta faşist Savcı "EREM" ve yanındaki subaylarla birlikte 500 kadar asker biz savunmasız tutukluların üzerine saldırdılar. 5 arkadaşımız hücreye alındı ve işkence yapıldı. Tüm yataklarımız çamaşırlarımız yerlere atıldı. Aynı zamanda hepimiz tartaklandık, dövüldük. Bunlar yetmiyormuş gibi tüm kitaplarımız yırtıldı. Ziyaretimiz kaldırıldı. Yemeklerimiz kasıtlı olarak verilmedi. Aynı zamanda ziyaretimize gelenlerimiz askerler tarafından dövüldü.

Biz tüm Türkiyedeki siyasi olsun olmasın tutuklulara yapılan bu anti Demokratik baskılar karşısında başta tüm demokratik kuruluşlar ve İstanbul Barosunun kayıtsız kalamayacağını belirtir haklı davamızda dayanışmanızı bekleriz..

5 Mayıs 1980

Zekeriya BELİRTAŞ

Adres:
Bayrampaşa Cezaevi tutukevi
B-1 koğuşu Saf blok. /ist.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İSTANBUL BAROSU BAŞKANLIĞINA

Biz Bayrampaşa cezaevinde bulunan ilerici tutuklu ve hükümlüleriz.

26-Nisan Cumartesi günü cezaevinde ilerici, devrimci tutukluların bulunduğu-B- bloka operasyon düzenlendi. Tüm B blok askerlerle çevrili halde koğuşlarımızdan zorla tardak lanarak., çıkarıldık. Koğuşlar eşyalarımız karılarak, dağıtılarak arandı ve bazı arkadaşlarımızı başka cezaevine sürgün ettiler. Bu sırada siyasi olsun olmasın kimseyi gözetmeksizin sayısız kişilere işkence yapıldı. Ziyaretler kaldırıldı ve dışarıdaki ziyaretçilerimiz dağıldı. Şimdi her an operasyon olabilir korkusu ile duruyoruz.

Biz insanlıkla bağdaşmayan bu anti-demokratik baskıları kınıyor. İşkencelere baskılara son verilmesi için İstanbul Barosu başkanlığının bizlerle dayanışma içinde olacağına inanıyoruz. 5-5-1980.

Bayrampaşa Cezaevi
B-1 Koğuşu

Şefo İNCELEME

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Barolar Başkanlığına,

İSTANBUL

26.4.1980 günü jandarmanın yarmış olduğu ani operasyonu üzerimizde var olan baskıyı daha da artırmış ve zulüm derecesine vardırılmıştır. Önce beş siyasi arkadaşımız zorla alınmış başka yere gönderilmek üzere götürülmüştür. Bu durum öbür siyasi tutuklularda daha fazla kişi alınarak götürülmüşlerdir.

Ögün hiçbir siyasi tutuklu'ye yemek verilmemiştir. Bilerek aç bırakılmışlardır. Zaten evden yemekler yemeğe ancak üç-beş yemek değildir. Büyük bölümü bir yanş sağlığımızla ilişkisi yok. Arkadaşlar hasta olanlar tedavi olduklerine iyileştirme çabası içindeler. Daha sonra giyecekler bile engellenmiştir. Yatakların dikiş dikilip çöğü yıkılmış, kitaplarımız jandarmalar tarafından alınmıştır.

6.5.1980
İsmail Koçak
Siyasetçiler Cemiyeti Eski

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI MUSTAFA

O gün sabahın erken saatlerinde bir başka biçimde uyarıldım.Evim ellerindeki silahları doğrultmuş oldukça kalabalık sayıda askerce kuşatılmıştı.İçerde 10-15 sivil ya da resmi polis aramayı sürdürüyorlardı.Bütün odalar,her yer,banyo,mutfak,duvarlar,çatı,kitaplar, fotoğraflar inceleniyor.Biz,tüm ailemle birlikte bu telaşlı manzarayı endişe ile izliyoruz.Evdeki tüm eşyalar kısa süre içinde darmadağın edildi.

"Uzun bir yolculuğa" çıkacağım biri tarafından bildirildiğinde, o güne değin kulağıma gelen söylentiler,iddialar bir film şeridi olup gözümün önünden geçti.

Uzun bir yolculugun ardından,gözlerimiz baglanarak merdivenlerden indirildik,merdivenlerden çıkarıldık,koridorlardan geçirildik.Emniyet Müdürlügü idi burası.İtişler-kakışlar içinde yolumuzu bulduk. Yol boyunca nazik davranmaya çalışanlar,burada birden değişivermişlerdi.Hele gözlerimiz bağlandıktan sonra...

İki demir kapı arasından geçirildik.Gözlerimizdeki bağlar öylesine sıkılmıştı ki ;değil görmek,nefes bile almak zordu.Açılan demir kapıdan adeta içeri atıldım.Kaba biçimde konuşmamam,sesimi çıkarmamam bildirildi.Bir süre yalnızlığımla başbaşa bırakıldım.Koridordaki ayak seslerinden başkaca birşey duyulmuyordu.2-3 saat sonra çıplak zemine çöktügümde,içerde benden başkalarının da bulunduğunu anladım.Sürüngenler gibi çıplak zeminde yanıma gelen biri,kısık,iniltili sesiyle kendini tanıttı.Burada uygulanan baskı ve işkencelerden söz etti.Herşey ürperticiydi.İnanamıyordum.Ya da,abartarak anlatıyor,kendini önemsetmek istiyor diye düşünüyordum.

Ama fazlaca meraklanmıya gerek yoktu.Seansım başladığında yaşayacaktım buranın yöntemlerini.Neden getirildigimi soramadım bile.Evde"arama emri" var demişlerdi okadar.Hangi iddialar üzerinde duracaklarını da merak ediyordum...

Gece çıplak zemine uzanıp -zeminin soguklugu izin vermese de - uyumaya çalıştım.Sabaha karşın korkunç haykırışlarla bölündü uykum.Zaten uyumakla uyumamak arasında bir durumdaydım sürekli.Derinden başlayan, siren gibi yükselen iniltiler haykırışlardı bunlar.Ilk çığlıklardı bunlar ve kulaklarımdan bu sesi hiç atamıyacağım.

Daha sonraki gecelerimiz hep bu sinir bozucu,insanı gerilime sürükleyen çığlıklarla geçti.Bu arada içinde bulunduğumuz kodes zaman zaman dolup taşmaya başladı.Sayı arttıkça baskı,tehdit artmaya başlıyordu.Biri X içeri geliyor,tekme-tokat girişiyordu.Kimin nasibine ne düşerse.Herkes gözleri bağlı kendini korumaya çalışırken bu telaşla birbirine çarpıyor. Bu telaşımız tepemizde boza pişiren kişileri fazlasıyla memnun ediyordu.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

3 gün sonra beni aldılar.Gözlerimdeki bağı kontrol ettiler.Salondan kapıdan geçirip bir odaya soktular.Bir sandalyaya oturttular. Ense köküme,omirilik soganı üzerine sert bir cisim gelecek biçimde gözlerimdeki bagı yeniden bagladılar.Öylesine sıktılar ki,bir dakika sonra bütün beynime giden damarlardaki kanın çekildiğini sandım.Her damar atışında başım sarsılır bir durum almıştı.Böylece bir sandalyaya oturtuldum.

Tek bir kişi konuşuyordu.Ama odada birden çok sayıda insan vardı.Herkes birbirine "komutanım" diyordu.Hakkımda herşeyi bildiklerini, bir de benim ağzımdan duymak istediklerini belirttiler.Yaşam öykümü anlattırdılar.Politik görüşlerimi,bu görüşleri neden benimsediğimi sordular.Ellerindeki listelerden sırasıyla adlar okudular.Bunların kim olduğunu,siyasi görüşlerimi sordular.Gerçekten bu kişiler ya herkesin tanıyabileceği entellektüellerdi,ya da hiç tanımadığım kişilerdi.Verdiğim yanıtlar onları pek tatmin etmemiş olacak ki,konuşmacı giderek tehditkar bir tavır takınmaya başladı."Sana burada işkence yapıldı mı ? Zor kullanıldı mı?" diye sordu."Henüz değil" diye yanıtladım.Ancak kamuoyunda herkesin poliste işkence yapıldığına inandığımı ekledim. Yeniden sorulara döndüler.Adlar üzerinde ısrarla duruyorlardı.Ben de bunları tanımıyordum.Yükselen atmosfer ve gerilim,3 saate yakın süren sorulu-yanıtlı söyleşi beni oldukça yormuştu.Kafamdaki bağların acısını söylediğimde,biri gelip bağları daha da sıktı.

Adlar üzerinde açıklama yapmam isteniyordu.Bilmediğimi,tanımadığımı söyledikçe,bağırıp çağırmaya başladılar.Suyun içine bırakacaklarını, elektrik vereceklerini,zincire vuracaklarını tehdit etmeye başladılar. Eklediler;hem işkence insana layık değildi.Israrlı olunca,"düşün,yarım saat sonra yeniden alacağız.O zaman konuştun,konuştun.Konuşmadın,biz konuşturmasını biliriz." diye eklediler.

Söyleyecek birşeyim olamazdı.Yalan,yanlış,gelişi-güzel birçok insanın bu insanlık dışı yere taşınmasına neden olamazdım.Kendimle ilgili sorulara da -ikna olmasalar da- gerekli yanıtları vermiştim.Daha başka söyleyeceğim birşey olamazdı.

Yarım saat kadar sonra yeniden alındığımda,giysimin kolundan çekerek götüren kişinin tavrı bütünüyle değişmişti.Odaya giderken salonda küfrediyor;gözlerim bağlı olduğundan başımı sağa sola çarptırıyor; önümde hendek olduğunu,sıçramam,atlamam gerektiğini belirtiyordu. Yanımdan biri geçerken bir tekme atıyor,odaya yaklaştıkça dozaj artıyordu.Kapıdan girip oturduktan sonra biri kesin bir edayla "Bizim de yöntemlerimiz vardır.Biz devlet için çalışıyoruz.Bize yardım etmeyene,biz hiç acımayız.Bakın,siz aydın bir insansınız.Sizin canınızı yakmak,acı çektirmek istemeyiz.Buradan ötmeden kimse çıkmadı.Bizi

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

yormayın !"
Ben,söyleyeceklerimi bildirdiğimi,aslında burada neden tutulduğumu dahi bilmediğimi belirttiğim sırada;"Vurun ulan i..." diyerek sırtıma,ayaklarıma;yumruklar,tekmeler inmeye başladı.Bir süre bu,ayakta devam etti.Ilk yumrukları yedikten sonra,adeta direncim artmıştı.Kaldırdılar yine uyardılar.Anlatmamı istediler.Başka birşey bilmedigimi söyledigimde,yeniden vurmaya başladılar.Tehditler ve uyarılarla götürüp kodese bıraktılar.
Ertesi sabah yeniden götürüldüğümde,vücudum çürük içindeydi.Soyunmamı istediler.Üstümü çıkardım.Üzerime soğuk su döktüler.Yeniden yere yatırdılar.Elektrik vereceklerini,sakat bırakacaklarını,anlatmamı söylediler.Birşey bilmediğimi neyi öğrenmek istediklerini anlayamadığımı anlattımsa da,dinlemediler.Dudağıma ve organıma tel mandal bagladılar.Voltaj arttıkça,vücudumdaki titreme;sesime yansıyor,feryatlarım duvarlarda yankılanıyordu.Bu arada sürekli olarak biri bacaklarıma su döküyordu.Çok kısa sürede bayılmıştım.
Odaya bıraktıklarında,ijiltiler içinde geçecek haftanın 4.gününü de bitirmiştim.Beni bir daha almadılar.Gelenler,gidenler oldu.Birkaç kez hap,ilaç istedimse de vermediler.Günler,işkence dişlileri arasındaki yaşlı-genç insanların hayk'rışlarını dinlemekle geçti.Son günler,kontrol edip muayene ettiler.Salıverileceğime inandım.Bir umutla beklemeye başladım.Oysa henüz "uzun yolculuğum" bitmemişti.Beni bilinmeyen bir doğrultuda yola çıkardılar.
Yaklaşık 20 gündür,kirden pislikten,saç-sakal birbirine karışmıştı.
20 gün sonra ilk kez gözlerim açılmıştı,ve güneşi görebilmiştim yeniden.Salıverilmeyi beklerken bu kez,yeni bir kente götürülüyordum.
Arabada sorduğumda bilmediklerini söylediler.Uzun bir yolculuktan sonrakentin Emniyet Müdürlüğüne getirildim.Beni getirenler teslim edip ayrıldılar.Üzerlerim yeniden arandı.Eşyalarım alındı ve yeniden gözlerim bağlandı.Biri kolumdan sürükledi.Demir kapıların ardında bir kodese atıldım.İçerde 30-35 kişiden fazla insan vardı.Degil yatmak, çömelmek bile mümkün degildi.Burada geçirdiğim on gün boyunca her-gün beş-on insan getirildi,götürüldü.Sayı kalabalık olunca,bu dört kişilik kodesde yaşam daha da zorlaşıyor.Tuvalete gitmek konusu nöbetçi polislerin insafına bırakılmış.Çok zorluk çekilen konulardan biri.
Buraya getirildigimin öğleden sonrasında alındım.Gözlerimin çevresine pamuk yerleştirilip,gözlerimdeki bağ sıkıldı.Sorgu odasına götürüldüm.
Bunların daha deneyli olduklarını her hallerinden belliydi.Daha doğrusu profesyonellişmiş işkenceciler.Yaşam öykümü,düşüncelerimi yinelettirdiler.Arkadan yine adlar sıralayıp sormaya başladılar.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI VAKFI

"Bilmiyorum" der demez,sIrtüstü yere yatIrdIlar.KollarImI açarak,her bileğime birer kişi ayaklarIyla bastI.BacaklarImIm üstüne de bir kişi oturdu.Başka biri de göğsümün üzerinde zIplamaya başladI.Bu bir ayağIyla da gIrtlagIma basIyordu.Nefesim kesiliyor,bagIrabildiğim kadar haykIrIp bağIrIyordum.Bütün ağzIm köpükler,tükrükler içinde kalmIştI. Başucumda bir başkasI tatlI bir sesle "Kendini incittirme,anlat" diye sürekli telkinde bulunuyordu.10-15 dakika ~~XXXXX~~ süren bu olay sIrasInda 3-4 kez boğulma noktasIna geldim.Sonuncusunda uzanIp kalmIşIm.Başimdan aşağI boşaltIlan sUyla kendime geldim.Giydirip bir salona bIraktIlar.Boğazım yanIyordu.Arka-arasI kesilmeyen öksürükler cigerlerimi yIrtIyordu.

Düşünmemi,ertesi gün yeniden alacaklarInI söyledikten sonra,kodese getirip bIraktIlar.Külçe gibi yIğIlIp kaldIm.Kaçamakla,içerdekiler üzerlerinde fazladan ne varsa üstüme örtüp yatmam için yer açtIlar.

Ertesi gün "askI" operasyonu vardI.Üstüm soyunuk,ellerim arkadan bağlI,bileklerimden yukarIya çekiyorlar.Bir-iki saniyede kan beyn ine fIrlIyor,alev alev terlemeye başlIyorsun.Işte bu sIrada kafana ağIrca bir otomobil dIş lastiği geçiriyorlar.Kaslara daha fazla yük bindiğinden dayanamIyorsun.Bir-iki saniye yere bIrakIyorlar.Terli vücuduna soğuk suyu boşaltIyorlar.ArdIndan büyük vantilatörlerin önüne tutuyorlar seni.Titriyorsun,donuyorsun.Sonra yeniden asIyorlar,yeniden terliyorsun.Yeniden su,yeniden rüzgar.Tamamen felç etmek amaçlarI.

Bir-iki gün sonra elektrik operasyonu için aldIlar.Söyletmek istedikleri şeyleri kabullenmem olanaksIzdI.Bilmediğim,hiç haberim olmayan konulardI. BağIrIyordum,çağIrIyordum ama gerçek dIşI iddialarI kabul etmiyordum. Düşüncelerimden başka hiç bir olaya karIşmIş değildim.Ve düşünceler de özgür olmalIdIr.

Burada elektriği ustaca kullanarak,insana verebilecekleri en fazla acIyI bayIltmadan vermeyi deniyorlar.VoltajI insanIn dayanabileceği noktaya değin getiriyorlar;insanIn kendinden geçmesi durumunda derhal kesip yeniden başlIyorlar.

Bundan başka beni bir daha işkenceye almadIlar.Şimdi artIk bakIm başlamIştI.Uzunca bir süre alInmayInca bIrakIlacağImIz konusunda umutlandIm.IfadelerimizIn yazIlmasI gerekliydi.Nihayet ifadelerimizi almak üzere götürdüler.Gözlerimiz bağlI söylediklerimizi yazdIlar.Hiç kimseyeifadelerini okutmadIklarInI bildiğim halde,ben okuyarak imzaladIm.Tabii ifademin altIna "Bana Emniyet Müdürlüğü SiyasI Şubede kaldIğIm sürede herhangi bir baskI-eziyet yapIlmamIştIr." KaydI da yer alIyordu.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bir gün sonra doktor tarafIndan muayene edildim.Gözlerim yine bağlIydI.Doktor sorduğunda,işkence yapIldIğInI söyledim."Yok bunlarI sen kendin yapmIşsIndIr"diye olayI çözümledi doktor.Yeterince sağlIklI göründüğümüze kanaat getirdikten sonra askeri gözetimevine götürülmek üzere sIkI polis denetiminde Emniyet Müdürlüğünden alIndIk.
Askeri gözetimevine alInmadan önce yeniden bir doktor tarafIndan muayene edildik.Benimle birlikte olan bir kadIn vücudundaki yaralarI,bereleri gösterdiğinde,doktorun yanItI "BunlarI senin kendinin yapmadIğInI nasIl bilebilirim? "oldu.Bütün herşey planlanmIştI.Sadece formalite olsun diye yapIlIyordu bütün bunlar.Yoksa ne sağlIğImIz,ne yara,bere ne de işkence izleri önemli olan.
Askeri gözetim yerinde de mahkemeye çIkarIlacağImIz güne değin 7-8 gün tutulduk.Burada da ilaç verilmedi.Ama gözlerimiz bağlI değildi. Camlardan dIşarIyI görebiliyorduk.Birlikte tutulduğumuz kişilerle konuşabiliyorduk.Tuvalete gitmek te serbestti.Hatta yataklar da vardI. Hernekadar tutulduğumuz yerin çevresi süngülü nöbetçilerle doldurulmuş olsa da,buradaki olanaklar Emniyet Müdürlüğü işkencehanesinden daha iyiydi.
SavcIlIkça salIverildiğimizde toplam 45 günü tamamlamIştIk.Türkiye'de gözaltI için yasal süre bu.Hiçbir suçumuz,eylemimiz yok iken,sadece kafasInda taşIdIğI düşünceleri için Türkiye'de insanIn düştüğü durum. "Türkiye'de işkence yoktur."diyenler,basIna,televizyona,kamuoyuna ikna edici laf yetiştirmeye çalIşanlar çok iyi biliyorlar ki; şimdi her Emniyet Müdürlüğü,her polis noktasI,her karakol birer işkence ocağI haline gelmiştir.OnlarI bu biçimde kendileri planlamIşlardIr.Herşeyden haberleri vardIr.Namuslu insanlara,demokratlara,aydInlara doğru uzanan bu işkenceci elleri,dünyanIn iyi insanlarIna,namuslu,yürekli demokratlarIna şikayet ediyorum.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI